

European Union

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Ministry of Foreign Affairs of the
Netherlands

Irish Aid

Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

This project is co-funded by the European Union, Norwegian MFA, The Netherlands MFA, and Irish Aid /
Bu proje Avrupa Birliği, Norveç Dışışleri Bakanlığı, Hollanda Dışışleri Bakanlığı ve İrlanda Yardım tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

A Survey of Turkish Politics Spring 2018

Türkiye'de Siyasetin Topografyası Bahar 2018

Ali Bayramoğlu
May/Mayıs 2018

DPI

Democratic
Progress
Institute

European Union

Norwegian Ministry
of Foreign Affairs

Ministry of Foreign Affairs of the
Netherlands

Irish Aid
Rialtas na hÉireann
Government of Ireland

This project is co-funded by the European Union, Norwegian MFA, The Netherlands MFA, and Irish Aid /
Bu proje Avrupa Birliği, Norveç Dışışleri Bakanlığı, Hollanda Dışışleri Bakanlığı ve İrlanda Yardım tarafından ortaklaşa finanse edilmektedir

A Survey of Turkish Politics Spring 2018

Türkiye’de Siyasetin Topografyası Bahar 2018

Ali Bayramoğlu
May/Mayıs 2018

Published by / Yayınlayan
Democratic Progress Institute – Demokratik Gelişim Enstitüsü
11 Guilford Street
London WC1N 1DH

www.democraticprogress.org
info@democraticprogress.org
+ 44 (0) 20 7405 3835

First published / İlk Baskı, 2018

ISBN - 978-1-911205-22-7

© DPI – Democratic Progress Institute / Demokratik Gelişim Enstitüsü

DPI – Democratic Progress Institute is a charity registered in England and Wales. Registered Charity No. 1037236. Registered Company No. 2922108

DPI – Demokratik Gelişim Enstitüsü İngiltere ve Galler’de kayıtlı bir vakıftır. Vakıf kayıt No. 1037236. Kayıtlı Şirket No. 2922108

This publication is copyright, but may be reproduced by any method without fee or prior permission for teaching purposes, but not for resale. For copying in any other circumstances, prior written permission must be obtained from the publisher, and a fee may be payable.

Bu yayının telif hakları saklıdır, eğitim amacıyla telif ödenmeksizin yada önceden izin alınmaksızın çoğaltılabilir ancak yeniden satılamaz. Bu durumun dışındaki her tür kopyalama için yayıncıdan yazılı izin alınması gerekmektedir. Bu durumda yayıncılara bir ücret ödenmesi gerekebilir.

Contents

Foreword.....	7
Introduction.....	9
The Political Trajectory of Turkey	11
Fixed Items of the Political Agenda.....	16
Structural Transformation or Conjunctural State of Affairs? ...	36
DPI Aims and Objectives	91
Board Members.....	95

Foreword

This assessment prepared for DPI by prominent writer, columnist and former Wise Persons' Committee Member, Ali Bayramoğlu, explores the internal and external dimensions of the current political situation in Turkey and assesses the country's direction and likely scenarios in terms of its political order and foreign policy. Following an analysis of the country's current AKParty-led political trajectory, the paper identifies and discusses three fixed items on the political agenda, namely: state of emergency practices, the government's Kurdish policy; and the delicate balances of foreign politics. It goes on to examine the potential constitutive elements and interactions of Turkey's domestic and foreign policies, including the potential effects of forthcoming elections on Turkey's internal political life and trajectory, as well as the likely effects of potential change to regional balances on domestic policy and *vice versa*. The author concludes that Turkish politics are currently hanging in the balance. On one side is a difficult, risky and even conflicting structural transformation in an authoritarian trajectory, and on the other side is political normalisation stemming from the nature of political problems and relations.

This paper follows assessments previously prepared by the author for the Democratic Progress Institute (DPI), as well as other diverse voices in Turkey, and forms part of a continuing appraisal by DPI of the situation on the ground, which takes into account different views and perspectives. It contributes to DPI's ongoing evaluation

of the situation in Turkey at a time of significant political change, both externally and internally, and not least in the run-up to elections in June 2018.

Further assessments of this kind will continue to be provided by the Institute, with the aim of creating a space for the sharing of a broad representation of viewpoints, thus broadening bases for constructive dialogue in relation to democratisation and resolution processes in Turkey. The views and opinions expressed in the assessment are those of the author and do not necessarily reflect the official position of DPI.

Kerim Yildiz

Chief Executive Officer

Democratic Progress Institute

Introduction

A wave of populism, an authoritarian institutionalisation, a long-term state of emergency regime eroding freedoms, the attempt to become an independent power under the guidance of the motto “securitarian hegemony and a fully sovereign state”, and an accompanying wave of combative international and regional affairs – influenced by all these, it is obvious that Turkey has entered a new political zone.

The direct and indirect results of this situation (Ankara’s increasing interventions in the Middle East, its Kurdish policies, its immigrant policies, its changeable and critical relations with the US, Russia and Iran, the deployment of its military forces) concern everyone from the Kurdish movement to Middle Eastern countries, from the EU to international institutions; in short, anyone who has relations with Turkey and the region.

Where is Turkey going, where will it arrive? We need to answer these questions. What are the constituents of this phase Turkey is in, what are its internal and external dynamics? Will this phase become permanent? In other words, in which direction will Turkey’s political order and foreign policy progress? What are some likely scenarios? How will Turkey’s state of affairs interact with regional and foreign developments, and within which parameters?

This report will try to answer these questions in light of Turkey's internal dynamics, political spectrum and actors, as well as its foreign policy and conditions.

I. THE POLITICAL TRAJECTORY OF TURKEY

The AK Party-led political trajectory of Turkey currently rests on two main axes.

1. Populist advances

The first axis is the construction of a political leader-oriented populist order. The first and foremost evidence of this is that a majoritarian and plebiscitary structure, in which there are minimal institutional filters and levels of authority (which are the essential constituents of a democratic order) between the leader and the public, one which creates a de facto unity of power is becoming more entrenched every day by new developments and practices.

In addition to restructuring the political system, the populist advancement is also significant in terms of political sociology; that is to say, it indicates the new trajectory of the government along this line. As is the case in many similar examples of populism, this is an attempt to construct a new nation in which only some parts of society are included, and the others are excluded. This campaign of construction, run by Erdoğan along lines of “legitimate vs. illegitimate” and “acceptable vs. dangerous citizen/behaviour” is reflected in various areas such as security measures, practices of “administration”, the monitoring of the press, legislation and the renewal of the state personnel.¹ This is an extraordinary situation,

---

¹ A defining instance of this occurred recently. On 19 March 2018, a group of students handing out sweets in Bogazici University to celebrate Turkey’s Afrin operation and to commemorate the dead soldiers were protested by another group of student saying that “there can be no sweets for occupation and massacre”, and tensions rose between the two groups. The president immediately intervened and said: “The faithful, native and national youth is handing out sweets for Afrin and those treacherous, communist youths attempt to overthrow their table. These are terrorists. We will find out about them and

even taking into account the traditional partisanship and clientelism of the country's political culture; and as a significant development in Turkish social and political life it instigates and even aims for a profound social polarization.

2. A Return to Grand Narratives of the Right

What, then, is the political configuration and choices that accompany this populist framework? The answer to this question indicates the second axis as far as the political state of affairs is concerned. The ideological configuration of this personalized government style or "authoritarian populism" is made up of the AK Party's post-2015 trajectory and alliances, as well as the grand ideological narratives of the Turkish right and for some part, the founding state ideology. The power bloc led by the AK Party has been attempting to counter new political input and transformations in the country and the region by adopting such narratives. It has chosen to answer its fundamental domestic and foreign problems by policies formulated under the influence of these narratives. As for populism, it stresses the perceived victimhood of Muslims and the Turkish nation, and expresses a hypothetical alliance between different segments of society; a challenge constructed through this perceived victimhood.

---

won't let them study in universities." Following his statement, 7 students were taken into custody. This example demonstrates the state of protesting, debate and freedom of thought in the country; it also points to the results of the populist order and an arbitrary political mechanism. According to Article 7 in the Universal Declaration of Human Rights and Article 10 in the Turkish Constitution, education is a constitutional right even for convicts. For this to be challenged by a political authority, and for that authority to see himself as having the right to decide the limits of "legitimate" citizenship is the most striking result. These ideological narratives, which have been dominant in Turkish political and social life for a while now, can be summarized in four parts.

First and foremost is the presence of a *nationalism* absolute in its concerns about survival, one based on a continuous mobilisation against both domestic and foreign enemies, legitimizing isolation and security policies while employing military values. The first attribute of this nationalism is that it feeds an “*anti-politics*” stance which obstructs the interaction between social demands and political decisions, and criminalizes difference and debate, as well as opposition. Another significant input regarding this new wave of nationalism is a national victimhood discourse, which is a constituent of populism that is built on claims such as “Western interference in Kurdish terrorism” or “US presence behind the coup attempt”. This mentality feeds on discourses of victimhood, and invites society to participate in a reactionary activism by centering its politics around the idea of a national resurrection; it also legitimizes use of (even physical) force and a culture of sacrifice by rendering these everyday values.

Secondly, there exists a “*personalised centralisation*” based on the dominance established by ‘political supply’ over ‘social demand’ through plebiscitary means as well as the discourse of a strong state. In order to understand current Turkish politics it is necessary to see the two sides to this centralisation. The first has to do with the political system, and it rests on the identifications between nation-leader and politics-state. Often accompanying it is a majoritarianism and a mentality of national will as it is represented in the person of the leader. This mentality sees all mechanisms of control and monitoring as elitism, and seeks to eliminate them.

The destruction of institutional or practical autonomous areas and balancing structures is a crucial part of this centralisation, as well as a point of intersection between populist tendencies and the tradition of Turkish politics. The second side has to do with social systems. On the scale of values and importance regarding the field and activities ranging from economics to culture, this expresses the hegemonization of the political actor, action and power. When politics subsumes these fields and robs them of their autonomy, a totalitarian response is formed.

Thirdly, the idea of “*uniqueness*”, a central concept in the mentality of the Turkish right, is reactivated in both discourse and practice. In today’s Turkey, this idea of uniqueness is formulated as being “national and native” and compared to the past, more emphasis is placed on culturally Islamic values and belonging. This discourse has become one of the pillars of Erdoğan’s populism and the new political order. The emphasis on uniqueness naturally overlaps with nationalism and in essence, it implies a political sensibility distant from Western and even universal values. There is a longing for attributes such as the people’s cultural and traditional values, intuition and knowledge to prevail over universal principles and values like human rights and the state of law, and to become the primary points of reference.

Fourthly, there is the “*discourse of danger and threat*”, which has been an essential part of Turkey’s political and legal life from the days of cold war to times of military tutelage. This discourse makes

the trio “distrust-doubt-precaution” the determining factor in political outlook as well as the climate and decisions. Descriptions of imagined enemies both domestic and foreign serve to restrict freedoms, politicize the judiciary and emphasise the idea that there can be only one right way, as well as cementing the securitarian mentality. In the past, as well as today, this discourse has always been used to create a climate of obedience to the patriarchal power and to foster anti-Western sentiments. What changes from time to time is merely the subject of the danger and the threat; the discourse is permanent and it is one of the fundamental signs of authoritarianism.

These four themes and the atmosphere formed around them define the latest stage of the populist authoritarian political trajectory triggered by the city uprisings of the PKK (Kurdistan Workers’ Party) in 2015 and which intensified after the coup attempt of 2016.²

---

2 In order to follow the gradual development, the following assessments made for DPI may be consulted:

August 2017 evaluation: <http://www.democraticprogress.org/news/assessment-report-by-ali-bayramoglu-politics-and-the-kurdish-problem-in-turkey-after-the-constitutional-reform/>

March 2017 evaluation: <http://www.democraticprogress.org/wp-content/uploads/2017/04/Turkeys-New-Political-Paradigm-and-the-Kurdish-Question.pdf>

August 2016 evaluation: <http://www.democraticprogress.org/wp-content/uploads/2016/09/Ali-Bayramoglu-assessment.pdf>

II. FIXED ITEMS ON THE POLITICAL AGENDA

There are three fixed items on the political agenda that feed into this atmosphere. These are (1) state of emergency practices, (2) the Kurdish policy of the government, and (3) the delicate balances of foreign politics.

1. State of emergency practices

State of emergency practices are the most significant indicators as well as enablers of the current political trajectory. There is no doubt that the state of emergency regime is a state of exception (as well as exemption) which increases the powers of the ruling power, restricts fundamental rights and freedoms, and obstructs legal remedy. This state of exception is on its way to becoming the ordinary regime of Turkey. Indeed, the state of emergency regime announced on 20 July 2016 following the coup attempt of 15 July has been extended nonstop for 20 months now, and there are no signs that it will end anytime soon. At the same time, it is used beyond its intended purpose in all aspects,³ and a variety of institutions and laws are in the process of being designed within the framework and mentality of the state of emergency.

---

3 The state of emergency regime authorizes the executive body to issue decrees having the force of law and thus acting in a legislative capacity. It is a constitutional provision that decrees having the force of law don't overstep the bounds of their subject matter, and that they don't make regulations extending to the post-state of emergency period. However, the decrees are being used in a capacity that exceeds the precautions taken against the military coup attempt of 15 July; they completely substitute the legislature. Indeed, using the decrees having the force of law, 54 separate laws and decrees that mostly don't have anything to do with the state of emergency have been amended.

This has extensively damaged the field of fundamental rights and freedoms as well as the judicial order.⁴ The then Commissioner for Human Rights of the Council of Europe Nils Muižnieks's remarks contained in the "Memorandum on freedom of expression and media freedom in Turkey" summarize the extent of the damage:

"The space for democratic debate in Turkey has shrunk alarmingly following increased judicial harassment of large strata of society, including journalists, members of parliament, academics and ordinary citizens, and government action which has reduced pluralism and led to self-censorship. This deterioration came about in a very difficult context, but neither the attempted coup, nor other

---

4 According to the statistics announced by the Human Rights Association and Turkey Human Rights Foundation on 10 December 2017, International Human Rights Day:

- 113,440 public servants have been dismissed by the decrees having the force of law.
- 969 companies have been seized by the state and curators have been appointed to them. Their economic activity equals 41 billion Turkish liras, and they employ approximately 47 thousand workers.
- According to a verbal statement from the Ministry of Justice, by July 2017 169,013 people have been taken into custody, 50,510 of them were arrested, 43,489 were released on condition of judicial control.
- Based on the power vested in them by the state of emergency, governors of multiple cities have banned various meetings, demonstrations and activities for once or indefinitely. The banned activities range from a meeting on the negative effects of geothermal power plants to high school and university festivals, from culture, art and nature festivals to LGBTI+ activities.
- 185 media and press outlets were shut down, and only 23 of them were allowed to reopen. 174 journalists are in jail.
- 15 private universities were shut down. A majority of the 1128 academics who signed a peace petition on 6 January 2016 were dismissed from public service. By 24 December 2017, 5,577 academics had been dismissed from their university posts, most of them leftists or dissidents.
- The activities of 19 trade unions and confederations were terminated. During the state of emergency 1,412 associations and 139 foundations were shut down. It was claimed that most of these foundations and associations were linked to the Gülenist organization, no particular reason other than supposed "ties with external organizations" was given for the rest.

terrorist threats faced by Turkey can justify measures that infringe media freedom and disavow the rule of law to such an extent.”

The Office of the United Nations High Commissioner for Human Rights has also prepared a similar report and warned Turkish officials.⁵

The air of violations and arbitrariness accompanying the state of emergency regime is at the center of all perceptions and attitudes regarding politics, around which opponents and supporters are greatly polarized.

2. Kurdish policy

The second fixed item on the agenda is the government’s Kurdish strategy in Turkey and the Middle East.

a) In terms of domestic policy

This strategy is reflected in domestic policy in two ways.

An intense and systematic campaign of oppression (arrests, prosecutions, the stripping of MP statuses, the closure of civil organizations and press outlets) targeting the legal and legitimate representatives of the Kurdish political movement is at work. In this way, the Kurdish field of politics is criminalized and restricted to the point of destruction.⁶

---

5 <http://t24.com.tr/haber/bmden-turkiyeye-cagri-ohal-kaldirilmali,585982>

6 According to the December 2017 statement of the Human Rights Association and Turkey Human Rights Foundation, “After 15 July 2016 8930 HDP members were taken into custody and 2782 of them were arrested. With the state of emergency decrees, 94 municipalities were seized, 89 of them belonged to the Democratic Regions Party, 74 elected co-mayors in the seized municipalities were arrested, 28 HDP province co-chairs and 89 district co-chairs were arrested, 780 HDP province and district officials were arrested. During the state of emergency, 11 HDP MPs have been arrested including the

In political discourse and legal practices the Kurdish problem is seen as merely a question of terrorism, and Kurdish politicians as either terrorists or alleged terrorists. Erdoğan's following statement from November 2016 summarizes the situation very well: "The members of the PKK and other terrorist organizations within the state are identified one by one, and they are treated as they should be. You see, everyone from MPs sitting on the throne of immunity to mayors, all who aided and abetted terrorist activities are paying for it and they will continue to pay."⁷

On the other hand, the Kurdish issue itself has become an object of crime in itself, and even its bare mention is punished. The discussion of the Kurdish issue by social actors, civil organizations, intellectuals and academics is stifled through various sanctions⁸ and in addition to being labeled as "terrorism", the Kurdish issue is ignored in public space and in the press.⁹

---

co- leaders Selahattin Demirtaş and Figen Yüksekdağ, the MP statuses of 7 MPs including Figen Yüksekdağ have been stripped. 9 MPs are still in jail."

7 <http://www.tccb.gov.tr/konusmalar/353/61114/turkiyenin-yeni-guvenlik-konsepti-konferansinda-yaptiklari-konusma.html>

8 The most clear example of this is that the majority of 1,128 academics who signed a peace petition regarding the events of 6 January 2016 in Turkey's Southeast were dismissed from public service. The Istanbul Prosecutor's Office has sued 148 Peace Academics in accordance with the Anti-Terror Law because of the petition (by the end of 2017). With the latest decree having the force of law dated 24 December 2017, 115 more academics who signed the petition were dismissed from their university posts. Similarly, individuals who criticized Turkey's Afrin operation on social media were sued, and on 30 January 2018, members of the Executive Board of Turkish Medical Association were taken into custody on account of an anti-war declaration.

9 In 2016 only, 17,322 people have been sued for propagandizing for illegal organizations. (The declaration of the Human Rights Association and Turkey Human Rights Foundation on 10 December 2017, International Human Rights Day.)

---

b) In terms of regional policy

The foreign policy aspect of the strategy regarding the Kurdish issue is following a similarly severe trajectory. More will be said on the background of this situation, but a brief summary is as follows. Following the civil war in Syria, the PKK found the opportunity to lay down roots in North Syria along the Turkish border using the PYD (Syrian Kurdish Democratic Union Party). Over time the Kurdish movement in Syria, a branch of the PKK, became an ally of the US as the only efficient local power in the fight against ISIS and thus expanded its legitimacy; it also started to control a part of Syrian territory. This raised the hopes of the Kurdish movement and increased the extent of their claims. Indeed, the 2015 urban uprisings that took place in Southeast Turkey in order to bring the PKK's Syria model to Turkey and to strike a blow to Erdoğan's rule, which they thought to be weakened, had their origins and their strength in these claims. Under these new conditions, Turkey's Kurdish issue would naturally cross national borders and the developments would severely affect Turkey's perspective on the Kurdish issue. As the problem became regional, powers such as the US and Russia become involved in the Kurdish issue by means of the Syrian conflict, and this involvement rendered this effect to more traumatic. The relations of military aid and strategic cooperation between the US and PYD-YPG (People's Protection Units) will particularly be decisive in the matter.¹⁰ Following this development, Ankara started to regard the internal and external aspects of the

---

¹⁰ Another significant factor in this matter is that the AK Party sees the 2013-15 resolution process as responsible for its 10% loss of votes in the June 2015 general elections.

Kurdish issue as a whole. The developments in Syria were seen by the Turkish political elite as the Kurds' progression towards becoming a state, and a risk for Middle Eastern borders to be changed; fueling the fires of already existing fears of division. As a result of these policies of anxiety, the Turkish government chose to deny the new developments in the region and the Kurdish issue, rather than try and adapt, and change its policies accordingly. Erdoğan revised his entire policy within this framework. The hierarchy between Turkey's four traditional sensibilities regarding its Middle Eastern policy—its Palestine-Gaza-Hamas engagement, anti-Assad stance, keeping the Iran and Shia expansion at arm's length and blocking the Kurdish expansion in the Middle East—quickly changed and the Kurdish issue became top priority. It became prioritized to such an extent that even the harsh attitude towards Assad was relaxed in this framework. Due to the attempted independence referendum, relations with Barzani's Iraqi Kurdistan turned sour to an unexpected degree. The Shia concerns became less important as Turkey became closer to Iraq and Iran on this matter. Turkey built its Middle Eastern strategy on preventing Kurdish independence in Iraq, destroying the Kurdish corridor which formed in Syria along its own border from 2011-2012 onwards, and bypassing a potential North Syrian federation. The shared concern of various actors within the system of Turkish politics is one of Iraqi and Syrian Kurds coming together and establishing a point of attraction for Turkey's Kurds and inspiring a united Kurdistan.

Turkey started to pursue its policies primarily through strategic “targeted locations”. These are the region to the east of River Euphrates in Syria (al-Bab, Afrin, Manbij) and the PKK-controlled Sinjar region in Iraq. The strategy was to dismantle the PKK-PYD control in these regions. To this list Mosul and Kirkuk might be added; Turkey has an extreme sensitivity towards the idea of potential Kurdish control of these areas. Following this political trajectory, Ankara adopted a policy of using the threat of military force and actual use of force in the Middle East from the middle of 2016 onwards.

Within this framework, the government’s first action was the Jarablus- al-Bab operation dubbed Operation Euphrates Shield, carried out by the Free Syrian Army (FSA) with the support of the Turkish army. The ostensible purpose of this operation was to stop ISIS’s attacks on Turkey along the border. The real purpose, however, was to secure a safe zone in order to stop a potential unification of the PYD’s Kobane and Afrin Cantons. Indeed, the timing of the operation was mainly determined by US-supported YPG forces moving to the west of River Euphrates on 6 August 2016, taking Manbij from ISIS and approaching the Afrin Canton. The operation which began in August 2016 and ended in March 2017 cut Afrin off from the Kurdish movement and Turkey secured a five thousand square kilometer area under its control. In terms of Turkey’s domestic policy, this was the beginning of the military renewing its image, which the coup attempt of July 2016 had harmed quite a bit, and of military values escalating in society.

During the autumn of 2017, Operation Euphrates Shield was followed by Ankara's harsh and threatening policies and even military shows of force towards the referendum organized by the regional government of Iraqi Kurdistan. Turkey had opposed the idea of an independent Kurdistan from the day Barzani first mentioned it, and following the referendum and its results, it became one of its harshest opponents. Alongside Iran and Iraq it became a main actor in creating a strong atmosphere against Kurdish independence and in suspending the results of the referendum.¹¹ It is necessary to emphasise that Erdoğan, various members of the government and, subsequently, leaders of the opposition voiced harsh, insulting and threatening anti-referendum sentiments, which worked on a symbolic level as well.¹² These statements offended Kurdish communities in Turkey, and also served to reinforce the anti-Kurdish sentiments among the Turkish public.

---

11 One week before the referendum, on 18 September an extensive military operation began on the Iraqi border in Silopi-Habur, which lasted for 20 days and continued after the referendum. Joint military drills of Iran and Iraq accompanied it. The Minister of National Defence said "may your sword be sharp" and later, the President said: "The actions of the armed forces in Silopi were not for nothing. We might suddenly come one night, and we will" – these words defined this exercise. Another development was the one-year extension of an authorization permitting the government to carry out cross-border operations in Iraq and Syria with the support of the CHP-AKP-MHP in the Parliament on 23 September 2017, two days before the referendum. Rather than being seen as a routine practice, the extension of this authorization was seen by the public as a warning regarding the referendum. Increasing the level of its threats and warnings, after the referendum Turkey closed its airspace to the North Iraq Regional Government on 16 October.

12 This statement of Erdoğan was significant: "As soon as we turn off this valve they're done for. All their income and everything, it's over. If the trucks don't go there, they won't have any food or clothes. They will be in such a state. Why? We have to, it's sanctions."

Another crisis which brought about Turkey's third reaction during the days of the independence referendum took place in Kirkuk. The overwhelmingly Kurdish local council of Kirkuk, which is a disputed territory according to the Iraqi Constitution, made a decision to hold a referendum for joining Iraqi Kurdistan in April 2017, and then wanted to join the independence referendum for Iraq. Turkey's reaction to this announcement was harsh, and even smacked of irredentism.¹³ The crisis abated when the central Iraqi government deployed troops to the disputed territories and appointed a Sunni Arab governor to Kirkuk to replace the Kurdish governor.

Following these two developments in Iraq, in October 2017 debates on Afrin, the Kurdish canton in Western Syria commenced. Responding to the claims that the PYD would form a corridor towards Afrin to the south of al-Bab, Erdoğan said:

“For us, already there is this matter of Afrin in Syria. Afrin is in fact PYD's project to reach the Mediterranean Sea. We always clearly stated what our position was regarding this matter. As Turkey, we will not allow a corridor of terror opening onto the Mediterranean

---

13 Erdoğan's following statement makes it very clear: “Kirkuk is a sensitive subject. The Kurdistan Regional Government in Iraq, you know, they wanted to make it appear as if Kirkuk was theirs. Those are important areas, no one can behave as if they own those areas. There are Turkmen living there, looking at history, the Turkmen have a serious claim there. We say, ‘we want to protect the rights of whoever lives there’. We know that the Kurds have no claim there. They are there as invaders. They have power and they have always tried to take Kirkuk by that power. However, the central government will do what needs to be done about Kirkuk. Our interviews with Iraq and Iran continue. Whatever needs to be done will be done. We will do it for Kirkuk and Mossul. We will stand next to the inhabitants of those places, of their real owners.”

Sea in the north of Syria. We will intervene, whatever the cost may be. Remember, this is what the Euphrates Shield Operation was for. Jarablus, Rai, when we get to al-Bab in the region, that's an area of 2 thousand square kilometers. This is a project to separate that area from this one. Operation Euphrates Shield succeeded in this. Is it completely over? It isn't. We are similarly determined on the matter of Afrin. Things are going as planned."¹⁴

The Afrin operation began on 20 January 2018. In March, the YPG withdrew from Afrin's center and Turkey gained command of the region. So Erdoğan's government got what it wanted here as well. There was a critical aspect to the Afrin operation: this time, the main protagonist was not the FSA but the Turkish Armed Forces. The Afrin operation was the first overt combat between Turkish military and YPG forces. This had serious reverberations on Turkish political life, which can be summed up as the rise of nationalism, of oppression and polarization. The anti-Kurdish alliance in the political arena began to be thoroughly reflected in the media and society. According to polls, the ratio of Turkish public supporting the operation was 85 %.¹⁵ The US kept its distance from the operation and was even critical of it towards the end; as a result relations between Turkey and the US became tense, and anti-Western sentiment voiced by a populist-nationalist discourse gained ascendancy. Opposing the war, and mentioning the Kurdish issue in a political context were met with political and social sanctions in

---

14 <http://www.hurriyet.com.tr/afrinde-gozumuzu-karartiriz-40558556>

15 <http://t24.com.tr/haber/mak-danismakliktan-afrin-anketi-halkin-destegi-yuz-de-kac-operasyon-basarili-olacak-m,547809>

---

such an atmosphere. Every day Erdoğan announced the numbers of the killed Kurdish YPG fighters,¹⁶ and used insulting language with expressions such as “they went to hell”; this created a silent but profound reaction in the bosom of the Kurdish population of Turkey. A public opinion survey conducted in Diyarbakir in those days showed that 83.2 % were against the operation.¹⁷

The latest development took place in Sinjar. After the Afrin operation ended, Erdoğan started to repeatedly and forcefully bring up Manbij first, and then the matter of Kurdish forces withdrawing to the east of the Euphrates. However, Americans don't look favourably on this matter. The French President Macron also explicitly spoke of his opposition to Turkey's intervention in Manbij in a statement issued on 29 March 2018. Following this, Erdoğan set his sights on Sinjar, previously bombed by the Turkish army in April. Regarding Sinjar, a strategic point of passage between Iraq and Syria and the main line of connection between the PKK and PYD, Erdoğan made the following threatening statement on 19 March: “See, a second Qandil is being built there. Where is it? In Sinjar. We may enter Sinjar suddenly one night, and clear the PKK from there as well.” In another speech, he stated that unless PKK militants left Sinjar and Qandil in the north of Iraq an operation would be inevitable. Following this statement, on 27 March Iraq's Prime Minister Haider al-Abadi said that he ordered the army to completely secure

---

16 Most recently, in the Samsun meeting of the AK Party on 24 March he said: “The resurrection movement has restarted with Afrin. As of today 3733 terrorists have ben deactivated in Afrin.”

17 <https://www.evrensel.net/haber/344590/samer-arastirdi-kurtler-afrin-operationsununa-nasil-bakiyor>

the country's borders, and that in his interview with the Turkish prime minister, he had explained that he would stop foreign fighters from using Iraqi territory in their cross-border attacks on Turkey. Al-Abadi's statement was influenced by Turkey's policy of (compared to the past) risk-taking military activism as much as the recent changes in Turkey's Syria policy and the détente between Iraq and Turkey. The National Security Council's 28 March 2018 Memorandum contained the following sentences: "It was stated that the terrorists in Manbij needed to be removed from the region at once; otherwise, Turkey would not hesitate to use initiative here, as in other regions (...) it is expected first and foremost of the Iraqi government to curb the activities of this organization in the region, and if it cannot do that, Turkey will do it."

One branch of Turkey's policies regarding the Kurdish issue which have emphasised the use of military force in the region is the attempt to form zones of security and control in Syria, and to rebuild the demographic structure in these areas to the detriment of the Kurds. The press reports that in Afrin, preparations are underway for "forming a police force composed of the FSA and local forces, maintaining public order, public works and construction, and the return of the displaced inhabitants of Afrin."¹⁸ Another sign is a statement made by Interior Minister Soylu in January:

---

18 <http://www.milliyet.com.tr/yazarlar/serpil-cevikcan/afrin-de-neler-olacak-ankara-nin-2630726/>

“I am speaking as the Interior Minister here. Today, in Azaz, Jarablus, Marel we have district governors, police commissioners, gendarme commanders and we have established peace there, enabling a hundred thousand people to return to their own lands, to the memories of their mothers, fathers and grandfathers – we did this.”

Hasan Şindi, spokesperson to the “Afrin Liberation Congress” which convened on 18 March in Gaziantep, said: “A governor will be appointed to Afrin, Afrin will belong to Antakya and there will be coordination between the governors of Afrin and Hatay.”¹⁹ These developments shed light on the demographic and administrative aspects of Turkey’s policy. They indicate that Ankara wants to participate in the establishment of Syrian peace by restricting the Kurdish field of politics and strengthening its own hand.

Turkey’s military activities have various consequences in terms of domestic politics as well, and it is necessary to look at them in all their aspects. An anti-Kurdish alliance was formed in the Grand National Assembly in May 2016 when the AK Party, MHP and CHP lifted the immunities of Kurdish MPs; this alliance has only got stronger with the participation of military circles and nationalists outside of the assembly. Turkey’s regional policies and military operations are lauded by this alliance, and only HDP represents the idea of engaging the Kurdish issue through politics.

---

19 <http://sendika62.org/2018/03/afrine-vali-atanacak-bolge-antakyaya-ait-olacak-483455/>

A similar tendency is at work in terms of society-politics relations. Turkey's military venture coincided with a rise in nationalism. Significantly, Turkey's military operations and policy of threatening are perceived in terms of concepts such as "conquest" and "holy war" by the average citizen; terms which signify power and political expansion. They are perceived as "military and political victories", "Turkey's show of force", its "daring to challenge the US", and "rebirth/resurrection". The AK Party's discourse of cultivating self-esteem and equating itself with the great powers in foreign policy has been replaced, at least for the conservative public, with the deed itself.

3. The balance of power in Syria and the Turkish policy

The crucial question is this: how did Turkey come to be using military force against the Kurds in the region? Turkey was not able to do anything for a while against the Kurds' regional advancements in Syria because of its conflicts of interest and tensions with Syria, Russia, the US and Iran. It only watched the developments in Syria; so how was Turkey able to cross this threshold?

This was made possible by the conflicts and balance between the powers in the region and Turkey's attempts to make use of these, and pragmatically rearrange its relations to this end. We briefly touched upon this subject, but let us look at it more closely.

Shortly after civil war broke out in Syria, in 2012²⁰ Turkey made its plans on the presumption that Assad would soon be toppled. Ankara's priority in its Syria policy was calculating what would be done after Assad was gone. It needs to be said that Iran's political pursuits played an important role in these calculations. The AK Party saw Shia expansionism as a decisive factor in the fight surrounding Assad. It was thought that there was the risk of a potential "Shia-Nusairi (Alawite)" belt and a corridor of hegemony opening into the Mediterranean Sea with Hezbollah. This was a risk, because it threatened Turkey's claim to be the protector of the Sunnis; a claim which rose during the Arab Spring. As a result Turkey engaged Assad with all its might, since it thought that he would soon be gone. Together with several Gulf countries, it helped rebel opposition groups with logistics and guidance.

Turkey was mindful of the Kurdish groups in Syria; however, it did not think that organizations like the PYD, which were not powerful back then, would be a problem in the short period of time during which Assad was expected to fall. Even during the 2014 siege of Kobane Turkey had not yet changed its mind. At that time, the Kurds in Syria were definitely not a priority in Turkey's

---

20 https://www.ntv.com.tr/turkiye/davutoglu-esada-omur-bicti,Nsez_e7zmEO7uz5O9Pv6hw Between March – August 2011 Turkey contacted Assad and asked him to stop the conflict and reach out to the opposition, but when Assad increased his oppression of the opposition, Turkey gradually came to the point of counting down until Assad's overthrow. Davutoğlu first contacted the Syrian opposition in October 2011. In mid-2012 he would say: I don't think this period (Assad's overthrow) will last long. We need to speak in months or weeks instead of years. https://www.ntv.com.tr/turkiye/davutoglu-esada-omur-bicti,Nsez_e7zmEO7uz5O9Pv6hw In September 2011, in an off-the-record briefing to a group of journalists and editors-in-chief including me, he gave 6 months to the Assad regime.

list of problems and targets. A similarly ambivalent attitude towards ISIS and other radical organizations was displayed for a long time, because they were thought to be temporary. The AK Party government supported some of these in their fight against Assad, and some it merely observed as units playing into its own motives, as was the case in the Kobane issue.

The anti-Shia engagement in Iraq during this period meant that Turkey's attempts to display its weight in Iraq's domestic affairs caused tensions. The really important problem, however, was that differences in opinion and interest with its ally the US began to grow. The US's primary target was ISIS, whereas for Turkey it was the Assad regime. The differences in opinion prevented an effective cooperation from taking place. Under such circumstances, the US approached the Kurds as potential local allies and the PYD-YPG fulfilled its need for an oppositional force on the ground. This was the crucial point, as things began to go wrong for Turkey. Not only did the Assad regime keep resisting, but the PYD also gained new strength. The first serious act of cooperation between the US and the PYD, initiating a new period, was the Tell Abyad operation in June 2015. As a result of this operation, ISIS-controlled areas between the provinces of Kobane and Jazira were captured by the PYD with air support from the US. Kurds thus got rid of ISIS and united the two cantons. A year later, on June 2016 the US-backed Manbij operation was realized by the Syrian Democratic Forces (SDF) comprised mostly of YPG. With the capture of Manbij, the Kurds crossed to the west of the Euphrates, which the Turks

had announced as their red line. In November 2016, the same combination of forces started the Raqqa operation. During this period the PYD consolidated its rule in al-Hasakah and Kobani, as well as in Afrin, which it would later lose. Tell Abyad, Manbij and Raqqa were now ruled by city councils set up by the SDF, in which YPG comprised the majority. The PYD bypassed its rival Kurdish organization ENKS (Kurdish National Council). Most importantly, relations between the US and PYD became permanent.

Following these developments, Turkey started its counter moves in 2015. It requested the replacement of the YPG in the Manbij and Raqqa operations, but the US did not look favourably on it. Turkey's scope for of movement in the region was decreasing further, and Russia's active involvement in the Syrian War in 2015 did not help. In addition to the disagreements between Turkey and the US, the problems experienced with the Syria-Iran-Russia front exploded into a big crisis in 2015. This crisis first reared its head in 2015 when Turkey shot down a Russian jet and it subsequently blocked Turkey in every possible way. Ankara's planes were not allowed to enter Syrian airspace, not even to reciprocate ISIS bombing Turkey's border towns. The crisis lasted for almost a year. Turkey hit rock-bottom during this period in terms of its Middle Eastern policies. Turkey tried to get out of this corner it had painted itself into by changing its Middle Eastern policies from 2016 onward. As stated above, Turkey changed its priorities regarding its Syrian policy and made the Kurdish issue its top priority. Within this framework, criticizing the Assad regime did not exactly take a back seat, but

goals such as Syria being run by the Sunni opposition or toppling the regime were given up. This was the first element of the new regional policy. From this point on, Turkey started to renew its relationships. It struck a more cooperative and eager note with the US concerning ISIS. It should be mentioned that the increasing ISIS activity and bombings in Turkey also played a part in this. The first significant result of this change was that relations with Russia got gradually better. This was how the al-Bab (Euphrates Shield) operation was made possible. It's important to note that the operation started on 26 August 2016, 20 days after the Putin- Erdoğan meeting took place. According to the Russian press, Moscow allowed Turkey's al-Bab operation in exchange for Aleppo.²¹

The second element of the new, changed policy was Ankara curbing its reaction to Shia expansionism. Within this framework, relations with Iran and Iraq improved. From 2017 on, there was actual cooperation. Right after cooperating on the evacuation of civilians and opposition forces from Aleppo, in December 2016 Russia, Turkey and Iran came together in Moscow and came to agreement on the ceasefire and political process in Syria. Towards the end of January 2017, these three countries became the guarantors for Syria's sovereignty, territorial integrity and impartiality in Astana. By assenting to these principles, Turkey showed that it had radically changed its stance towards Assad, and that its priorities regarding the future of Syria rested entirely with the Kurdish issue. Indeed, in the joint declaration of the three countries Syria's multiculturalism was

---

21 <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/el-bab-icin-uc-iddia-40264678>

---

emphasised and it was said that “the rights of every ethnic group would be respected” – this was enough for Turkey. This meant that Turkey would follow a strategy of “area control” against the Kurdish population through Turkmen and Arabs. In September 2017 Idlib, the site of heavy conflict, was declared a no-conflict zone and the Turkish military became responsible for the opposition forces in this area; this furthered the Russia-Iran-Turkey cooperation. Turkey was gradually removing its support from the opposition to the West of Syria, and the regime was occupying the areas left empty by Turkey by whatever means. Turkey was recompensed for this in Afrin. Russia and indirectly Iran allowed the Turkish military and the FSA to abolish the Kurdish canton in Afrin. Russia withdrew its troops from the area. The Assad regime did not deploy its forces, and Iran was measured in its reaction. As a result, in exchange for their gains in the West, Russia, Iran and Syria allowed Turkey to act in Afrin.

Owing to this balance and these relationships Turkey was able to break out of its pre-2015 restrictions from 2016 onward, and create a partial space for manoeuvre for itself. For now, it has got what it wanted in preventing the Kurdish corridor from being formed.

However, it needs to be said that the current situation is far from being permanent: the political balance is too fragile, Turkey’s regional policy might create new problems and there is the risk of being isolated. Indeed, with regard to the Kurdish issue there is a clear differentiation between the US-PYD on the one hand and Russia-Turkey on the other. Relations between the US and the

Kurds have become fairly permanent and forward-looking; whereas relations between the US and Turkey are tense as never before. If the Ankara threat of Manbij persists, unlike Afrin this will be a cause for tension between Turkey and several EU countries such as France and Germany.²² Turkey's rapprochement with Russia raises problems with the Western front which is mobilised against Iran and very concerned about Russia; at the same time, considering the Russia-Iran-Syria bloc and their mutual interests, relations with this bloc are also highly precarious. Indeed, shortly after the end of Afrin operation the Russian Foreign Minister Lavrov said that Turkey needed to hand Afrin over to Syria²³, and Erdoğan reacted to him.²⁴

---

22 Turkey started its Afrin intervention by pointing out the attacks carried out against itself from this area. The Ministry of Foreign Affairs has stated that between 1 January 2017 and 20 January 2018, there has been "700 instances of harassing fire" and upwards of 90 missile attacks. (<http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-43469338>), In terms of international law, Ankara pointed to UNSC's resolutions 1624(2005), 2170(2014) ve 2178(2014) on the fight against terrorism and the right to self-defense. (<http://www.hurriyet.com.tr/bozdag-zeytin-dali-harekati-mesru-ve-ulusl-40716661>)

23 <http://www.dw.com/tr/lavrov-türkiye-afinin-kontrolünü-suriyeye-devretsin/a-43311849>

24 <https://www.sabah.com.tr/gundem/2018/04/10/son-dakika-cumhurbaskani-erdogandan-rus-bakana-afirin-tepkisi>

III. STRUCTURAL TRANSFORMATION OR CONJUNCTURAL STATE OF AFFAIRS?

Two interrelated questions arise at this point:

- Is Erdoğan's regional policy sustainable and what is the relation between the breaking points of this policy and the balances of Turkey's internal politics?
- Does the authoritarian course of Turkey's political power indicate a temporary phase or a structural transformation?

In order to answer these questions, assessments of domestic and foreign politics carried out so far need to be complemented by evaluations regarding the future interactions on this political field. There are two factors which will influence the political balances.

1. Elections

First is the 2018-2019 electoral marathon. Local elections will take place in March 2019. The electoral reforms of the constitutional referendum prescribed that the parliamentary and presidential elections would take place on the same day in November 2019. However, leaders of the AK Party and MHP, which form the majority in the Parliament, agreed to bring these elections forward and the electoral schedule changed. The parliamentary and presidential elections will now be held on 24 June 2018.

It is known that after the presidential elections Turkey will abandon the parliamentary system and adopt a presidential system based on the concentration of powers. The crucial question here is whether Erdoğan will be the president or not. Considering that during the

2016 constitutional referendum Turkey was split into two equal camps, pro- and anti- Erdoğan, with 51% and 49% rates, this question is still very important. If Erdoğan loses the presidential elections, it will mean a reshuffling of the cards in all areas from the populist order to the state of emergency regime, from the Kurdish strategy to foreign policy. This may occur in different forms.

Erdoğan and his party may win all three elections. Erdoğan may win the presidency but the AK Party-MHP alliance may not be able to win the majority of seats in the Parliament. The question of who will win the two metropolises, Istanbul and Ankara in the local elections is also important in terms of general politics. The AK Party has controlled these cities for a long time now and if even one of them is controlled by the opposition, it might mean a relatively majoritarian display in the political structure.

a) Electoral legitimacy and its potential effects

Despite all its democratic shortcomings, a cornerstone in Turkey's political narrative has almost always been free elections. The Ottoman Empire adopted the parliamentary system in 1876. With the foundation of the Republic, the relation between the legitimacy of political power and elections has always been decisive, and the importance placed by the citizens on elections has remained the same. Even during the oppressive atmosphere of the one-party period elections were the only area of freedom. Indeed, great changes in Turkey's political power (Democrat Party, Justice Party, Motherland Party, AK Party) have always been brought about by elections. Even military juntas have declared a swift return to

parliamentary order from their first days. Apart from insignificant arguments between the political parties, there has been no serious problems regarding electoral safety in Turkey since the beginning of the multi-party period. Finally, the rate of electoral participation, a fundamental indicator of electors' making a claim to their own votes, is 85% in Turkey, much higher than the rate of Western democracies (according to the latest elections the US is 50%, France 65% and Germany 75%).

Accordingly, it is necessary to note that the effect of the forthcoming elections on the political life and trajectory will not only spring from their results. The mere existence and atmosphere of the elections may have an influence on the political conditions. It is still unclear whether the state of emergency will be lifted before the elections or not. However, it may be supposed that before or after the elections, even if Erdoğan's rule continues, the state of emergency regime will reach its limits of practice at some point; in terms of politics, intra-state balances, and the relations between the system and EU institutions such as the European Court of Human Rights. With the lifting of the state of emergency, tens of thousands of people who have suffered from the arbitrary practices of this regime will have recourse to legal remedy. It is clear that such a situation would signify a return to "political normalisation" whatever its results, even if it means a chaotic and contentious political atmosphere.

b) The return of the Kurdish Movement

Another and perhaps more important input is the opportunity of the oppressed Kurdish movement to renew its presence, power and legitimacy through the elections. As of today, 6 of 59 MPs of the HDP, the legal political representative of the Kurdish movement, have been stripped of their MP status; 9 MPs are in jail; 411 new summary reports have been sent from courts to the Parliamentary Speaker's Office in order to lift the MP statuses of other HDP MPs.²⁵ Latest data indicates that 93 out of 103 mayors from the BDP (Peace and Democracy Party), the other representative of the Kurdish movement, have been dismissed.²⁶

The elections of 2018 and 2019 will upset this mechanism to some extent. There is no electoral threshold for the local elections and considering the behaviour of the voters, all these municipalities seized by the government will return to elected BDP leaders and the Kurdish movement will be activated in the region once again. Looking at the predictions for the general elections, almost all assessments and polls emphasise the likelihood of HDP's crossing the 10% nationwide threshold. It is clear that in such an outcome, HDP will enter the parliament once again with new MPs, expressing the continuity of the party and its power of representation. As of now, because of official policies the Kurdish issue is made into one of the pillars of authoritarianism in Turkey; with such a return,

---

25 <https://www.gazeteduvar.com.tr/politika/2018/03/25/126-milletvekili-hak-kind-561-fezleke/>

26 <http://www.milliyet.com.tr/basbakan-binali-yildirim-bugun-itibariyla-ankara-yerel-haber-2460884/>

---

it can actually contribute to the revitalization of democratic politics. Obviously there is no absolute correlation between the two. Erdoğan's rule and the sanction of international powers might mean that the return, under various pretences, might give way to a new wave of oppression.

2. External dynamics and foreign policy

It's clear that Turkey's political trajectory is sensitive to external dynamics and particularly to regional balances. In other words, any potential change to these balances has the power to affect domestic politics, especially the Kurdish issue. Therefore it's necessary to look at the big picture in Syria and in the Middle East.

ISIS, Kurdish organizations, regime forces and the opposition are the four local actors who have been fighting in Syria for a long time. ISIS is almost out of the game. However, the space vacated by ISIS is quickly filled by other actors and the fight for sharing the territory rages on. The three major foreign powers in Syria, the US, Russia and Iran have a considerable military presence and expectations in the country. For Russia, Syria and its sovereignty are the conditions sine qua non for its own return to being a grand superpower and reaching the Mediterranean Sea. A similar situation is true for Iran's grand Shia policy. For Iran, the Nusairi rule and Assad are as strategically important as the sovereignty of Syria. These interests and expectations bring Russia and Iran together against the West. The US explains its own presence in Syria with the threat of ISIS and the growing danger of Iran. These claims and policies show

that alliances and tensions will continue among these powers. It is possible to identify four faultlines in Syria, some of them based in the Middle East.

The first of these is related to the rivalry and tensions between the US and Russia. The US is in alliance with the YPG, Russia with Iran and the regime. The US-YPG coalition has been mobilized against ISIS for a long time, whereas the other bloc is trying to bring the Western and Southern parts of Syria under Assad's control again. Within this framework, they target both ISIS and also the Syrian opposition, perhaps more than ISIS. However, the map of encounters is about to change. These two blocs have started to find themselves in opposite camps in order to control the areas vacated by ISIS. Around mid-February, they experienced a serious military encounter in Deir ez-Zor in the south of Syria. Due to the intervention of US air forces, 300 mercenaries connected to Russian private security firms were wounded or died.²⁷ In Northern Syria, Russia and the US are in the process of staking their claims. The east bank of the Euphrates, as well as the Manbij area to its west are controlled by the US-YPG whereas the area to the east of Euphrates is more or less controlled by Russian forces. Indeed, it is clear that Turkey realized its Afrin operation with the permission of Russia, and that this area was left to Turkey and the FSA instead of the PYD for a limited amount of time. Even now the Russians are getting ready to apply pressure on Turkey to leave this area to Assad.

---

27 <http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-43083864>

It is equally clear that Russia and the US are both very concerned about each other's area of dominance.

Russia's activities in the Middle East and its alliance with Iran disturb a lot of other countries, too. Indeed, it came to light that in January the US, England and France secretly met in Washington for Saudi Arabia and Jordan's new Middle Eastern strategy. The goal, it was said, was to restrict Russia's increasing power in the Middle East first; Iran was the second in line.²⁸ It is also evident that the recent deportation of Russian diplomats by NATO, the US and their allies is increasing the tensions in the Middle East.

The second faultline is the tension and race for domination between the US and Iran in a way that concerns the whole Middle East. For a long time now Iran has been defined as a national security risk for the US and Syria is gradually turning into a base which the US is settling in order to surround Iran.²⁹ One side of this particular tension touches on the Shia-Sunni hostilities, a major faultline in the Middle East which occasionally breaks into actual combat in Yemen and Iraq. Some Gulf countries, chief among them Saudi Arabia, are major actors in these tensions and they are allies to the US in a variety of ways. The long-lasting cold and even secret war between Iran and Israel also plays an important role. When an Israel plane crossing into Syrian airspace to shoot down an

---

28 <https://tr.sputniknews.com/columnists/201802271032422675-abd-ingiltere-fransa-suudi-arabistan-urdun-gizli-toplanti-washington-nato-turk-kurt-catisma-israil-iran-suriye-ortadogu-harita-gorus/>

29 <https://www.ntv.com.tr/dunya/pentagondan-irana-baski-aciklamasi,hsiC2r-oNkes-SS006hZHJg>

Iranian drone was shot down by Syrian air defence systems, Israel targeted and struck targets belonging to Iran, Hezbollah and the regime in Syria; this raised some question marks.³⁰ France's active participation in foreign politics initiated by Macron as well as its sensitivity regarding Syria; England's concerns about Russia and Iran; these are all constitutive elements of the anti-Iran front.

The third faultline is a result of the Assad-Iran duo's policy of stoking the fires of conflict, as evidenced in Eastern Ghouta and Idlib; despite the ceasefires and agreements of no-conflict zones, they have not let go of their claims of ruling over the entirety of Syria again. Claims that Assad used chemical weapons in these areas have brought the Syrian regime and the West against one another, and through the Syrian regime, Russia as well. At the same time, the regime is not pleased with YPG's wide territory and its control of rich oil reserves, and this dissatisfaction may give rise to new conflicts.

The Turkish-Kurdish tensions constitute the final faultline. This faultline has come to the fore with the Afrin operation and Turkey's sensitivity regarding Manbij and Sinjar means it is still continuing; as a result, it intersects with other faultlines and becomes instrumentalized within such a framework. It is clear that since the beginning of the Syrian Civil War in 2011, Syrian Kurds have been among the greatest beneficiaries of the civil war. Despite their recent difficulties in the field, the loss of Afrin, and their absence in

---

30 <https://www.ahaber.com.tr/dunya/2018/02/11/guney-suriyede-israil-i-ran-savasi>

the Geneva and Astana processes, the PYD-YPG represent a strong position. They control the Eastern side of the River Euphrates to the Iraqi border. Their control extends to Raqqa in the South. To the east of the Euphrates, they continue to be a major power within the SDF in Manbij. Indeed, before the loss of Afrin they controlled 23% of Syrian territory. Today they are still the second biggest force in the country after the regime and their dominance is largely protected by the US. Another important point is that the US's protection may continue for a long time. It seems as if Kurds will be among the important local actors in the US's Iran policy. Information leaked from the strategy meeting against Russia and Iran in Washington, attended by five countries, contained the claim that "ways were sought for including YPG and SDF in Geneva".

Seeing as this is the big picture, where do Turkey and its political claims fit? How may this balance affect Turkey in the coming period?

In order to answer these questions, it's necessary to know the positions of these powers in the equation.

Despite their problems, Turkey and the PYD are emerging as the two indispensable US allies in the region. The US is not maintaining the harsh attitude it adopted during the Afrin operation towards Turkey. It wouldn't be wrong to claim that Washington is trying to establish a policy of balance between Turks and the Kurds. Currently Manbij is the highest priority for the US, Turkey and

the PYD and this policy of balance may play out in Manbij in the near future. The US may persuade YPG forces to withdraw to the east of Euphrates and keep Manbij under its own control.

Generally speaking, Russia knows how to maintain a balanced policy with regard to Turkey and the PYD. It uses these relations to its own ends. Opening Afrin's gates to Turkey was a typical example of this. Although the Russians are concerned about the PYD's relationship with the US, they are maintaining their relationship with it as an important regional power within Syria. They are favourable towards Kurdish autonomy, but they are also keeping in mind their allies Iran and Syria's aversion to the idea for the moment.

By making use of the space between the US and Russia and making some concessions to the Assad regime, Turkey seems to have got closer to its goals, especially compared to the past. Uniting its safety zone, which extends to al-Bab, with Afrin and controlling it as well as preventing the formation of its dreaded Kurdish corridor all indicate this. However, it needs to be said that its current targets, Manbij and Sinjar, do not give much room for manoeuvre. Al-Abadi's government does not permit Turkey to carry out operations in its territory, and unless extensive negotiations take place, it is unlikely Turkey will carry out such an operation unilaterally. A military operation in Manbij is out of the question.

The latest power balances in the region, as well as the points of

resistance Ankara is to encounter from now, on are no longer compatible with the military activism it has maintained until now. In other words, Turkey is at the limit of its opportunities in terms of military challenges. It is likely that these factors will lead to the possibility and even necessity of bargaining, negotiations and politics regarding the Kurdish presence in the region. Ankara might arrive at a point where it chooses this option.

Indeed, concerning the Kurdish issue and regional politics, Turkey is not moving along a path advantageous to itself. As the post-ISIS era draws closer, two major fronts are formed in the Middle East. To one side are the US, England, France, Israel and Saudi Arabia. The PYD is already considered as a part of this group. On the other side are Russia, Iran and Syria. Turkey the NATO member and EU candidate has strayed from the Western bloc and got closer to Russia and Iran in order to make a path for itself regarding the Kurdish issue; however, amidst the increasing tensions it does not have the means to direct or even keep in balance this contradiction. The relations with Russia and Iran themselves are wholly based on interest and are precarious. Also, although they have taken a step back on the subject, their sensitivity to the matter of Sunnism is an established ideological element for the AK Party.

In conclusion, Turkey's regional policies are not sustainable. Under current conditions, Turkey faces the risk of a great isolation and losing ground, as was the case from 2011-2015. If these risks are actualized, they might have severe effects on Turkey's domestic

politics. They might cause conflicts, or clear the path for politics, at least where the Kurdish issue is concerned.

These are the potential constitutive elements and intersections of domestic and foreign policies. Finally, the triad of 2018-2019 elections with its variety of potential outcomes, the partial clearing of the Kurdish political arena following the elections, changing balances in the region, the narrowing of Ankara's space for military manoeuvres, contradictions and deadlocks in foreign policy, all have the power to affect Turkish politics. Based on the data, it is possible to say that Turkish politics is weighing on a sensitive pair of scales. On one side is a difficult, risky and even conflicting structural transformation in an authoritarian trajectory, and on the other side is political normalisation stemming from the nature of political problems and relations.

İçindekiler

Önsöz.....	51
Giriş.....	53
Siyasi Gidiş.....	54
Siyasi Gündemin Sabit Maddeleri	59
Yapısal Dönüşüm Mü Yoksa Konjonktürel Durum Mu?	79
Demokratik Gelişim Enstitüsü'nün Amaçları ve Hedefleri.....	93
Yönetim Kurulu Üyeleri	95

Önsöz

Türkiye'nin önde gelen köşe yazarlarından ve Akil İnsanlar Heyeti Üyeliği yapmış olan Ali Bayramoğlu tarafından DPI için hazırlanan bu çalışma, Türkiye'deki mevcut siyasi durumun iç ve dış boyutlarını araştırmakta ve siyasi düzen ve dış politika açısından ülkenin gidişatı ve olası senaryolar hakkında değerlendirme yapmaktadır. Ülkenin mevcut AK Parti liderliğindeki siyasi gidişatının bir analizini takiben, bu çalışma siyasi gündemdeki üç sabit unsur, özellikle olağanüstü hal dönemi uygulamalarını, siyasi iktidarın Kürt politikasını; ve dış politik ilişkilerin hassas dengelerini tespit etmekte ve tartışmaktadır. Gelecek seçimlerin Türkiye'nin iç politik hayatı ve yörüngesine olası etkileri ve potansiyel değişimin iç politikadaki bölgesel dengeler üzerindeki olası etkileri ve bunun tersi dahil olmak üzere Türkiye'nin iç ve dış politikalarının potansiyel yapısal unsurlarını ve etkileşimlerini incelemektedir. Yazar, Türk siyasetinin mevcut durumunun hassas bir terazi üzerinde bulunduğu sonucuna varmaktadır. Bir tarafta otoriter istikamete doğru zorlu, riskli, ve hatta çatışmalı yapısal bir dönüşüm, diğer tarafta da siyasi sorunların ve ilişkilerin doğasından kaynaklanan bir siyasi normalleşme.

Bu çalışma, Demokratik Gelişim Enstitüsü için yazar ve diğer uzmanlar tarafından daha önce hazırlanan değerlendirme raporlarının devamı ve DPI'nın Türkiye'de yaşanan sosyal ve siyasal gelişmeleri farklı görüşler ve perspektifler ışığında ele alan çalışma serisinin de bir parçasıdır. Rapor DPI'nın, sadece Haziran 2018'

de yapılacak seçimlerde değil, hem iç hem de dışsal olarak önemli bir politik değişim anında Türkiye'deki mevcut durumla ilgili devam eden değerlendirme çalışmalarına katkıda bulunmaktadır.

Enstitümüz, farklı bakış açılarının temsil edilmesi için bir alan yaratma ve dolayısıyla Türkiye'de demokratikleşme ve çözüm süreçleriyle ilgili yapıcı diyalog kanallarının yaygınlaştırılması amacıyla konuya dair farklı değerlendirmelerin yer aldığı benzer başka çalışmalara gelecekte de devam edecektir. Bu değerlendirmede ifade edilen görüşler yazara aittir ve DPI'nın resmi konumunu yansıtmamaktadır.

Kerim Yıldız

Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI)

İcra Kurulu Başkanı

Giriş

Popülist bir dalga, otoriter bir kurumlaşma, özgürlükler düzeninde gedikler açan uzun soluklu bir olağanüstü hal siyaseti, “güvenlikçi hakimiyet ve tam egemen devlet” şiarıyla bağımsız güç olma arayışı, bunlara eşlik eden, hatta zemin oluşturan çatışmacı uluslararası ve bölgesel dış bir rüzgarın etkisi üzerinden Türkiye'nin yeni bir siyasi kuşağa girdiği görünen bir gerçek.

Doğrudan ve dolaylı sonuçlarıyla bu durum (Ankara'nın Ortadoğu'ya artan oranda müdahil olması, izlediği Kürt siyaseti, mülteci politikaları, ABD, Rusya ve İran'la kurduğu değişken ve kritik ilişkiler, askeri gücünü sahaya sürmesi) Kürt hareketinden Ortadoğu ülkelerine, AB'den uluslararası kurumlara, Türkiye ve bölgeyle ilişkisi olan herkesi yakından ilgilendiriyor.

Türkiye nereye gidiyor, nereye gidecek? Karşımızda yanıtlanması gereken bu ve bunun gibi bir dizi soru başlığı bulunuyor. Türkiye'nin girdiği kuşağın kurucu unsurları, iç ve dış dinamikleri neler? Bu kuşak kalıcı bir nitelik mi taşıyor? Diğer bir ifadeyle Türkiye'nin siyasi düzeni ve dış politikası hangi istikamette yol alacak? Bu konuda muhtemel senaryolar hangileridir? Bölgesel ve dış gelişmelerle Türkiye'nin gidişatı nasıl bir etkileşim yaşar ve hangi ihtimaller dahilinde?

Bu rapor, Türkiye'nin iç siyasi dinamikleri, yelpazesi, aktörlerini, dış politik tutumu ve koşulları etrafında yukarıdaki sorulara yanıt arayacak.

I. SİYASİ GİDİŞ

Ülkenin AK Parti yönetimindeki siyasi gidişi, geldiğimiz an itibariyle iki büyük eksen üzerine oturuyor.

1. Popülist İlerleme

İlk eksen, bilindiği üzere, siyasi lider merkezli popülist bir düzen inşasına ilişkindir.

Bu açıdan ilk önemli veri, lider ile halk arasında, demokratik düzenlerin kurucu unsuru olan kurumsal süzgeçleri ve ara yetki katmanlarını en aza indiren, fiili bir kuvvetler birliği sistemi üreten, çoğunlukçu ve plebisiter bir yapının her geçen gün yeni girdi ve uygulamalarla derinleştiriyor olmasıdır.

Popülist ilerleme, siyasal sistemin yeniden yapılandırma dışında, siyasal sosyoloji bakımından da sonuçlar veriyor, diğer bir ifadeyle siyasi iktidarın bu hat üzerinde izlediği yeni güzergaha işaret ediyor. Bu, pek çok benzer popülist örnekte görüldüğü üzere, toplumun sadece bir kısmını kapsayan, diğer kısmını ise dışarıda tutan yeni bir millet inşası arayışıdır. Erdoğan'ın “meşru/gayri meşru”, “makbul/tehlikeli vatandaş ve davranış” ayırımıyla yürüttüğü inşa kampanyası, güvenlik tedbirlerinden “idare”nin uygulamalarına, basın denetiminden yasama faaliyetine ve devletin personeli bakımından yenilenmesine değin pek çok alana yansıyor.¹

---

1 Bu konuda tanımlayıcı bir örnek-olay yakınlarda yaşandı. 19 Mart 2018 günü Boğaziçi Üniversitesi'nde Türkiye'nin Afrin'de yürüttüğü operasyonu kutlamak, ölen askerleri anmak için lokum dağıtan bir grup öğrenciyi, başka bir grup öğrenci “işgalin ve katliamın lokumu olmaz” pankartı açarak protesto etmiş, gruplar arasında gerginlik çıkmıştı. Cumhurbaşkanı konuya derhal müdahale ediyor ve şunları söylüyordu: “İmanlı,

Ülke siyasi kültürüne hakim geleneksel partizanlığın ve klientelizmin bildik sınırlarını aşan bu durum, Türk toplumsal ve siyasi hayatında dikkat çekici bir veri olarak derin sosyal bir kutuplaşmayı tahrik ediyor, hatta hedefliyor.

2. Büyük sağ temalara dönüş

Bu popülist çerçevenin içini dolduran siyasi doku ve siyasi tercihler nelerdir? Bu soru siyasi gidişle ilgili ikinci eksene işaret eder. Şahsileşmiş bu iktidar tipinin ya da “otoriter popülizm”in ideolojik dokusu, AK Parti'nin 2015 sonrası tutturduğu çizgi ve kurduğu ittifaklarla, önemli ölçüde Türk sağının, kısmen kurucu devlet anlayışının büyük ideolojik temalarından oluşmaktadır. AK Parti yönetimindeki iktidar bloğu bir süredir, ülkede ve bölgedeki yeni siyasi girdi ve değişimlere bu temalara geri dönüşle yanıt vermeyi deniyor. İç ve dış temel sorunlarına bu temaların şemsiyesinde siyaset üretmeyi tercih ediyor. Popülizm de, büyük sağ temalar üzerinden, Müslüman ve Türk ulusu mağduriyetini altını çizerek mağduriyet karşısında tarihi ve kesimler arası varsayımsal bir ittifakı, mağduriyet merkezli meydan okumaları ifade ediyor.

---

milli, yerli gençlik Afrin'le ilgili lokum dağıtıyor ve bu gençlik orada lokum dağıtırken o komünist, vatan haini gençler onların masalarını dağıtmaya yelteniyorlar. Bunlar terörist gençler. Bunların eşkâllerini, her şeylerini belirlemek suretiyle de bu terörist gençlere bu üniversitelerde okuma hakkını vermeyeceğiz...” Cumhurbaşkanı'nın bu sözleri üzerine derhal 7 öğrenci gözaltına alındı. Bu örnek olay, ülkedeki protesto, tartışma ve düşünce özgürlüğünün karşı karşıya kaldığı durumu sergilemenin ötesinde, popülist düzen ve keyfi bir siyasi mekanizmanın sonuçlarına da işaret etmektedir. İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nin 7., Türk anayasasının 10. Maddesine göre, hükümlü Türk vatandaşları için bile bir anayasal hak olan eğitim hakkının, kime layık olduğunu, kime verileceğini ve bunun kıstaslarını siyasi mercinin belirlemesi, yasalar üstü bir güçle, meşru milletin üyesi olmanın sınırlarını çizme yetkisini kendisine atfetmesi, bu açıdan en çarpıcı sonuçlardan birisidir.

Türkiye’nin siyasi ve toplumsal hayatına bir süredir egemen olan bu ideolojik temalar dört temel kalemle özetlenebilir.

Birincisi, beka endişesini mutlaklaştıran, iç ve dış düşmanlara karşı öncelikli ve sürekli seferberliğe dayanan, içe kapanmayı ve güvenlik politikalarını meşrulaştıran militer değerlerle bezenmiş bir “*milliyetçilik*”tir. Bu milliyetçiliğin ilk özelliği toplumsal talepler-siyasi kararlar etkileşimine set çeken, farklılığı, tartışmayı ve itirazı kriminalize eden bir “*siyaset karşıtlığı*”nı beslemesidir.. Diğer taraftan, “Kürt teröründe Batı parmağı”, “darbe girişiminde ABD varlığı” gibi iddialardan hareketle üretilen, popülizmin yapı taşlarından birisi olan ulusal mağduriyet söylemi de, yeni dönem milliyetçilik dalgasının önemli girdilerinden birisidir. Mağduriyet söylemiyle beslenen, karşı eylem olarak ulusal diriliş, şahlanış fikrini siyasetin merkezini yerleştirerek toplumu tepkisel aktivizme davet eden bu anlayış, bu çerçevede ucu şiddete uzanan güç kullanımı ve feda kültürünü kendi başına değer kılarak gündelik hayata sokmaktadır.

İkincisi, ‘siyasi arz’ın ‘toplumsal talep’ üzerine plebisiter yollarla kurduğu hükümlerliliğe ve güçlü devlet söylemine endeksli “*kişiselleşmiş bir merkeziyetçilik*”tir. Güncel Türk siyasetini anlamak, bu merkeziyetçiliğin iki yansımasını kavramayı gerektirir. İlk yansıma, siyasi sisteme ilişkindir, millet-lider, siyaset-devlet arasındaki özdeşliklerden oluşur. Beraberinde, çoğunlukçuluğu, ona bağlı olarak liderin şahsında temsil edilen bir milli irade anlayışını getirir. Bu anlayış, iktidara yönelik tüm fren ve denetim

mekanizmalarını elitizm olarak tasnif ve tasfiye eder. Kurumsal veya teamüllerden beslenen özerk alanların, dengeleyici yapıların imhası, bu merkezîyetçiliğin hem kritik bir unsuru hem popülizm eğilimiyle Türk siyaset geleneklerinin kesiştiği bir noktadır. İkinci yansıma toplumsal sistemi de içermektedir., Ekonomiden kültüre uzanan saha ve faaliyetlere ilişkin değer ve önem skalasında, siyasi aktör, eylem ve gücün hegemon unsur hale gelmesini ifade eder. Siyasetin, tüm bu diğer alanları kendisine endekslediği, özerkliklerini emdiği total bir görüntü, totaliter bir yansıma üretir. Üçüncüsü, Türk sağının hakim zihniyet damarını oluşturan, *'kendine haslık'* fikrinin hem söylemde hem siyasi pratiklerde yeniden aktive olmasıdır. Günümüz Türkiye'sinde "millî ve yerli olma" formülüyle ifade edilen, eski dönemlerdeki kullanımlarına oranla, kültürel düzeyde İslami değerleri ve aidiyeti bir adım öne çıkaran bu söylem, Erdoğan popülizminin ve yeni siyasi düzenin taşıyıcı unsurlarından birisi haline gelmiştir. Doğal olarak milliyetçilikle iç içe giren kendine haslık vurgusu, temel olarak, Batı değerlerine, hatta evrensel değerlere mesafeli olan siyasi bir hassasiyeti ima eder. Milletî kültürel ve geleneksel değerleri, sezgisi, irfanı, faydası gibi özelliklerin, insan hakları, hukuk devleti gibi evrensel ilke ve değerlerin, karşısında galebe çalmasını, asli referans haline gelmesini özler.

Dördüncü kalem, soğuk savaş günlerinden askeri vesayet ve darbe dönemlerine değin Türkiye'nin siyaset ve yasa hayatının temel parçası olan, *"tehdit ve tehlike söylemi"*dir. Bu söylem, "güvensizlik-şüpheli-tedbir" üçlüsünü, siyasi bakışın, siyasi iklim

ve kararların belirleyicisi kılar. Muhayyel bir dış ve iç düşman tanımı, özgürlüklerin sınırlanmasında etkin rol oynar, yargıyı siyasallaştırır, tek doğru anlayışını ve güvenlik fikrini öne çıkarır. Bu söylem bugün olduğu gibi hemen her zaman ataerkil güce biat ikliminin oluşmasında ve Batı karşıtlığında temel gerekçe ve ikna cihazı olarak kullanılmıştır. Dönemden döneme değişen, sadece tehlike ve tehdidin öznesidir, söylem kalıcıdır ve otoriterliğin temel göstergelerinden birisidir.

2015'te PKK'nın şehir ayaklanmalarıyla tetiklenen 2016 darbe girişimiyle sonra derinleşen popülist otoriter siyasi gidişin geldiği son aşamayı işte bu dört temanın etrafında oluşan iklim tanımlamaktadır.²

---

2 Tedrici gelişmeyi izlemek için DPI yapılan için şu eski değerlendirmelere bakılabilir: *Ağustos 2017 değerlendirmesi:* <http://www.democraticprogress.org/news/assessment-report-by-ali-bayramoglu-politics-and-the-kurdish-problem-in-turkey-after-the-constitutional-reform/>

Mart 2017 değerlendirmesi: <http://www.democraticprogress.org/wp-content/uploads/2017/04/Turkeys-New-Political-Paradigm-and-the-Kurdish-Question.pdf>

Ağustos 2016 değerlendirmesi: <http://www.democraticprogress.org/wp-content/uploads/2016/09/Ali-Bayramoglu-assessment.pdf>

II. SİYASİ GÜNDEMİN SABİT MADDELERİ

Bu iklimin onu besleyen üç sabit gündem maddesi bulunuyor. Bunlar sırasıyla (1) olağanüstü hal dönemi uygulamaları, (2) siyasi iktidarın Kürt politikası, (3) dış politik ilişkilerin hassas dengeleridir.

1. Olağanüstü Hal rejimi uygulamaları

Olağanüstü hal rejimi uygulamaları, mevcut siyasi gidişin hem en önemli göstergesi, hem en önemli taşıyıcısıdır. Bu rejimin iktidarın yetkilerini arttıran, temel ve hak özgümlükleri sınırlayan, bunlara karşı yargı yolunu kapalı tutan bir istisna hali olduğuna şüphe yok. Bu istisna hali Türkiye'deki olağan bir yönetim tarzı olma yolundadır. Nitekim, 15 Temmuz darbe girişiminin ardından 20 Temmuz 2016'da ilan edilen olağanüstü hal rejimi, 20 aydır sürekli uzatılarak kesintisiz uygulanmakta ve kaldırılmasıyla ilgili hiç bir emare bulunmamaktadır. Bunun yanında, her yönüyle ilan edildiği konunun³ ötesinde kullanılmakta, Pek çok kurumu³ ve yasa bu çerçevede ve olağanüstü hal mantığıyla dizayn edilmekte ya da hazırlanmaktadır. Bu durum, temel hak ve özgürlükler sahasında ve yargı düzeninde ağır bir tahribata yol açmış bulunuyor.⁴ Dönemin

---

3 Olağanüstü hal rejimi, yürütme organına Kanun Hükmünde Kararname çıkarma yetkisi, bu yolla yasama gücünü kullanma imkanı vermektedir. KHK'ların ilan edildiği konu ve alanın dışına taşmaması, olağanüstü hal döneminin sonrasını belirleyecek düzenlemeler yapmaması bir anayasa hükmüdür. Buna karşın KHK'lar, 15 Temmuz askeri müdahale girişimine yönelik tedbirleri aşan, yasamayı tam ikame eden bir çerçevede kullanılmaktadır. Nitekim bugüne kadar, KHK'lar ile, çoğu olağanüstü halin ilan edilme nedenleriyle ilgisi olmayan, toplam 54 ayrı kanun ve kararname üzerinde değişiklikler yapılmıştır.

4 İnsan Hakları Derneği ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın 10 Aralık 2017 insan hakları gününde açıkladıkları istatistiklere göre bu açıdan tablo şudur:

- KHK'larla 113.440 kamu görevlisi kamu görevinden çıkarılmıştır.

- Devlet tarafından el konularak kayyum atanan şirket sayısı 969'dur. Bunların ekonomik büyüklüğünün 41 milyar Türk Lirası civarında olduğu, buralarda çalışan işçi sayısının 47

Avrupa Konseyi İnsan Hakları Komiseri Nils Muiznieks tarafından kaleme alınan Türkiye'de İfade Özgürlüğü Memorandumu'nun (2017) şu tespitleri de tahrifatı özetler:

“Yargı kurumunun, gazeteciler, milletvekilleri, akademisyenler ve sıradan vatandaşların da dâhil olduğu toplumun geniş bir kesimine yönelik gitgide artan tacizleri ve hükümetin çoğulculuğu yok eden ve oto sansürü çoğaltan eylemleri sebebiyle, Türkiye'deki demokratik tartışma zemini endişe verici bir biçimde daralmıştır. Her ne kadar bu kötüye gidiş, oldukça zor bir bağlamın sonucu olarak ortaya çıkmış olsa da, ne darbe girişimi, ne de Türkiye'nin karşı karşıya olduğu diğer terör tehditleri basın özgürlüğünü ve hukukun üstünlüğünü bu denli yok sayan tedbirlere gerekçe oluşturabilir.” Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği de benzer bir rapor hazırlamış ve Türk makamlarını uyarmıştır.⁵

---

bin civarında olduğu bilgisi paylaşılmıştır.”

-Adalet Bakanlığı'nın sözlü açıklamasına göre Temmuz 2017 tarihi itibari ile 169.013 kişi hakkında adli işlem yapılarak gözaltına alındığı, bunlardan 50.510'unun tutuklandığı, 43.489'unun adli kontrol ile serbest bırakılmıştır.

-OHAL'in verdiği yetki ile birçok ilin valilikleri çeşitli toplantı, gösteri ve etkinlikler için tek seferlik ve belli bir güne/eyleme yönelik veya ardışık olarak tüm eylemleri kapsayacak şekilde yasaklama kararları almıştır. Bu yasaklamalar jeotermal santrallerin olumsuz etkileri ile ilgili bir toplantıdan Lise ve Üniversite şenliklerine, kültür sanat ve doğa festivallerinden LGBTİ+ etkinliklerine kadar büyük bir çeşitlilik göstermektedir.

-Yazılı ve görsel medya başta olmak üzere kapatılan basın yayın kuruluşu 185 olup sadece 23'ünün açılmasına izin verilmiştir. Halen 174 gazeteci tutukludur.

-15 özel üniversite kapatılmıştır. 6 Ocak 2016 tarihinde barış için bildiri imzalayan 1128 akademisyenin birçoğu kamu görevinden ihraç edilmiştir. 24 Aralık 2017 itibariyle üniversitelerden atılan pek çoğu solcu veya muhalif olan öğretim üyesi sayısı 5.577 kişidir.

-19 sendika ve konfederasyonun faaliyetlerine son verilmiştir. OHAL süresince 1.412 dernek ve 139 vakıf kapatılmıştır. Bu dernek ve vakıflardan birçoğu Fethullah Gülen örgütü ile bağlantılı olduğu ileri sürülmüş olup, geri kalanların ise somut herhangi bir nedene dayanmadan başka yasa dışı örgütlerle bağlantılı olduğu belirtilip kapatıldıkları ifade edilmiştir.”

5 <http://t24.com.tr/haber/bmden-turkiyeye-cagri-ohal-kaldirilmali,585982>

Olağanüstü hal rejimiyle gelen ihlal ve keyfilik tablosu, karşıtları ve yandaşlarıyla iki büyük kutup etrafında, siyasete dair algı ve tavırların merkezini oluşturmaktadır.

2. Kürt politikası

İkinci sabit gündem maddesi hükümetin Türkiye'de ve Ortadoğu'da izlediği Kürt stratejisidir.

a) İç siyaset bakımından:

Bu strateji iç siyasete iki şekilde yansımaktadır.

Bir taraftan Kürt siyasi hareketinin meşru ve yasal temsilcilerine yönelik ağır ve sistematik bir baskı (tutuklamalar, kovuşturmalar, milletvekillerinin düşürülmesi, sivil örgütlerin ve basın organlarının kapatılması, belediye başkanlarının yerine kayyum atanması) yürütülmektedir. Bu yolla Kürt siyasi alanı kriminalize edilmekte ve imha etme derecesinde daraltılmaktadır.⁶ Siyasi söylemde ve adli uygulamalarda Kürt sorunu sadece bir terör konusu, Kürt siyasetçileri ise terörist ya da zanlısı olarak muamele görmektedir.

---

6 İnsan Hakları Derneği ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın Aralık 2017 tarihli açıklamasına göre, "15 Temmuz 2016'dan sonra gözaltına alınan HDP üyesi 8 bin 930 iken, bunların 2 bin 782'si tutukluymdu." "OHAL KHK'ları ile 94 belediyeye el koyulduğu, bunlardan 89'unun Demokratik Bölgeler Partisi'ne mensup belediyeler olduğu, el konulan belediyelerde görev yapan seçilmiş 74 belediye eş başkanının tutuklandığı, 28 HDP il eş başkanı ile 89 ilçe eş başkanının tutuklandığı, 780 HDP il ve ilçe yöneticisinin tutuklandığı bir süreç yaşanmıştır. OHAL süresince halen cezaevlerinde HDP Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ olmak üzere 11 milletvekilinin tutuklu olduğu, bu süre içerisinde Figen Yüksekdağ ile birlikte toplam 7 milletvekilinin vekillerinin düşürülmüştür. 9 milletvekili hala tutukludur."

Erdoğan'ın Kasım 2016'taki şu sözleri durumu özetler: “PKK'nın ve diğer terör örgütlerinin devlet içindeki elemanları da birer birer tespit edilip gereken muameleye tabi tutuluyor. İşte görüyorsunuz, dokunulmazlık tahtındaki milletvekillerinden tutunuz belediye başkanlarına varıncaya kadar bütün bu teröre malzeme olanlar, malzeme taşıyanlar bunun bedelini ödüyorlar ve ödemeye devam edecekler.”⁷

Diğer taraftan, Kürt sorunun bizzat kendisi bir suç nesnesi haline gelmekte, telaffuzu dahi cezalandırılmaktadır. Toplumsal aktörlerin, sivil yapıların, entelektüel ve akademisyenlerin Kürt meselesiyle teması ve konuyu tartışması türlü yaptırımlarla boğulmakta ⁸, Kürt meselesi kamusal alanda ve basında, terör boyutu dışında “yokluğa” indirgenmektedir.⁹

---

7 <http://www.tccb.gov.tr/konusmalar/353/61114/turkiyenin-yeni-guvenlik-konsepti-konferansinda-yaptiklari-konusma.html>

8 Bu konudaki en açık örnek, 6 Ocak 2016 tarihinde Türkiye'nin Güneydoğu'sunda yaşanan olaylar çerçevesinde barış için bildiri imzalayan 1128 akademisyenin ezici çoğunluğunun kamu görevinden ihraç edilmesidir. İstanbul savcılığı bu bildiri nedeniyle (2017 sonu itibarıyla) 148 Barış Akademisyeni hakkında Terörle Mücadele Kanunu uyarınca kamu davası açmıştır. 24 Aralık 2017 tarihli son KHK'yla bunlara 115'i barış bildirici öğretim üyesi daha üniversiteden atılmıştır. Benzer bir şekilde Türkiye'nin Afrin'e yaptığı askeri müdahaleyi sosyal medya yoluyla eleştiren kişilere dava açılmış. 30 Ocak 2018 tarihinde Türkiye Tabipler Odası Yönetim Kurulu üyeleri, savaş karşıtı bir bildiri nedeniyle göz altına alınmışlardır.

9 Yasadışı örgüt propagandası yapmaktan dolayı sadece 2016 yılında 17.322 kişiye dava açılmıştır. (İnsan Hakları Derneği ve Türkiye İnsan Hakları Vakfı'nın 10 Aralık 2017 insan hakları gününde açıklaması)

b) Bölge siyaseti bakımından:

Kürt sorunu stratejisinin dış politika ayağı da keskin bir yol izliyor. İleride daha ayrıntılı ele alacağımız *background* şöyledir: Suriye'deki iç savaşla birlikte PKK, PYD üzerinden hızla bu ülkenin kuzeyinde, Türkiye sınırı boyunca kökleşme imkanı buldu. Zaman içinde Suriye'deki PKK'nın bir kolu olan Kürt hareketi, İŞİD'le mücadeledeki tek etkili yerel güç olarak ABD'nin müttefiki haline gelmiş ve meşruiyet alanını genişletmiş, Suriye topraklarının bir kısmını kontrol etmeye başlamıştı. Bu durum Kürt hareketinin umutlarını artırmış ve iddia alanını genişletmiştir. Nitekim Türkiye'nin güneydoğusunda yaşanan, PKK'nın Suriye modelini Türkiye taşımak ve zayıfladığı düşündüğü Erdoğan iktidarına darbe vurmak hamlesi olan 2015 şehir ayaklanmaları da esin ve gücünü bu genişleyen iddia alanından almıştı. Türkiye'nin Kürt sorunu yeni koşullarda doğal olarak ulusal sınırları aşacak ve gelişmeler Türkiye'nin Kürt sorununa bakışını keskin bir şekilde etkileyecekti. Sorunun bölgesel mahiyet kazanmasıyla, Suriye'de süren çatışmalar üzerinden ABD, Rusya gibi güçlerin de Kürt denklemine dahil olmaları, bu etkiyi bir travma haline çevirmiştir. ABD ile PYD-YPG arasında askeri yardım, stratejik işbirliği içeren ilişkiler bu açıdan özellikle belirleyici olacaktır.¹⁰ Bu aşamadan itibaren Ankara, Kürt sorununun iç ve dış boyutunu bir bütün olarak algılamaya başlamıştır. Suriye'deki bu gelişmeler, Türk siyasi eliti tarafından Kürtlerin devletleşmeye ilerleyişi, Ortadoğu'da sınırların değişme riski olarak görülmüş, yerleşik bölünme endişe

---

¹⁰ Bu konuda etkili olan diğer bir unsurun da, AK Parti'nin Haziran 2015 Genel seçimlerinde yaşadığı yüzde 10 civarındaki oy kaybının nedeni olarak, 2013-15 çözüm sürecini görmesidir.

ve korkularını beslemişti. Endişe politikalarının sonucu, Türk hükümetinin bölge ve Kürt meselesinin yeni girdilerine -uyum sağlamak ve siyasetini yenilemek yerine- ret politikalarını tercih etmesi oldu. Erdoğan tüm politikalarını bu çerçevede adım adım revize etti. Türkiye'nin Ortadoğu siyasetinin geleneksel dörtlü hassasiyeti, Filistin-Gazze-Hamas angajmanı, Esat karşıtlığı, İran ve Şii yayılmasına mesafe ve Ortadoğu'daki Kürtlerin ilerleyişine set çekme arasındaki hiyerarşi hızla değişti ve Kürt meselesi açık ara ön plana geçti. Öylesine ki Esat konusunda sert tavır bu çerçevede esnedi. Barzani'nin Irak Kürdistanı bölgesiyle olan ilişkiler bağımsızlık referandumu girişimiyle beklenmedik ölçüde bozuldu. Irak ve İran ile bu konuda yakınlaşma yaşanırken, Şii kaygısı ikinci plana itildi. Türkiye'nin Ortadoğu stratejisi temel direğini, Irak'ta Kürt bağımsızlığını engellemek, 2011-2012'den itibaren Suriye'de kendi sınır hattı boyunca oluşmaya yüz tutan Kürt koridorunu dağıtmak ve muhtemel bir Kuzey Suriye federasyonu devre dışı bırakmak üzerine kurdu. Türk siyasal sistemin farklı aktörlerinin ortak temel endişesinin, Irak ve Suriye Kürtlerinin bir aşamada bütünleşmesi, Türkiye'nin Kürtleri için cazibe merkezi olması ve bu çerçevede doğacak Birleşik Kürdistan riski olduğunu belirtmek gerekir.

Türkiye yeni politikasını öncelikli stratejik "hedef yerler" üzerinden yürütmeye başladı. Bunlar, Suriye'deki Fırat nehrinin doğu yakasında kalan bölge (El Bab, Afrin, Menbiç) ile Irak'taki PKK denetimindeki Sincar bölgesiydi. Strateji bu bölgeleri PKK-PYD kontrolünden çıkarmaktı. Bunlara, Musul ve Kerkük'ü,

Türkiye'nin bu bölgelerdeki Kürt hakimiyeti ihtimaline yönelik aşırı hassasiyetini de eklemek gerekir.

Ankara, bu politik istikametle 2016 yılının ortasından itibaren, Ortadoğu'da askeri güç tehdidi ve fiili güç kullanımını sahaya süren bir politikaya geçecektir.

Bu çerçevede hükümetin ilk hamlesi, Fırat Kalkanı olarak adlandırdığı, Türk ordusu desteğindeki Özgür Suriye Güçleri (ÖSO) tarafından gerçekleştirilen Cerablus-El Bab operasyonu oldu. Bu hamle, önce, İŞİD'in sınır bölgesinden Türkiye'ye yönelik taciz saldırılarını engellemek için/gerekçesiyle başlatıldı. Ancak gerideki büyük hedef, PYD'nin Kobani ve Afrin kantonları arasındaki muhtemel bir birleşmeyi engellemek amacıyla güvenli bir bölge oluşturmaktı. Nitekim bu operasyonun zamanlamasını tayin eden ana faktör, 6 Ağustos 2016'da ABD'nin desteğindeki YPG güçlerinin Fırat'ın batısına geçerek Menbiç'i İŞİD'den alması ve Afrin'e kantonuna yaklaşması oldu. Sonuç olarak, Ağustos 2016'da başlayan Mart 2017 tamamlanan bu operasyon Kürt hareketinin Afrin'le bağlantı noktalarını kesti ve Türkiye 5 bin kilometre karelik bir alanı denetimi altına aldı. Türk iç siyaseti bakımından bu gelişme 15 Temmuz 2016 darbe girişimiyle yıpranan askeri gücün kendisi imaj olarak onarmaya geçmesinin ve toplumda militer değerlerin önemli çıkış yakalamasının da başlangıcıydı.

Fırat Kalkanı'nı, 2017 Sonbaharında Irak Kürdistanı Özerk bölgesinin düzenlediği referanduma karşı Ankara'nın gösterdiği sert

ve tehdit edici politikalar, hatta askeri güç gösterileri izledi. Barzani tarafından ortaya atıldığı günden itibaren Bağımsız Kürdistan fikrine soğuk yaklaşan Türkiye, referandumun kesinleşmesinden ve sonuçlarının belli olmasından sonra buna en sert muhalefet eden ülkelerden birisi haline geldi. Kürt bağımsızlığına karşı kuvvetli bir güç ikliminin oluşmasında, referandum sonuçlarının askıya alınmasında İran ve Irak'la birlikte öncü bir rol oynadı.¹¹ Bu dönemde Erdoğan'ın ve çeşitli hükümet üyelerinin onları takiben muhalefet liderlerinin referandum karşıtı sert, tahkir edici, tehditkar sözlerinin, bunların simgesel anlamı altını ve işlevinin altını da özellikle çizmek gerekir.¹² Bu durum başta Türkiye'deki Kürt toplulukları rencide eden bir nitelik alırken, Türk kamuoyunda ise anti-Kürt tonlar taşıyan bir iklimi daha da pekiştiriyordu.

---

11 Referandumdan 1 hafta önce, 18 Eylül'de Irak sınırında Silopi-Habur'da başlayan kapsamlı askeri hareket, 20 gün sürmüş referandum sonrasında da taşmıştı. İran ve Irak ortak askeri tatbikatı da buna eşlik etti. Milli Savunma Bakanı'nın "kılıncınız keskin" olsun, daha sonra cumhurbaşkanının, 'Silopi'de silahlı kuvvetler boşuna gerekli adımları atmadı. Bir gece ansızın gelebiliriz, geliriz" sözleri bu tatbikatı tanımlayan sözlerdir. Bir diğer gelişme, referandumdan 2 gün önce, 23 Eylül 2017 tarihinde TBMM'de, AKP- CHP-MHP'nin oylarıyla, hükümete Irak ve Suriye'de sınır ötesi operasyon yetkisi veren tezkere bir yıl daha uzatılmasıdır. Bu tezkerenin kabulü kamuoyunda, siyasi arenada ve basında rutin bir uzatma olmaktan çok, referanduma yönelik gözdağı girişimi olarak algılandı.. En nihayet referandumdan sonra, uyarı ve tehditlerini arttıran Türkiye 16 Ekim tarihinde hava sahasını Kuzey Irak Bölgesel Yönetimi'ne kapattı.

12 Erdoğan'ın şu açıklaması akıllarda kaldı: "Bir vanayı kapadığımız anda iş bitti. Bütün geliri meliri, hepsi ortadan kalkıyor. Tırlar Kuzey Irak'a çalışmadığı anda bunlar yiyecek bulamayacaklar. Öyle bir duruma gelecekle. Niye? Mecburuz, yaptırım."

Bağımsızlık referandumu günlerinde Türkiye’nin üçüncü çıkışını getiren bir diğer kriz Kerkük’te yaşandı. Irak Anayasası’na göre tartışmalı bölge statüsü taşıyan Kerkük’ün Kürt ağırlıklı yerel meclisinin, Nisan 2017’de Irak Kürdistanı’na ilthak için referandum kararı alması, ardından Irak için yapılacak bağımsızlık referandumuna katılmak istemesi, Türkiye’nin sert, hatta irredantizm kokan tepkisine yol açmıştı.¹³ Kriz, Irak merkezi hükümetinin tartışmalı bölgelere asker göndermesi ve Kerkük’te Kürt valilinin yerine, Sünni Arap bir valinin atanmasıyla dindi.

Irak’taki bu iki gelişmeyi, Suriye’nin batısındaki Kürt kantonuna, Afrin’e yönelik 2017 Ekim ayında başlayan tartışmalar takip etti. PYD’nin Afrin’e doğru, El Bab’ın güneyinden bir kanal açarak bir koridor oluşturulacağı iddiaları üzerine, Erdoğan şunları söylüyordu:

“Bizim için Suriye’de halihazırda bir Afrin konusu var. Afrin, aslında PYD’nin şu anda Akdeniz’e açılma projesidir. Biz bu konuda tavrımızın ne olduğunu her zaman açıkça söyledik. Türkiye olarak, Suriye’nin kuzeyinde Akdeniz’e açılacak bir terör

---

13 Erdoğan’ın şu sözleri bu konuda yeterince açıktır: “Kerkük çok hassas. IKBY de malum, genelde, Kerkük’le ilgili olarak ‘Burası benim’ havası oluşturmak istedi. Halbuki oralar özellikli bölgelerdir. Dolayısıyla, orada hiç kimse, ‘Burası benimdir’ havasına giremez. Orada bir defa Türkmenler var, tarihine baktığımızda burada Türkmenlerin geçmişe yönelik çok ciddi sahiplenme hakkı var. Biz diyoruz ki; ‘Orada kimler yaşıyorsa biz onların hukukunu koruyalım.’ Ama iyi biliyoruz ki Kürtlerin orada hiç bir hukuku yok. Onlar aslında şu anda orada işgalci konumundalar. Elleri güc var, o gücü kullanarak Kerkük’e hep girme gayreti içinde oldular. Ama şu anda merkezi yönetim Kerkük’e yönelik gerekli adımları atacak. Irak, İran’la görüşmelerimiz sürüyor. Atılması gereken adımlar neyse atılacak. Kerkük için de atacağız, Musul için de atacağız. Biz oralarda yaşayanların, oraların gerçek sahiplerinin yanında olacağız.”

koridoruna müsaade etmeyiz. Bedeli ne olursa olsun gereken müdahaleyi yaparız. Hatırlayın, Fırat Kalkanı Harekâtı bunun için yapılmıştır. Cerablus, Rai, o bölgede Bab'a indiğimiz zaman, 2 bin kilometrekarelik bir alan. Aslında orayı tamamen buradan ayırma projesidir. Fırat Kalkanı Harekâtı'yla bu başarılmıştır. Bu bitti mi? Bitmedi. Afrin konusunda da kararlılığımız aynıdır. Şu anda planladığımız gibi yürüyor.”¹⁴

Afrin operasyonu 20 Ocak 2018 itibariyle başladı. Mart ayında YPG'nin Afrin kentinden çekilmesiyle bölge Türkiye'nin kontrolüne geçti. Erdoğan'ın hükümeti burada da istediği sonuca ulaştı. Afrin operasyonunun kritik bir yönü bulunuyordu. Bu kez asli oyuncu ÖSO değil, Türk Silahlı Kuvvetleri'ydi. Afrin operasyonu, Türk askeriyle YPG güçleri arasındaki ilk açık çatışmaydı. Bunun Türk siyasi hayatında ciddi etkileri oldu. Bu etkiler, milliyetçiliğin, baskının ve kutuplaşmanın yükselmesi başlıkları altında toplanabilir. Siyasi arenadaki anti-Kürt ittifak, basına ve topluma iyice yansdı. Türk kamuoyunda bu operasyonu destekleyen kitle, araştırmalarla yüzde 85'lere ulaştı.¹⁵ ABD'nin mesafeli hatta sonuna doğru eleştirel durduğu, Afrin operasyonu, Türk Amerikan ilişkilerini gerdi, popülist–milliyetçi dil üzerinden Batı karşıtlığının dozunun artmasına yol açtı. Savaş karşıtlığı, Kürt meselesinin siyasi telaffuzu bu ortamda siyasal ve toplumsal yaptırımlarla karşılaşmaya başladı. Erdoğan'ın her gün öldürülen Kürt YGP'li sayısını vermesi¹⁶, “cehenneme gittiler” gibi vurgularla

---

14 <http://www.hurriyet.com.tr/afrinde-gozumuzu-karartiriz-40558556>

15 <http://t24.com.tr/haber/mak-danismakliktan-afrin-anketi-halkin-destegi-yuz-de-kac-operasyon-basarili-olacak-m,547809>

16 Son olarak 24 Mart'ta günü AK Parti Samsun toplantısında, “Afrin'le beraber şimdi

kullandığı aşağılayıcı dil, Türkiye'nin Kürt nüfusunda sessiz ancak derin bir tepkiye yol açtı. Nitekim o günlerde Diyarbakır'da yapılan bir araştırma operasyonuna karşı olma oranının 83.2 olarak gösteriyordu.¹⁷

Son gelişme Sincar'da yaşandı. Erdoğan, Afrin operasyonunun sona ermesinden hemen sonra önce Menbiç'i, Kürt güçlerinin Fırat'ın doğusuna çekilmesi meselesini hızla ve ısrarla dile getirmeye başladı. Ancak bu, Amerikalıların sıcak bakmadığı bir konu. Fransız Cumhurbaşkanı Macron'un 29 Mart 2018 tarihinde yaptığı bir açıklamada belirttiği üzere, Türkiye'nin Menbiç'e müdahalesine açıkça karşı olduğu belirtmesini buna eklemek gerekir. Erdoğan bunun üzerine Türk ordusunun daha önce Nisan ayında bombaladığı Sincar'a yöneldi. Irak ile Suriye arasında stratejik bir geçiş noktası, PKK ile PYD'nin ana bağlantı hattı olan Sincar konusunda, 19 Mart'ta Erdoğan şu tehditkar çıkışı yapıyordu: "Bakın burada ikinci bir Kandil inşa ediliyor. Neresi orası? Sincar. Bir gece ansızın Sincar'a da girer, oradaki PKK'lıları da temizleriz". Bir başka konuşmasında PKK militanlarının Irak'ın kuzeyindeki Sincar ve Kandil bölgelerini boşaltmaması halinde operasyon düzenlemelerinin kaçınılmaz olacağını belirtiyordu. Bu çıkış üzerine 27 Mart'ta Irak Başbakanı Haydar El Ebadi, orduya ülkenin sınırlarını tam kontrol altına alması talimatını verdiğini açıklıyor ve Türk başbakanıyla yaptığı görüşmede yabancı savaşçıların Türkiye'ye karşı sınır ötesi saldırılarda Irak

---

diriliş hareketi yeniden başladı Bugün itibarıyla Afrin'de etkisiz hale getirilen terörist sayısı 3 bin 733'e ulaştı" diyordu.

17 <https://www.evrensel.net/haber/344590/samer-arastirdi-kurtler-afrin-operasyonu-na-nasil-bakiyor>

---

topraklarını kullanmasına engel olacağını söylüyordu. Ebadi’nin bu çıkışında, Türkiye’nin Suriye politikasındaki son dönemdeki değişikliklerin, Irak-Türkiye ilişkilerindeki yumuşamanın etkisi kadar, Türkiye’nin eskiye oranla risk alan askeri aktivizm politikasının değerlendirilmesinin yattığı söylenebilir. 28 Mart 2018 tarihli Milli Güvenlik Kurulu Bildirisi’nde şu ibarelere yer alıyordu: Münbiç’teki teröristlerin bir an önce bölgeden uzaklaştırılması gerektiği, aksi takdirde Türkiye’nin, diğer bölgelerde olduğu gibi burada da bizzat inisiyatif kullanmaktan çekinmeyeceği belirtilmiştir (...) örgütünün bölgedeki faaliyetlerinin, öncelikle Irak devleti tarafından önlenmesinin beklendiği, bunun mümkün olmaması hâlinde ise bizzat Türkiye tarafından engelleneceği ifade edilmiştir.”

Türkiye’nin Kürt sorununda bölgede askeri güç kullanımını öne çıkaran politikalarının bir ayağı da Suriye’de güvenlik ve kontrol alanları oluşturma, buralarda demografik yapıyı Kürtler aleyhine yeniden kurma arayışı olarak tanımlanabilir. Afrin’le ilgili olarak “ÖSO ve yerel güçlerden kolluk gücü oluşturulması, kamu düzeninin sağlanması, imar-inşa faaliyetleri, Afrin’den ayrılıp Suriye’nin başka bölgelerine geçenlerin ve Türkiye’de bulunan Afrinliler’in geri dönüşünün sağlanması” için yapılan hazırlıklar basında yer alan bilgiler arasında¹⁸. Bunun da ötesinde bir gösterge İçişleri Bakanı Soylu’nun Ocak ayında yaptığı şu açıklamaydı.

---

18 <http://www.milliyet.com.tr/yazarlar/serpil-cevikcan/afrin-de-neler-olacak-ankara-nin-2630726/>

“Ben İçişleri Bakanı olarak söylüyorum. Azez’de, Cerablus’ta, Marel’de bugün kaymakamımız var, emniyet müdürümüz var, bugün jandarma komutanımız var ve orada tesis ettiğimiz huzur ile birlikte orada yüz bine yakın insanın tekrar kendi toprakları ile buluşmalarını, o çocukların annelerinin, babalarının, dedelerinin hatıraları ile buluşmasını sağlayan biziz.”

Son olarak, Gaziantep’te 18 Mart’ta toplanan “Afrin Kurtuluş Kongresi”, sözcüsü Hasan Şindi de, “Afrin için bir vali belirlenecek, Afrin, Antakya’ya ait olacak, Hatay Valisi ile Afrin Valisi koordinasyon içinde olacak” diyordu¹⁹ Bu gelişmeler Türkiye’nin izlediği politikanın demografik ve yönetsel yönleri gösteriyor. Ankara’nın Suriye barışının tesis aşamasına Kürt siyasi alanı daraltarak ve elini güçlendirerek girmek niyetini taşıdığına işaret ediyor.

Türkiye’nin askeri aktivizminin iç siyaset bakımından yukarıda altı çizilen kimi sonuçlarını diğer yönleriyle tekrar vurgulamak gerekir. TBMM’de Mayıs 2016’da AK Parti-MHP-CHP’nin birlikte Kürt milletvekillerinin dokunulmazlıklarını kaldırılmasıyla başlayan anti-Kürt ittifak, takiben askeri çevrelerin ve meclis dışı ulusalcıların katılımıyla iyice kuvvetlenmiştir. Türkiye’nin izlediği bölge politikası, askeri operasyonlar bu ittifak tarafından coşkuyla savunulmakta, Kürt meselesinde siyaset fikri HDP dışında temsilci bulamamaktadır. Toplum-siyaset ilişkileri açısından da benzer bir eğilim söz konusudur. Türkiye’nin askeri olarak sahaya çıkışıyla,

---

¹⁹ <http://sendika62.org/2018/03/afrine-vali-atanacak-bolge-antakyaya-ait-olacak-483455/>

milliyetçiliğin yükselmesi paralel seyretmiştir. Bu açıdan kritik husus, askeri operasyonların ve tehdit politikalarının, “fetih”, “gaza” gibi, güce ve siyasi büyümeye işaret eden kavramlarla ortalama vatandaş tarafından “askeri ve siyasi başarı” olarak algılanması, “Türkiye’nin güç gösterisi”, “ABD’ye meydan okuma cesareti”, “doğuş/diriliş” şeklinde görülmesidir. AK Parti’nin dış politikada, özgüven tesisi ve büyük güçlerle eşitlenme söylemi yerini, bu konuda, en azından muhafazakar kamuoyu nezdinde, uygulamaya bırakmıştır.

3. Suriye’de güç dengeleri ve Türk politikası

Bu noktada kritik soru şudur: Türkiye’nin, bölge Kürtlerine karşı askeri güç kullanma aşamasına geçmesi nasıl oldu? Kürt hareketinin Suriye’de kazandığı alan karşısında, Suriye, Rusya, ABD ve İran’la aynı anda yaşadığı çıkar çatışmaları ve gerilimler üzerinden bir dönem eli kolu bağlı kalan, Suriye’deki gelişmeleri izlemenin ötesine geçemeyen Türkiye, bu eşiği nasıl atladı?

Bunu mümkün kılan, bölgedeki güçler arası çatışma ve dengeler ile Türkiye’nin bunlardan faydalanma girişimleri, paradigmatic bir şekilde ilişkilerini bu yönde yenilemesi olmuştur. Az çok önce kısaca değindiğimiz bu seyre yakından bakmakta da fayda var.

Suriye’de patlayan iç savaştan kısa bir süre sonra, 2012 yılıyla birlikte²⁰ Türkiye hesaplarını Esat rejiminin kısa sürede yıkılacağı

---

20 Türkiye 2011 Mart-Ağustos ayları içinde Türkiye Esat’la çatışmayı dindirmesi ve muhalefete kapı açması için temaslarda bulunmuş, ancak Esat’ın muhalefete baskı dozunu arttırması üzerine adım adım rejime süre biçer bir noktaya gelmişti. Davutoğlu Suriye muhalefetiyle ilk teması Ekim 2011’de kurdu. 2012 ortasında Davutoğlu şunları

varsayımı üzerine kurdu. Ankara’nın Suriye politikasında o dönem öncelikli meselesi, Esat rejimi sonrasına dair hesapları. Bu hesaplarda İran’ın politik arayışlarının önemli bir etkisi olduğunu belirtmek gerekir. AK Parti, Esat etrafındaki çatışmanın belirleyici unsurlarından birisi olarak Şii yayılcılığını görüyordu. Bu durum muhtemel bir ”Şii-Nuseyri” kuşağı ve Hizbullah’la birlikte Akdeniz’e açılan hegemonya koridoru riski olarak görülüyor ve Türk hükümetinin Arap Baharıyla yükselen Sünni hamiliği iddiası için bir risk oluşturuyordu. Sonuçta, Türkiye, devrilmekte olduğunu da düşündüğü Esat’a karşı tüm gücüyle angaje oldu. Kimi Körfez ülkeleriyle birlikte muhalif grupların lojistiğini, yönlendiriciliğini üstlendi.

Türkiye, Suriye’deki Kürt gruplarına hassas olmakta birlikte, PYD gibi o dönemde güçsüz olan siyasi yapıların, Esat’ın devrilmesinin beklendiği kısa vadede sorun yaratıcı nitelikte olmadığı kanaatindeydi. 2014 Kobane kuşatmasında bile Türkiye’nin fikri hala değişmemişti. Suriye’deki Kürtler, o tarihte, Türkiye için sorunlar ve hedefler hiyerarşisinin alt sıralarında yer alıyordu. İŞİD ve diğer radikal örgütler konusunda da, (geçici oldukları kanaatiyle) benzer ikircikli bir tavır uzun süre sürdürüldü.

---

söyleyecekti: Bu sürecin (Esat devrilmesi) çok uzun süreceğinin düşünmüyorum. Artık süreci yıllarla ifade etmek yerine aylar veya haftalarla ifade etmek gerekir”. https://www.ntv.com.tr/turkiye/davutoglu-esada-omur-bicti,Nsez_e7zmEO7uz5O9Pv6hw Ancak eklemek gerekir ki, Eylül 2011’de benimde aralarında olduğum köşe yazarları ve yayın yönetmenlerine verdiği of the record briefing’te 6 aylık ömür biçiyordu Esat rejimine. https://www.ntv.com.tr/turkiye/davutoglu-esada-omur-bicti,Nsez_e7zmEO7uz5O9Pv6hw

---

AK Parti hükümeti bunların bir kısmını Esat karşıtı cephede destekliyor, bir kısmını ise Kobani meselesinde olduğu gibi kendi lehine hamleler yapan yapılar olarak seyretmeyi tercih ediyordu.

Ayrı dönemde Irak'la da anti Şii angajmanı çerçevesinde, Irak iç siyaseti ağırlık koyma çabaları sonucu gerilimler yaşanmaya başlandı. Ancak asıl büyük sorun müttefiki ABD'yle arasında görüş ve çıkar farklılıklarının büyüme başlamasıydı. ABD öncelikle IŞİD'i, Türkiye ise Esat rejimini hedef alıyordu. Görüş farklılıkları etkin bir işbirliği yapmalarını engelledi. ABD, bu koşullarda yerel müttefik arayışıyla Kürtlere yaklaşmaya başladı, sahadaki muhalif güç ihtiyacını PYD-YPG'yle giderdi. Kritik nokta burasıydı, Türkiye açısından işler ters gitmeye başlıyordu. Hem Esat rejimi direniyor, hem PYD güçlenme imkanı buluyordu. ABD ve PYD arasındaki yeni bir dönemi başlatacak ilk yoğun işbirliği Haziran 2015'te Tel Abyad operasyonuyla başladı. Bu operasyon sonucunda Kobane ve Cezire vilayetleri arasındaki IŞİD'in kontrol ettiği yerler, ABD'nin hava desteğiyle PYD'nin eline geçti. Kürtler bu yolla hem IŞİD'i kovdular hem iki kantonu birleştirme imkanını elde ettiler. Bir yıl sonra, Haziran 2016'da, bu kez ana gücünü YPG'nin oluşturduğu Suriye Demokratik Güçleri'yle ABD desteğinde yapılan Menbiç harekatı geldi. Menbiç'in alınmasıyla Kürtler Türkiye'nin kırmızı çizgi ilan ettiği Fırat'ın Batı'sına geçmiş oldular. 2016 Kasım'ında ise ayrı terkiplle Rakka operasyonu başladı. Bu dönemde PYD, Haseke ve Kobane'de ve daha sonra kaybedeceği Afrin'de yönetimini pekiştirdi. Tel Abyad, Münbiç, Rakka ise YPG'nin asli unsur olduğu SDG'nin kurduğu kent

meclisleri tarafından yönetilir hale geldi. PYD rakip Kürt örgütü, ENKS'yi devre dışı bıraktı. En önemlisi ABD-PYD ilişkileri ileriye dönük kalıcı bir ilişki haline geldi.

Türkiye, bu gelişmeler üzerine, 2015'te karşı hamlelere başladı. Menbiç ve Rakka operasyonlarında YPG'nin yerini alma taleplerinde bulundu, ancak bu, ABD tarafından itibar görmedi. Türkiye'nin bölgede iyice daralan hareket alanı, 2015'te Rusya'nın Suriye savaşına aktif olarak dahil olmasıyla daha da sorunlu hale geldi. Nitekim ABD ile mevcut anlaşmazlığa, Suriye-İran-Rusya cephesiyle yaşanan sorunların 2015 yılında büyük krize dönmesi eklenecektir. Bu kriz Türkiye'nin 2015'de bir Rus uçağını düşürmesiyle baş gösterdi ve Türkiye'yi her anlamda bloke etti. Ankara, uçaklarını, sınır hattındaki kasabalarını bombalayan İŞİD'e cevap vermek için bile Suriye hava sahasına sokamaz oldu. Kriz 1 yıla yakın sürdü. Bu dönem, Türkiye'nin Ortadoğu politikasında ulaştığı dip noktaydı.

Türkiye bu sıkışık alandan 2016'dan itibaren Ortadoğu politikasını değiştirerek tümüyle çıkmaya çalıştı. Daha önce de belirttiğimiz üzere, Türkiye'nin Suriye politikasındaki öncelikleri değişti ve Kürt meselesi sorun hiyerarşisinde tepeye çıkarıldı. Bu çerçevede, Esat rejimine itiraz sadece geri plana itilmiyor, Esat eleştirilmeye devam edilse de, Suriye'nin Sünni muhalefet tarafından yönetilmesi ve rejimin devrilmesi gibi hedeflerden vazgeçiliyordu. Bu yeni bölge politikasının birinci unsuruydu. Bu noktadan itibaren Türkiye ilişkilerini yenilemeye başladı. ABD'yle İŞİD konusunda daha

paylaşımçı ve hevesli bir politika dili tutturdu. Türkiye'de artan İŞİD eylemlerinin de bu tutumu beslediğini eklemek gerekir. Bu dönüşün, ilk önemli girdisi, Rusya ilişkilerinin tedrici olarak düzelmesi oldu. El Bab (Fırat Kalkanı) operasyonu bu politika değişikliğiyle mümkün olabildi. Bu operasyonun 26 Ağustos 2016'da, Putin-Erdoğan görüşmesinden 20 gün sonra başladığını dikkate almak gerekir. Rus basınına göre, Moskova Halep karşılığında Türkiye'nin El Bab operasyonuna izin vermişti.²¹

Politika değişikliğinin ikinci unsuru, Ankara'nın Şii yayılcılığı konusunda hassasiyetini geri plana çekmesiydi. İran ve Irak'la ilişkiler bu çerçevede yumuşamaya başladı. 2017 itibaren yumuşama yakınlaşmaya dönüştü. Halep'te sivillerin ve muhalif güçlerin tahliyesi konusunda işbirliği yaptıktan hemen sonra, Aralık 2016'ta, Rusya, Türkiye ve İran Moskova'da bir araya gelerek Suriye'deki ateşkes ve siyasi süreç üzerinde anlaştılar. Ocak 2107 sonunda ise Astanada bu üç ülke Suriye'nin egemenliği, toprak bütünlüğü ve tarafsızlığı konusunda garantör oluyorlardı. Türkiye'nin onayladığı bu ilkeler Esat konusundaki tavrını radikal bir şekilde değiştirdiğini, Suriye'nin geleceğiyle ilgili hassasiyetini tümüyle Kürt meselesine yönelttiğini bir kez daha açıkça gösteriyordu. Nitekim yapılan üç ülkenin ortak açıklamasında Suriye'nin çok kültürlü yapısının vurgulanması ve "her etnik grubunun hakkının dikkate alınacağı" ifadesi Türkiye'ye yetmişti. Bu durum, Kürt nüfus karşısında, Türkiye'nin Türkmen, Arap nüfus üzerinden bir "alan denetim" stratejisi izleyeceğinin de göstergesiydi.

---

21 <http://www.hurriyet.com.tr/dunya/el-bab-icin-uc-iddia-40264678>

Rusya-İran-Türkiye işbirliği Eylül 2017'de çatışmaların yoğun sürdüğü İdlib'in çatışmasızlık bölgesi ilan edilmesi, bu bölgede, Türk ordusunun muhaliflerin sorumluluğunu üstlenmesiyle bir adım daha ilerledi. Türkiye, Suriye'nin Batı'sında muhaliflere desteğini adım adım çekiyor, boşalan alanlara rejim şu veya bu yolla yerleşiyordu. Türkiye bunun karşılığını Afrin'de aldı. Rusya ve dolaylı olarak İran, Türk ordusu ve ÖSO'nun Afrin'deki Kürt kantonunu ortadan kaldırmasına müsaade ettiler. Ruslar bölgeden askerlerini çekti, Esat rejimi sahaya inmedi, İran tepkisini geride ve sınırlı tuttu. Sonuç olarak, Rusya, İran ve Suriye, Batı'da aldıkları karşısında Türkiye'ye Afrin'de hareket imkanı vermişlerdi.

Türkiye, 2105 öncesi hapsoldüğü alanı, 2016'dan itibaren bu denge ve ilişkiler sayesinde kırabilirdi ve kendisine kısmi bir hareket imkanı sağladı. Kürt koridorunun oluşmasını engelleme konusunda şimdilik istediğini elde etti.

Ancak, ulaşılan bu noktanın kalıcı olmak olmaktan uzak, siyasi dengelerin aşırı hassas olduğunu, hatta Türkiye'nin bölge politikasının yeni bir tıkanıklık üretebileceğini ve yalnızlaşma riski taşıdığını belirtmek gerekir. Nitekim Kürt meselesinde şu anda ABD-PYD ve Rusya-Türkiye ayrışması fiili bir durum halini almış durumda. İyice yerleşik hale gelen ve ileriye dönük bir niyet taşıyan Amerikan-Kürt ilişkileri karşısında, ABD-Türkiye ilişkileri hiç olmadığı kadar gerilmiş halde. Menbiç'e yönelik Ankara tehdidi devam ettiği takdirde, Afrin bölgesinden farklı olarak²² Türkiye'nin

---

22 Türkiye, Afrin'e müdahaleyi bu bölgeden kendisine yapılan saldırılara işaret ederek başlatmıştı. Dışişleri Bakanlığı, 1 Ocak 2017 ile 20 Ocak 2018 tarihleri arasında "700

Fransa ve Almanya gibi kimi Avrupa Birliği ülkeleriyle ilişkilerini de germeye aday. Türkiye'nin Rusya'yla yakınlaşmasının, İran'a karşı seferber olan, Batı cephesinde yarattığı sorunlar bir yanda, Rusya-İran-Suriye hattı ve bu ülkelerin ortak çıkarları dikkate alındığında, bu blokla kurulan ilişkiler de son derece kırılgan nitelikte. Nitekim, Afrin operasyonunun sona ermesinden bir süre sonra Rus Dışişleri Bakanı Lavrov, Türkiye'nin Afrin'i Suriye'ye devretmesi gerektiğini söylüyor²³ ve Erdoğan'ın tepkisiyle karşılaşılıyordu.²⁴

---

taciz atışı" olduğunu ve buna ek olarak da 90'dan fazla roketli saldırı gerçekleştirdiğini belirtiyordu. (<http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-43469338>), Ankara, uluslararası hukuk bakımından BMGK terörle mücadeleyle yönelik 1624(2005), 2170(2014) ve 2178(2014) kararları ile Birleşmiş Milletler Sözleşmesi'nin 51'inci maddesinde yer alan meşru müdafaa hakkına işaret etmişti. (<http://www.hurriyet.com.tr/bozdog-zeytin-dali-harekati-mesru-ve-ulusl-40716661>)

23 <http://www.dw.com/tr/lavrov-turkiye-afrinin-kontrolunu-suriyeye-devretsin/a-43311849>

24 <https://www.sabah.com.tr/gundem/2018/04/10/son-dakika-cumhurbaskani-erdogandan-rus-bakana-afrin-tepkisi>

III. YAPISAL DÖNÜŞÜM MÜ YOKSA KONJONKTÜREL DURUM MU?

Bu noktada birbiriyle ilişkili iki soru sormak gerekiyor:

- Erdoğan'ın izlediği bölgesel politika sürdürülebilir nitelikte midir? Bu politikanın kırılma noktaları ile Türk iç siyasi dengelerinin ilişkisi ne istikamette olabilir?
- Türkiye'de siyasi rejimin otoriter seyri geçici bir evreyi mi yoksa yapısal bir değişikliği mi ifade ediyor?

Bu sorular, şu ana kadar yapılan iç ve dış siyaset tespitlerine, bu siyasi sahanın etkileşimine dair ileriye dönük değerlendirmeler yapmayı ve bu konudaki muhtemel girdileri ele almayı gerektirir. Belli koşullar ve sonuçlar çerçevesinde siyasi dengeleri etkileme gücüne sahip iki faktörden söz edilebilir.

1. Seçimler

İlk sırada, şüphe yok ki, 2018-2019 seçim maratonu bulunuyor. Mart 2019 yerel yönetim seçimlerine sahne olacak. Anayasa referandumunda kabul edilen değişiklik, yasama ve cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ise Kasım 2019'da aynı gün yapılmasını öngörülüyordu. Ancak TBMM'de çoğunluğu oluşturan AK Parti ve MHP'nin liderleri bu iki seçimi öne çekmek konusunda anlaştı ve seçim takvimi değişti. Buna parlamento ve başkanlık seçimleri 24 Haziran 2018 tarihinde yapılacak.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden sonra Türkiye'nin parlamenter düzeni terk edeceği, güç yoğunlaşmasına dayanan bir başkanlık

sisteminin gireceği biliniyor. Elbette burada kritik soru, ülkenin bu döneme Erdoğan liderliğinde girip girmeyeceğidir. 2016 anayasa referandumunda Türkiye'nin Erdoğan'ı destekleyen ve karşı olan, yüzde 51 ve yüzde 49'luk iki eşit parçaya ayrıldığı dikkate alınır, bu soru, her anlamda önemini korumaktadır. Erdoğan'ın cumhurbaşkanlığı seçimlerini kaybetmesi, şüphe yok ki, popülist düzenden olağanüstü hal rejimine, Kürt stratejisinden dış politikaya kadar siyasi kartların yeniden karılması anlamına gelir. Kazanması ise, şüphe yok ki, mevcut gidişin derinleşmesini ima eder. Bu, ise farklı seçeneklerle olabilir. Erdoğan ve partisi her üç seçimden galip çıkabilir. Erdoğan cumhurbaşkanlığını kazanırken, AK Parti-MHP ittifakı birlikte mecliste çoğunluğu elde edemeyebilir. Yerel yönetim seçimlerinde iki büyük kent İstanbul ve Ankara'nın hangi siyasi parti tarafından kazanılacağı da genel siyaset açısından önemlidir. Uzun süredir AK Parti yönetiminde olan bu iki metropolün, hatta sadece birisinin muhalefete geçmesi bile, siyasi yapıda relatif de olsa çoğunlukçu bir görüntüye yeniden kapı açabilir.

a) Seçim meşruiyeti ve muhtemel etkileri

Tüm demokratik eksikliklerine rağmen Türkiye'nin siyasi öyküsünün temel taşlarından birisi hemen her zaman serbest seçimler olmuştur. Osmanlı İmparatorluğu 1876 yılında parlamenter sisteme geçmiştir. Cumhuriyet'le birlikte siyasi iktidarların meşruiyeti ile seçimler arasındaki ilişki her zaman belirleyici olmuş, vatandaşın seçime verdiği önem değişmeyen unsurlar arasında yer almıştır. Tek parti döneminde, baskı altında bile seçmen davranışı tek özgür davranış alanını oluşturacaktır. Nitekim Türkiye'de büyük

İktidar değişimleri (Demokrat Parti, Adalet Parti, ANAP, AK Parti) her zaman seçimlere endeksli seyretmiştir. Askeri darbeler bile daha ilk günden itibaren hızla parlamenter düzene döneceğini açıklamışlardır. Seçim güvenliği açısından da, siyasi partiler arası ufak tefek tartışmalara rağmen, çok parti dönemden bugüne Türkiye ciddi bir sorun yaşamamıştır. Son olarak eklemek gerekir ki, seçmenlerin oy hakkına sahip çıkmasının temel göstergelerinden birisi olan seçimlere katılım oranı Türkiye'de ortalama % 85 ile Batı demokrasilerinin oldukça üzerindedir (son seçimler itibariyle ABD % 50, Fransa % 65, Almanya % 75).

Bu çerçevede belirtmek gerekir ki, yapılacak seçimlerinin siyasal hayat ve gidiş üzerine etkisi sadece sonuçlarından kaynaklanmayacaktır. Seçimlerin varlığı ve iklimi bile siyasal koşullar açısından yönlendirici sonuçlar verebilir. Seçimlerden önce olağanüstü hal uygulamasına son verilip verilmeyeceği konusunda henüz bir netlik bulunmuyor. Ancak seçim öncesi ya da sonrası bir dönemde, Erdoğan yönetiminin devam etmesi halinde bile olağanüstü hal rejiminin gerek siyasi bakımdan gerek devlet içi dengeler açısından gerekse sistemin AİHM gibi AB kurumlarıyla ilişkileri çerçevesinde uygulama sınırlarının sonuna geleceği varsayılabilir. Olağanüstü halin kaldırılması, bu rejim sırasındaki keyfi uygulamalardan mağdur olan on binlerce kişiye yargıya başvurma yolunu açar. Açıktır ki, bu durum, sonuçları ne olursa olsun, hatta kaotik ve tartışmalı bir siyasi ortamı vadetse bile, bir geri dönüşü ifade eder, “siyasi normalleşme”ye doğru kapı açması beklenir.

b) Kürt Hareketinin dönüşü

Bu konudaki, bir diğer, belki daha etkili bir girdi, baskı altına alınan Kürt hareketinin seçimler üzerinden, varlık, güç ve meşruiyet yenilenme imkanlarıdır. Bugün itibariyle Kürt hareketinin yasal siyasi temsilcisi HDP'nin 59 milletvekilinden 6'sının milletvekilliği düşürülmüştür. Nisan ayı içinde 2'sinin daha aynı akıbete uğraması beklenmektedir. Bunun yanında 9 milletvekili tutukludur. Diğer HDP milletvekilleri için dokunulmazlıklarının kaldırılması talebiyle mahkemelerden TBMM Başkanlığına 411 yeni fezleke gönderilmiş bulunuyor.²⁵ Bunun yanında, son veriler, Kürt hareketinin diğer temsilcisi olan BDP'nin seçilmiş 103 belediye başkanı arasından görevden alınanların sayısının 93'a ulaştığını gösteriyor.²⁶

2018 ve 2019 seçimleri bu mekanizmayı bir ölçüde bozacaktır. Yerel yönetim seçimlerinde herhangi bir seçim barajı söz konusu değildir ve iktidarın el koyduğu tüm bu belediyeler, mevcut seçmen eğilimleri dikkate alınırca, tekrar seçilmiş BDP'li yöneticilerin eline geçecek, bölge düzeyinde Kürt hareketi yeniden sahaya dönecektir. Genel seçimlere ilgili tahminlere bakıldığında ise hemen tüm değerlendirme ve anketler, HDP'nin yüzde 10'luk ulusal barajı geçme ihtimaline vurgu yapmaktadır. Böyle bir durumda, HDP'nin bir kez daha yeni milletvekilleriyle, partinin sürekliliğini ve temsil gücünü ifade ederek meclise, gireceği açıktır. Şu an itibariyle resmi politikalar üzerinden Türkiye'de otoriterliğin taşıyıcılarından birisi haline getirilen Kürt sorunu, bu tür bir geri dönüşle tersine,

25 <https://www.gazeteduvar.com.tr/politika/2018/03/25/126-milletvekili-hakkin-da-561-fezleke/>

26 <http://www.milliyet.com.tr/basbakan-binali-yildirim-bugun-itibariyle-ankara-yerel-haber-2460884/>

demokratik siyasetin canlanmasına katkıda bulunabilir. Bu, elbet mutlak bir korelasyon değildir. Erdoğan'ın iktidarı altında ve uluslararası dengelerin müsaade etmesi halinde, geri dönüş, yeni gerekçelerle yeni bir baskı furyasına da yol açabilir.

2. Dış dinamikler ve dış politika

Türkiye'de siyasi gidişinin, dış dinamiklere, özellikle bölgesel dengelere duyarlı olduğu açık. Diğer bir ifadeyle bu dengelerde meydana gelecek değişiklikler, Kürt meselesi başta olmak üzere iç siyaseti etkileme gücüne sahiptir. “Bu etki hangi istikamette olacak” sorusunun yanıtını elbette zaman verecek, ancak şu anki siyasi terazi kimi çıkarımlar yapmamıza imkan vermektedir.

Bunun için önce Suriye'deki, ardından Ortadoğu'daki son büyük fotoğrafa bakmakta yarar var.

İŞİD, Kürt örgütleri, rejim güçleri ve muhalifler Suriye'de uzun süredir çatışan dört yerel aktör. İŞİD oyundan düşmek, etkisiz hale getirilmek üzere. Ne var ki, ondan boşalan alanlara diğer aktörler giriyor ve alan paylaşımı kavgasına alabildiğine devam ediyor. Nitekim Suriye'deki üç önemli dış güç, ABD, Rusya ve İran bu ülkede hatırı sayılır bir askeri varlığa ve beklentilere sahip. Rusya için görkemli süper güç konumuna geri dönüşün ve Akdeniz'e açılmanın olmazsa olmazı Suriye ve Suriye'nin egemen yapısı. İran'ın büyük Şia politikası için de durum benzer. İran nezdinde Suriye'nin egemen yapısı kadar, Nuseyri iktidarı, Esat hayati stratejik bir önemde. İran ile Rusya'nın Batı'ya karşı buluşmalarının nedeni bu çıkar ve beklentiler. ABD ise Suriye'deki varlığını İŞİD

tehlikesi ve büyüyen İran tehdidiyle açıklıyor. Sonuç olarak bu iddia ve politikalar söz konusu güçler arasında ittifak ve gerginliklerin devam edeceğini gösteriyor.

Bu şemsiye altında Suriye'de, bir kısmı Ortadoğu merkezli olmak üzere, dört gerilim hattının varlığından söz edilebilir.

Birincisi, ABD ve Rusya arasındaki rekabet ve gerginlikle ilgilidir. ABD-YPG'yle, Rusya ise İran ve rejimle ittifak halinde bulunuyor. ABD-YPG koalisyonu uzun süredir IŞİD'e karşı seferber olurken, diğer blok Suriye'nin Batı ve Güney bölgelerinde Esat'ı tekrar egemen kılmaya uğraşiyor. Bu çerçevede hem IŞİD'e hem –daha çok- Suriye muhalefetine yöneliyor. Ancak karşılaşma haritası değişmeye yüz tutmuş durumda. Bu iki blok, IŞİD'in boşalttığı yerlerin denetimi için karşı karşıya gelmeye başladılar. Nitekim Şubat ayının ortasında Suriye'nin güneyinde, Derzor'da ciddi bir askeri karşılaşma yaşadılar. ABD hava güçlerinin müdahalesi sonucu Rus özel güvenlik şirketlerine mensup paralı askerlerden 300 kişi hayatını kaybetti ve yaralandı.²⁷ Suriye'nin kuzeyinde ise Rusya ve ABD arasında bir egemenlik alanı paylaşımı yaşanıyor. Fırat'ın Doğu yakası ve Batı'sındaki Menbiç bölgesi ABD-YPG kontrolünde altında bulunurken, Fırat'ın Doğu'su daha çok Rus hakimiyet alanını oluşturuyor. Nitekim Türkiye'nin Afrin operasyonunu Rusya'nın oluruyla yaptığı, bu bölgenin PYD yerine geçici olarak Türkiye'ye ve ÖSO'ya terk edildiği ortada. Ruslar daha şimdiden bu bölgenin Esat'a terk edilmesi için Türkiye üzerinde

---

27 <http://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-43083864>

baskı oluşturmaya hazırlanıyorlar. Rusya'nın ve ABD karşılıklı olarak birbirlerinin egemenlik alanlarından duyduğu tedirginlik de çıplak. Rusya'nın Ortadoğu'daki etkinliği ve İran'la yaptığı ittifak pek çok diğer ülkeyi de rahatsız ediyor. Nitekim Ocak ayında ABD, İngiltere ve Fransa, Suudi Arabistan ve Ürdün'ün Ocak ayında yeni Ortadoğu stratejisi üzerine Washington'da gizli toplantı yaptıkları ortaya çıktı. Hedef, önce Rusya'nın, ardından İran'ın Ortadoğu'da artan etkisini geriletmek olarak tanımlanıyordu.²⁸ Ayrıca son dönemde NATO, ABD ve müttefiklerinin Rus diplomatları sınır dışı etmesinin, Ortadoğu'daki gerilimi daha da tırmandırdığı da ortada.

İkinci büyük fay hattı, tüm Ortadoğu'yu kuşatan bir çerçevede ABD-İran arasındaki gerginlik ve hakimiyet yarışından oluşuyor. İran uzunca bir süredir ABD için bir ulusal güvenlik tehdidi olarak tanımlanıyor ve Suriye adım adım ABD için İran'ı kuşatmak için yerleştiği bir üsse dönüşüyor.²⁹ Bu gerginliğin bir ucu Ortadoğu bölgesinin büyük fay kırıklarından birisi olan, Yemen'de, Irak'ta olduğu zaman zaman sıcak çatışmalarla devam eden Şii ve Sünni gerilimine açılıyor. Başta Suudi Arabistan olmak üzere kimi Körfez ülkeleri bu gerginliğin önde gelen aktörleri ve ABD'nin her anlamda ve pek çok konuda yakın müttefikleri. İran ve İsrail arasında yıllardır devam soğuk, hatta gizli savaş etkisi de burada önemli bir

---

28 <https://tr.sputniknews.com/columnists/201802271032422675-abd-ingiltere-fransa-suudi-arabistan-urdun-gizli-toplanti-washington-nato-turk-kurt-catismas-israil-iran-suriye-ortadogu-harita-gorus/>

29 <https://www.ntv.com.tr/dunya/pentagondan-irana-baski-aciklamasi,hsiC2r-oNkesSS006hZHJg>

rol oynuyor. İran İHA'sını düşürmek üzere Suriye hava sahasına giren bir İsrail uçağının Suriye hava savunma sistemleri tarafından düşürülmesi üzerine İsrail'in, Suriye içindeki İran, Hizbullah ve rejime ait hedefleri havadan vurması, bu konuda, son işaretlerden birisidi.³⁰ Fransa'nın Macron'la başlattığı aktif dış politikayı ve Suriye hassasiyetini, İngiltere'nin Rusya ve İran tedirginliğini İran karşıtı cepheye belirleyici unsurlar olarak eklemek gerekiyor.

Üçüncü gerginlik hattı, ateşkeslere ve çatışmasızlık bölgeleri anlaşmasına rağmen, Suriye'nin tümüne tekrar egemen olma iddiasını bırakmayan Esat-İran ikilisinin, Doğu Guta ve İdlib örneğinde olduğu gibi çatışmaları alevlendirme politikasıyla ortaya çıkıyor. Esat'ın buralarda kimyasal silah kullandığına dair iddialar Batı ile Suriye rejimini, onun üzerinden Rusya'ya karşı karşıya getirmiş durumda. Bunun yanında rejimin YPG'nin geniş alanı ve zengin petrol yataklarını kontrol etmesinden duyduğu rahatsızlık, yeni çatışmalara zemin oluşturabilecek nitelikte.

Son gerginlik alanını ise Türk-Kürt gerilim hattı oluşturuyor. Afrin'le birlikte yükselen, Türkiye'nin Menbiç ve Sincar duyarlılığıyla devam eden bu gerilim hattı, diğer çatışma eksenleriyle iç içe geçiyor ve bu çerçevede araçsallaşılıyor. Suriye iç savaşının başlangıcı olan 2011 yılı itibariyle bakıldığında, iç savaşın en karlı taraflarından birisinin Suriye Kürtleri olduğu şüphe götürmez. PYD-YPG, son dönemde sahada yaşadıkları sıkıntıya, Afrin'i kaybına ve Cenevre ve Astana süreçlerinde henüz yer bulamamalarına rağmen kuvvetli bir pozisyonu temsil ediyorlar. Fırat nehrinin Doğu yakası Irak

30 <https://www.ahaber.com.tr/dunya/2018/02/11/guney-suriyede-israil-iran-savasi>

sınırına kadar yönetimleri altında. Güneye doğru derinlik Rakka'ya kadar ulaşıyor. Fırat'ın doğusunda Menbiç'te SGD içinde etkin bir güç olmayı sürdürüyorlar. Nitekim, Afrin'in kaybı öncesi Suriye topraklarının yüzde 23'ü denetimleri altındaydı. Bugün hala rejimden sonra bu ülkenin en büyük gücü durumundalar ve bu hakimiyet alanı büyük ölçüde ABD'nin koruması altında. Diğer önemli husus, bu korumanın uzun süreli devam etme ihtimali olması. Zira Kürtler ABD'nin İran politikasında önemli yerel güçlerden birisi olma rolünü sürecektek gibi görünüyorlar. Washington'da beş ülkenin katıldığı Rusya ve İran'a karşı strateji toplantısından sızan bilgiler arasında "YPG'yi ve Demokratik Suriye Güçleri'ni (DSG) Cenevre'ye dahil etmenin de yollarını arandığı" iddiası bulunuyordu.

Büyük fotoğraf bu olduğuna göre Türkiye ve siyasi iddiaları burada nereye oturuyor? Bu denge önümüzdeki dönemde Türkiye'yi nasıl etkileyebilir?

Denklemdaki güçlerin pozisyonları bilmek bu soruların yanıtı için önemli.

Türkiye ve PYD, aralarındaki sorunlara rağmen, ABD'nin bölgede vazgeçmek istemeyeceği iki müttefik olarak tebarüz ediyorlar. Nitekim, ABD, Türkiye'ye karşı Afrin operasyonu sırasındaki sert üslubunu sürdürmüyor. Washington'un Türkler ve Kürtler arasında bir denge politikası oluşturmanın arayışı içinde olduğunu söylemek yanlış olmaz. ABD, Türkiye ve PYD arasındaki şu an itibariyle en

sıcak konuyu oluşturan Menbiç, önümüzdeki dönemde bu denge politikasının yansıdığı bir alan olabilir. ABD, YPG güçlerini Fırat'ın doğusuna geçmeye ikna etmesi, buna karşın Menbiç bölgesini kendi denetimi altında tutması akla yakın bir formül.

Rusya ise Türkiye ve PYD ilişkin olarak genel çerçevede bir denge politikasını korumayı biliyor. İlişkileri kendi hedefleri istikametinde kullanıyor. Afrin'in kapılarını Türkiye'ye açması bunun tipik bir göstergesiydi. Ruslar, ABD'yle ilişkilerinden tedirgin olsalar da, Suriye'nin önemli bir yerel gücü olan PYD'yle de ilişkilerini sürdürüyorlar. Kürt özerkliğine sıcak bakıyor, ancak şu aşamada müttefikleri İran ve Suriye'nin bu konudaki olumsuz tavrını dikkate alıyorlar.

Türkiye, ABD ve Rusya arasındaki boşluğu kullanması, Esat rejimine kimi tavizler vermesi karşılığında hedeflerine doğru düne oranla yol almış görünüyor. El Bab'a kadar uzanan bir güvenlik cebini Afrin bölgesiyle birleştirerek kontrolü alması, endişe duyduğu Kürt koridoru oluşumunu engellemesi bunun göstergesi. Ancak bundan sonraki hedefleri olan, Menbiç ve Sincar konusunda hareket alanının çok dar olduğunu teslim etmek gerekir. Ebadi hükümeti Türkiye'nin kendi topraklarında operasyon yapmasına müsaade etmiyor, yeni ve büyük pazarlıklar olmadıkça, Türkiye'nin böyle bir hamleyi tek taraflı yapması da son derece güç görünüyor. Menbiç'e askeri hareket ise ihtimal dahilinde bulunmuyor.

Bölge dengelerinin son hali, Ankara'nın karşı karşıya olduğu direnç noktaları, bugüne kadar yürüttüğü askeri aktivizmle bundan böyle uyumlu değil. Diğer bir deyişle Türkiye askeri meydan okuma konusunda imkanlarının sınırına gelmiş bulunuyor, Bu verilerin, bölgede Kürt varlığı konusunda pazarlık, uzlaşma ve siyaset kapısını zorlaması ihtimalini, hatta zorunluluğunu hafife almamak gerekir. Ankara bunu tercih edecek bir noktaya gelebilir.

Nitekim Türkiye Kürt meselesinde ve bölge politikasında avantajlı bir hat üzerinde hareket etmiyor. Post-İŞİD evresinin yaklaşmasıyla birlikte, Ortadoğu'da iki büyük cephe oluşuyor. Bir tarafta ABD, İngiltere, Fransa, İsrail ve Suudi Arabistan var. PYD bu grubun şimdiden parçası kabul ediliyor. Diğer tarafta ise Rusya, İran ve Suriye bulunuyor. Kürt meselesinde kendisine yol açmak için Batı kampından uzaklaşan, Rusya ile İran'a yakınlaşan NATO üyesi ve AB adayı Türkiye, artan gerilim ortamında bu çelişkiyi yönetme, hatta dengede tutma imkanlarına sahip değil. Kaldı ki Rusya ve İran ilişkileri de tümüyle fayda merkezli ve kırılgan. Ayrıca Sünni hassasiyeti konusunda geri adım atmış olmasına rağmen bu AK Parti'de yerleşik olan ideolojik unsurlardan birisi.

Sonuç olarak Türkiye'nin bölge politikası sürdürülebilir nitelikte değil. Bu koşullarda Türkiye'nin önünde 2011-2015 evresinde olduğu gibi büyük yalnızlaşma ve zemin kaybetme riski bulunuyor. Bu riskler gerçekleştikleri anda Türk iç siyasetine üzerinde keskin etkilerde bulunabilirler. Bu etki çatışmalara yol açabileceği gibi, en azından Kürt sorunu açısından siyaset kapısını tekrar zorlayabilir.

İç ve dış politikanın belirleyici muhtemel girdileri ve kesişme noktaları bunlar. Sonuç olarak, çeşitli ihtimalleriyle 2019 üçlü seçimleri, seçimlerle birlikte Kürt siyasi alanının kısmen açılması, bölgede değişen dengeler, Ankara'nın askeri hareket alanının daralması, dış politika çelişki ve tıkanıkları Türk siyasetini etkileme gücüne sahiptir. Bu veriler ışığında Türk siyasetinin hassas bir terazi üzerinde bulunduğu söylenebilir. Terazinin bir kefesinde otoriter istikamete doğru zorlu, riskli, çatışmalı yapısal bir dönüşüm ile öte kefedeki siyasi sorunların ve ilişkilerin tabiatından kaynaklanan bir siyasi normalleşme ağırlıkları bulunuyor.

DPI Aims and Objectives

Aims and objectives of DPI include:

- To contribute to broadening bases and providing new platforms for discussion on establishing a structured public dialogue on peace and democracy building.
- To provide opportunities, in which different parties are able to draw on comparative studies, analyse and compare various mechanisms used to achieve positive results in similar cases.
- To create an atmosphere whereby different parties share knowledge, ideas, concerns, suggestions and challenges facing the development of a democratic solution in Turkey and the wider region.
- To support, and to strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers.
- To identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence democracy-building.
- Promote and protect human rights regardless of race, colour, sex, language, religion, political persuasion or other belief or opinion.

DPI aims to foster an environment in which different parties share information, ideas, knowledge and concerns connected to the development of democratic solutions and outcomes. Our work supports the development of a pluralistic political arena capable of generating consensus and ownership over work on key issues surrounding democratic solutions at political and local levels.

We focus on providing expertise and practical frameworks to encourage stronger public debates and involvements in promoting peace and democracy building internationally. Within this context DPI aims to contribute to the establishment of a structured public dialogue on peace and democratic advancement, as well as to create new and widen existing platforms for discussions on peace and democracy building. In order to achieve this we seek to encourage an environment of inclusive, frank, structured discussions whereby

different parties are in the position to openly share knowledge, concerns and suggestions for democracy building and strengthening across multiple levels.

DPI's objective throughout this process is to identify common priorities and develop innovative approaches to participate in and influence the process of finding democratic solutions. DPI also aims to support and strengthen collaboration between academics, civil society and policy-makers through its projects and output. Comparative studies of relevant situations are seen as an effective tool for ensuring that the mistakes of others are not repeated or perpetuated. Therefore we see comparative analysis of models of peace and democracy building to be central to the achievement of our aims and objectives.

Demokratik Gelişim Enstitüsü'nün Amaçları ve Hedefleri

DPI'nın amaçları ve hedefleri:

- Barışın ve demokrasinin inşası üzerine yapılandırılmış bir kamusal diyalogun oluşması için gerekli olan tartışma ortamının geliştirilmesi ve genişletilmesi.
- Farklı kesimlerin karşılaştırmalı çalışmalar vesilesiyle bir araya gelerek, farklı dünya örnekleri özelinde benzer durumlarda olumlu sonuçlar elde etmek için kullanılmış çeşitli mekanizmaları incelemesine ve analiz etmesine olanak sağlamak. Farklı kesimlerin bir araya gelerek Türkiye ve daha geniş bir coğrafyada demokratik bir çözümün geliştirilmesine yönelik bilgilerini, düşüncelerini, endişelerini, önerilerini, kaygılarını ve karşılaşılan zorlukları paylaştığı bir ortam yaratmak. Akademisyenler, sivil toplum örgütleri ve karar alıcılar arasındaki işbirliğinin desteklemek ve güçlendirmek.
- Ortak öncelikleri belirlemek ve demokrasi inşası sürecini ve sürece katılımı etkileyecek yenilikçi yaklaşımlar geliştirmek. Din, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi görüş ve inanç farkı gözetmeksizin insan haklarını teşvik etmek ve korumak.

Demokratik Gelişim Enstitüsü (DPI), Türkiye'de demokratik bir çözümün geliştirilmesi için, farklı kesimlerin bir araya gelerek bilgilerini, fikirlerini, kaygılarını ve önerilerini paylaştıkları bir ortamı teşvik etmeyi amaçlamaktadır. Çalışmalarımız, demokratik çözümün sağlanması için kilit önem taşıyan konularda fikir birliğine varma ve uzlaşılan konuları sahiplenme yeteneğine sahip çoğulcu bir siyasi alanın geliştirilmesini desteklemektedir.

Kurum olarak güçlü bir kamusal tartışmayı; barışı ve demokrasiyi uluslararası düzeyde geliştirmeye yönelik katılımları teşvik etmek için uzmanlığa ve pratiğe dayalı bir bakış açısıyla hareket ediyoruz. Bu

çerçevede barış ve demokratik ilerleme konusunda yapılandırılmış bir kamusal tartışmanın oluşturulmasına katkıda bulunmayı; barış ve demokrasi inşası tartışmaları için yeni platformlar yaratmayı ve mevcut platformları genişletmeyi amaçlıyoruz. Bu amaçlara ulaşabilmenin gereği olarak, farklı kesimlerin demokrasinin inşası ve güçlendirmesi için bilgilerini, endişelerini ve önerilerini açıkça paylaşabilecekleri kapsayıcı, samimi ve yapılandırılmış tartışma ortamını çeşitli seviyelerde teşvik etmeye çalışıyoruz. DPI olarak farklı projelerimiz aracılığıyla akademi, sivil toplum ve karar alıcılar arasındaki işbirliğini desteklemeyi ve güçlendirmeyi de hedefliyoruz.

Board Members / Yönetim Kurulu Üyeleri

Kerim Yıldız (Chief Executive Officer / İcra Kurulu Başkanı)

Kerim Yıldız is an expert in conflict resolution, peacebuilding, international human rights law and minority rights, having worked on numerous projects in these areas over his career. Yıldız has received a number of awards, including from the Lawyers Committee for Human Rights for his services to protect human rights and promote the rule of law in 1996, and the Sigrid Rausing Trust's Human Rights award for Leadership in Indigenous and Minority Rights in 2005. Yıldız is also a recipient of the 2011 Gruber Prize for Justice. He has also written extensively on international humanitarian law, conflict, and various human rights mechanisms.

Kerim Yıldız çatışma çözümü, barışın inşası, uluslararası insan hakları ve azınlık hakları konusunda uzman bir isimdir ve kariyeri boyunca bu alanlarda çok çeşitli projelerde çalışmıştır. Kerim Yıldız, 1996 yılında insan haklarının korunması ve hukuk kurallarının uygulanması yönündeki çabalarından ötürü İnsan Hakları İçin Avukatlar Komitesi Ödülü'ne, 2005'te Sigrid Rausing Trust Vakfı'nın Azınlık Hakları alanında Liderlik Ödülü'ne ve 2011'de ise Gruber Vakfı Uluslararası Adalet Ödülü'ne layık görülmüştür. Uluslararası insan hakları hukuku, insancıl hukuk ve azınlık hakları konularında önemli bir isim olan Yıldız, uluslararası insan hakları hukuku ve insan hakları mekanizmaları üzerine çok sayıda yazılı esere sahiptir.

Nicholas Stewart QC (Chair / Yönetim Kurulu Başkanı)

Nicholas Stewart, QC, is a barrister and Deputy High Court Judge (Chancery and Queen's Bench Divisions) in the United Kingdom. He is the former Chair of the Bar Human Rights Committee of England and Wales and former President of the Union Internationale des Avocats. He has appeared at all court levels in England and Wales, before the Privy Council on appeals from Malaysia, Singapore, Hong Kong and the Bahamas, and in the High Court of the Republic of Singapore and the European Court of Human Rights. Stewart has also been the chair of the Dialogue Advisory Group since its founding in 2008.

Tecrübeli bir hukukçu olan Nick Stewart Birleşik Krallık Yüksek Mahkemesi (Chancery and Queen's Bench Birimi) ikinci hâkimidir. Geçmişte İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komitesi Başkanlığı (Bar Human Rihts Committee of England and Wales) ve Uluslararası Avukatlar Birliği (Union Internationale des Avocats) başkanlığı görevlerinde bulunmuştur. İngiltere ve Galler'de gerçekleşen ve Malezya, Singapur, Hong Kong, Bahamalar, Singapur ve Avrupa İnsan Hakları mahkemelerinin temyiz konseylerinde görüş bildirdi. Stewart, 2008'deki kuruluşundan bu yana Diyalog Danışma Grubunun başkanlığını da yürütüyor.

Prof Penny Green (Secretary / Genel Sekreter)

Professor Penny Green is Professor of Law and Globalisation at Queen Mary University of London, UK, and Director of the International State Crime Initiative (ISCI), UK. She joined Queen Mary University in September 2014 following seven years as Professor of Law and Criminology at King's College London, UK. Professor Green has published widely on state crime, state-corporate crime, natural disasters, Turkish criminal justice and politics, transnational crime and asylum and forced migration. Her most recent projects include a comparative study of civil society resistance to state crime in Turkey, Tunisia, Colombia, Kenya and Myanmar.

Halen İngiltere'deki Queen Mary Üniversitesi'nde Hukuk ve Küreselleşme konularında öğretim üyesi olarak görev yapmakta, aynı üniversite bünyesindeki Uluslararası Devlet Suçları İnisyatifi'nin direktörlüğünü sürdürmektedir. Queen Mary Üniversitesi'ndeki görevine 2014'de başlayan Penny Green, öncesinde 7 yıl boyunca Kings College'da Hukuk ve Kriminoloji alanında çalışmıştır. Devlet suçları, devlet kurumlarının suçları, doğal afetler, Türk ceza sistemi ve siyaseti, uluslararası suçlar, sığınmacılık ve zorunlu göç gibi alanlarda çok sayıda yazılı esere sahiptir. Green'in en son yaptığı projeler arasında, Türkiye, Tunus, Kolombiya, Kenya ve Myanmar'da devlete karşı sivil toplum direnişinin karşılaştırmalı bir çalışması yer almaktadır

Priscilla Hayner

Priscilla Hayner is co-founder of the International Center for Transitional Justice and is currently on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts. She is a global expert on truth commissions and transitional justice initiatives and has authored several books on these topics, including *Unspeakable Truths*, which analyses truth commissions globally. Hayner has recently engaged in the recent Colombia talks as transitional justice advisor to Norway, and in the 2008 Kenya negotiations as human rights advisor to former UN Secretary-General Kofi Annan and the United Nations-African Union mediation team. Hayner has also worked significantly in the implementation stages following a peace agreement or transition, including Sierra Leone in 1999 and South Sudan in 2015.

Geçiş Dönemi Adaleti için Uluslararası Merkez'in (International Center for Transitional Justice) kurucularından olan Priscilla Hayner, aynı zamanda BM Kıdemli Arabuluculuk Danışmanları Ekibi'ndedir. Hakikat komisyonları, geçiş dönemi adaleti inisiyatifleri ve mekanizmaları konusunda küresel bir uzman olan Hayner, hakikat komisyonlarını küresel olarak analiz eden *Unspeakable Truths* (Konulmayan Gerçekler) da dahil olmak üzere, alanda pek çok yayına sahiptir. Hayner, yakın zamanda Kolombiya barış görüşmelerinde Norveç'in geçiş dönemi adaleti danışmanı olarak ve 2008 Kenya müzakerelerinde eski BM Genel Sekreteri

Kofi Annan ve Birleşmiş Milletler-Afrika Birliği arabuluculuk ekibinin insan hakları danışmanı olarak görev yapmıştır. Hayner, 1999'da Sierra Leone ve 2015'te Güney Sudan da dahil olmak üzere birçok ülkede, barış anlaşması ve geçiş sonrası uygulamaları konularında çalışmalar yapmıştır.

Arild Humlen

Arild Humlen is a lawyer and Director of the Norwegian Bar Association's Legal Committee. He is widely published within a number of jurisdictions, with emphasis on international civil law and human rights, and he has lectured at the law faculty of several universities in Norway. Humlen is the recipient of the Honor Prize of the Bar Association of Oslo for his work on the rule of law and in 2015 he was awarded the Honor Prize from the international organisation Save the Children for his efforts to strengthen the legal rights of children.

Hukukçu olan Arild Humlen aynı zamanda Norveç Barosu Hukuk Komitesi'nin direktörüdür. Uluslararası medeni hukuk ve insan hakları gibi yargı alanları üzerine çok sayıda yazısı yayınlanmış, Norveç'te bir dizi hukuk fakültesinde ders vermiştir. Oslo Barosu bünyesinde Sığınmacılık ve Göçmenlik Hukuku Davaları Çalışma Grubu başkanı olarak yaptığı çalışmalardan dolayı Oslo Barosu Onur Ödülü'ne layık görülmüştür.

Jacki Muirhead

Jacki Muirhead was appointed Chambers Administrator at Devereux Chambers, London, UK, in November 2015. Her previous roles include Practice Director at FJ Cleveland LLP, Business Manager at Counsels' Chambers Limited and Deputy Advocates Clerk at the Faculty of Advocates, UK.

Şu anda Devereux Chambers isimli hukuk firmasında üst düzey yönetici olarak görev yapan Jacki Muirhead bu görevinden önce Cleveland Hukuk Firması çalışma direktörü, Counsel's Chambers Limited isimli hukukçular odasında şef katip ve Avukatlar Fakültesi'nde (Faculty of Advocates) pazarlama müdürü olarak çalışmıştır.

Prof David Petrasek

Professor David Petrasek is Associate Professor at Graduate School of Public and International Affairs, University of Ottawa, Canada. He is a former Special Adviser to the Secretary-General of Amnesty International. He has worked extensively on human rights, humanitarian and conflict resolution issues, including for Amnesty International (1990-96), for the Office of the UN High Commissioner for Human Rights (1997-98), for the International Council on Human Rights Policy (1998-02) and as Director of Policy at the Centre for Humanitarian Dialogue (2003-07). Petrasek has also taught international human rights and humanitarian law courses at the Osgoode Hall Law School at York University, Canada, the Raoul Wallenberg Institute at Lund University, Sweden, and at Oxford University.

Kanada'da Ottawa Üniversitesi'nde Uluslararası Siyasal İlişkiler Bölümünde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Geçmişte Uluslararası Af Örgütü Eski Genel Sekreteri'ne başkanışmanlık yapan Prof David Petrasek, uzun yıllardır insan hakları, insancıl hukuk ve uyuşmazlıkların çözümü konularında çalışmalar yürütmektedir. Bu alanlarda önde gelen bir uzman ve yazardır. 1990-1996 yılları arasında Uluslararası Af Örgütü, 1997-1998 yılları arasında Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Yüksek Komiserliği, 1998-2002 yılları arasında İnsan Hakları Politikası üzerine Uluslararası Konsey ve 2003-2007 yılları arasında da İnsani Diyalog Merkezi'nde Politika Bölümü Direktörü olarak çalışmıştır.

Antonia Potter Prentice

Antonia Potter Prentice is currently the Director of Alliance 2015 – a global network of humanitarian and development organisations. Prentice has wide ranging experience on a range of humanitarian, development, peacemaking and peacebuilding issues through her previous positions, including interim Senior Gender Adviser to the Joint Peace Fund for Myanmar and providing technical advice to the Office of the Special Envoy of the UN Secretary General to the Yemen peace process. Prentice has also been involved in various international organisations including UN Women, Dialogue Advisory Group, and Centre for Humanitarian Dialogue. Prentice co-founded the Athena Consortium as part of which she acts as Senior Manager on Mediation Support, Gender and Inclusion for the Crisis Management Initiative (CMI) and as Senior Adviser to the European Institute for Peace (EIP).

Antonia Potter Prentice, insani yardım kuruluşlarının ve kalkınma örgütlerinin küresel ağı olan İttifak 2015'in direktörüdür. Prentice, Myanmar için Ortak Barış Fonu'na geçici Kıdemli Cinsiyet Danışmanı ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Yemen Özel Elçisi Ofisi'ne teknik tavsiyeler vermek de dahil olmak üzere insancıl faaliyetler, kalkınma, barış yapma ve barış inşası gibi konularda sivil toplum bünyesinde 17 yıllık bir çalışma tecrübesine sahiptir. BM Kadınları, Diyalog Danışma Grubu ve İnsani Yardım Diyalogu Merkezi gibi çeşitli uluslararası örgütlerde görev yapan Prentice,

kurucuları arasında yer aldığı Athena Konsorsiyomu Arabuluculuk Desteđi, Toplumsal Cinsiyet ve Kaynaştırma için Kriz Yönetimi İnsiyatifi'nde yöneticilik ve Avrupa Barış Enstitüsü'ne (EIP) başdanışmanlık yapmaktadır.

Council of Experts / Uzmanlar Kurulu Üyeleri

Bertie Ahern

Bertie Ahern is the former Taoiseach (Prime Minister) of Ireland, a position to which he was elected following numerous Ministerial appointments as well as that of Deputy Prime Minister. A defining moment of Mr Ahern's three terms in office as Taoiseach was the successful negotiation of the Good Friday Agreement in April 1998. Mr Ahern held the Presidency of the European Council in 2004, presiding over the historic enlargement of the EU to 27 member states. Since leaving Government in 2008 Mr Ahern has dedicated his time to conflict resolution and is actively involved with many groups around the world. Current roles include Co-Chair of The Inter Action Council; Member of the Clinton Global Initiative; Member of the International Group dealing with the conflict in the Basque Country; Honorary Adjunct Professor of Mediation and Conflict Intervention in NUI Maynooth; Member of the Kennedy Institute of NUI Maynooth; Member of the Institute for Cultural Diplomacy, Berlin; Member of the Varkey Gems Foundation Advisory Board; Member of Crisis Management Initiative; Member of the World Economic Forum Agenda Council on Negotiation and Conflict Resolution; Member of the IMAN Foundation; Advisor to the Legislative Leadership Institute Academy of Foreign Affairs; Senior Advisor to the International Advisory Council to the Harvard International Negotiation Programme; and Director of Co-operation Ireland.

Tecrübeli bir siyasetçi olan Bertie Ahern bir dizi bakanlık görevinden sonra İrlanda Cumhuriyeti Başbakanı olarak görev yapmıştır. Bertie Ahern'in başbakanlık yaptığı dönemdeki en belirleyici gelişme 1998 yılının Nisan ayında Hayırlı Cuma Anlaşması'yla sonuçlanan barış görüşmesi müzakerelerinin başlatılması olmuştur. Ahern, 2004 yılında Avrupa Konseyi başkanlığı görevini yürütürken Avrupa Birliği'nin üye ülke sayısının 27'ye çıktığı tarihsel süreçte payı olan en önemli isimlerden biri olmuştur. 2008 yılında aktif siyasetten çekilen Bertie Ahern o tarihten bu yana bütün zamanını çatışma çözümü çalışmalarına ayırmakta ve bu amaçla pek çok grupta temaslarda bulunmaktadır. Ahern'in hali hazırda sahip olduğu ünvanlar şunlardır: The Inter Action Council Eşbaşkanlığı, Clinton Küresel İnsiyatifi Üyeliği, Bask Ülkesindeki Çatışma Üzerine Çalışma Yürüten Uluslararası Grup Üyeliği, İrlanda Ulusal Üniversitesi Arabuluculuk ve Çatışmaya Müdahale Bölümü Fahri Profesörlüğü, Berlin Kültürel Diplomasi Enstitüsü Üyeliği, Varkey Gems Vakfı Danışma Kurulu Üyeliği, Kriz İdaresi İnsiyatifi Üyeliği, Dünya Ekonomik Forumu Müzakere ve Çatışma Çözümü Forumu Konsey Üyeliği, Harvard Uluslararası Müzakere Programı Uluslararası Danışmanlar Konseyi Başdanışmanı

Dermot Ahern

Dermot Ahern is a former Irish Member of Parliament and Government Minister and was a key figure for more than 20 years in the Irish peace process, including in negotiations for the Good Friday Agreement and the St Andrews Agreement. He also has extensive experience at the EU Council level, including as a key negotiator and signatory to the Constitutional and Lisbon Treaties. In 2005, he was appointed by the then UN Secretary General Kofi Annan to be a Special Envoy on the issue of UN Reform.

Geçmişte İrlanda Parlamentosu milletvekilliği ve kabinede bakanlık görevlerinde bulunan Dermot Ahern, 20 yıldan fazla bir süre İrlanda barış sürecinde anahtar bir rol oynamıştır ve bu süre içinde Belfast Anlaşması (Hayırlı Cuma Anlaşması) ve St. Andrews Anlaşması için yapılan müzakerelere dahil olmuştur. AB Konseyi seviyesinde de önemli tecrübeleri olan Ahern, AB Anayasası ve Lizbon Antlaşmaları sürecinde de önemli bir arabulucu ve imzacı olmuştur. 2005 yılında dönemin Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri Kofi Annan tarafından BM Reformu konusunda özel temsilci olarak atanmıştır.

Prof. Dr. Aşkın Asan

Professor Dr. Aşkın Asan is an executive board member of the Maarif Foundation, member of Turkey's Democracy Platform, and a faculty member at Istanbul Ticaret University. Elected as a Member of the Turkish Grand National Assembly from Ankara, Prof Asan served as a vice president of the Parliamentary Assembly of the Mediterranean and was a member of Turkish Delegation of the Parliamentary Union of the Organisation of the Islamic Conference during her time in parliamentary office. She is a former Deputy Minister of Family and Social Policies (2011-2014) and was Rector of Avrasya University in Trabzon between 2014-2017.

Maarif Vakfı Mütevelli Heyeti üyesi ve Türkiye Demokrasi Platformu kurucu üyesi olan Aşkın Asan, 23. Dönem'de Ankara Milletvekili olarak Parlamentoda görev yaptı. TBMM'de Akdeniz Parlamenter Asamblesi (APA) Türk Grubu Başkanı, Milli Eğitim, Gençlik ve Spor Komisyonu ve İKÖPAB Türk Grubu Üyesi oldu. 2011-2014 Yılları arasında Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Bakan Yardımcısı görevini yürüttü. 2014-2017 yılları arasında Avrasya Üniversitesi'nin rektörlüğünü yapan Asan, şu an İstanbul Ticaret Üniversitesi öğretim üyesidir.

Prof Mehmet Asutay

Professor Mehmet Asutay is a Professor of Middle Eastern and Islamic Political Economy & Finance at the Durham University Business School, UK. He researches, teaches and supervises research on Islamic political economy and finance, Middle Eastern economic development and finance, the political economy of Middle East, including Turkish and Kurdish political economies. He is the Director of Durham Centre for Islamic Economics and Finance and the Managing Editor of the Review of Islamic Economics, as well as Associate Editor of the American Journal of Islamic Social Science. He is the Honorary Treasurer of the BRISMES (British Society for Middle Eastern Studies); and of the IAIE (International Association for Islamic Economics).

Dr. Mehmet Asutay, İngiltere'deki Durham Üniversitesi'nin İşletme Fakültesi'nde Ortadoğu'nun İslami Siyasal Ekonomisi ve Finansı alanında profesör olarak görev yapmaktadır. Asutay Türk ve Kürt siyasal ekonomisi, İslami siyasal ekonomi, ve Ortadoğu'da siyasal ekonomi konularında dersler vermekte, araştırmalar yapmakta ve yapılan araştırmalara danışmanlık yapmaktadır.

Ali Bayramoğlu

Ali Bayramoğlu is a writer and political commentator. Since 1994, he has contributed as a columnist for a variety of newspapers. He is currently a columnist for Al-Monitor. He is a member of the former Wise Persons Commission in Turkey, established by then-Prime Minister Erdoğan.

Yazar ve siyaset yorumcusu olan Ali Bayramoğlu uzun yıllar günlük yayınlanan Yeni Şafak gazetesinde köşe yazarlığı yapmıştır. Recep Tayyip Erdoğan'ın başbakanlığı döneminde oluşturulan Akil İnsanlar Heyetinde yer almıştır. Bayramoğlu köşe yazılarına şu an Al-Monitor'de devam etmektedir.

Prof Christine Bell

Professor Christine Bell is a legal expert based in Edinburgh, Scotland. She is Professor of Constitutional Law and Assistant Principal (Global Justice) at the University of Edinburgh, Co-director of the Global Justice Academy, and a member of the British Academy. She was chairperson of the Belfast-based Human Rights organization, the Committee on the Administration of Justice from 1995-7, and a founder member of the Northern Ireland Human Rights Commission established under the terms of the Belfast Agreement. In 1999 she was a member of the European Commission's Committee of Experts on Fundamental Rights. She is an expert on transitional justice, peace negotiations, constitutional law and human rights law. She regularly conducts training on these topics for diplomats, mediators and lawyers, has been involved as a legal advisor in a number of peace negotiations, and acted as an expert in transitional justice for the UN Secretary-General, the Office of the High Commissioner for Human Rights, and UNIFEM.

İskoçya'nın başkenti Edinburgh'ta faaliyet yürüten bir hukukçudur. Edinburgh Üniversitesi'nde Anayasa hukuku profesörü olarak ve aynı üniversite bünyesindeki Küresel Adalet Projesinde Müdür yardımcısı olarak görev yapmaktadır. İngiliz Akademisi üyesi de olan Bell, 1995-1997 yılları arasında Belfast merkezli İnsan Hakları örgütü Adalet İdaresi Komisyonu başkanı ve Belfast Anlaşması şartları çerçevesinde kurulan Kuzey İrlanda İnsan

Hakları Komisyonu kurucu üyesi olarak görev yaptı. 1999'da ise Avrupa Komisyonu Temel Haklar Uzmanlar Komitesi üyeliğinde bulundu. Temel uzmanlık alanları Geçiş Dönemi Adaleti, Barış Müzakereleri, Anayasa Hukuku ve İnsan Hakları olan Prof. Bell, aynı zamanda bu konularda diplomat, arabulucu ve hukukçulara eğitim vermekte, BM Genel Sekreterliği, İnsan Hakları Yüksek Komiserliği Ofisi ve UNIFEM'in de dahil olduğu kurumlarda hukuk danışmanı olarak görev yapmaktadır.

Cengiz Çandar

Cengiz Çandar is currently a columnist for Al-Monitor, a widely respected online magazine that provides analysis on Turkey and the Middle East. He is an expert on the Middle East and former war correspondent. He served as special adviser to former Turkish president Turgut Özal. Cengiz Çandar is a Distinguished Visiting Scholar at the Stockholm University Institute for Turkish Studies (SUITS).

Kıdemli bir gazeteci ve köşe yazarı olan Çandar uzun yıllar Radikal gazetesi için köşe yazarlığı yapmıştır. Al Monitor haber sitesinde köşe yazarlığı yapmaktadır. Ortadoğu konusunda önemli bir uzman olan Çandar, bir dönem savaş muhabiri olarak çalışmış ve Türkiye eski Cumhurbaşkanı merhum Turgut Özal'a özel danışmanlık yapmıştır.

Andy Carl

Andy Carl is an independent expert on conflict resolution and public participation in peace processes. He believes that building peace is not an act of charity but an act of justice. He co-founded and was Executive Director of Conciliation Resources. Previously, he was the first Programme Director with International Alert. He is currently an Honorary Fellow of Practice at the School of Law, University of Edinburgh. He serves as an adviser to a number of peacebuilding initiatives including the Inclusive Peace and Transition Initiative at the Graduate Institute in Geneva and the Legal Tools for Peace-Making Project in Cambridge, and the Oxford Research Group, London.

Andy Carl çatışma çözümü ve barış süreçlerine kamusal katılımın sağlanması üzerine çalışan bağımsız bir uzmandır. Barışın inşasının bir hayırseverlik faaliyetinden ziyade adaletin yerine getirilmesi çabası olduğuna inanan Carl, çatışma Çözümü alanında çalışan etkili kurumlardan biri olan Conciliation Resources'un kurucularından biridir. Bir dönem Uluslararası Uyarı (International Alert) isimli kurumda Program Direktörü olarak görev yapan Carl, halen Edinburgh Üniversitesi Hukuk Fakültesi bünyesinde Fahri Bilim Kurulu Üyesi olarak görev yapmaktadır. Barış inşası üzerine çalışan Cenevre Mezunlar İniyatifi bünyesindeki Barış ve Geçiş Dönemi İniyatifi, Cambridge'te yürütülen Barışın İnşası için Yasal Araçlar Projesi ve Londra'da faaliyet yürüten Oxford Araştırma Grubu gibi bir dizi kurum ve oluşuma danışmanlık yapmaya devam etmektedir.

Prof. Dr. Fazıl Hüsnü Erdem

Fazıl Hüsnü Erdem is professor of constitutional law and head of the Department of Constitutional Law at Dicle University, Diyarbakır. In 2007, Erdem was a member of the commission which was established to draft a new constitution to replace the Constitution of 1982 which was introduced following the coup d'état of 1980. Erdem was a member of the Wise Persons Commission in Turkey, established by then Prime Minister Erdoğan, in the team that was responsible for the South-eastern Anatolia Region.

Fazıl Hüsnü Erdem Dicle Üniversitesi Hukuk Fakültesi Anayasa Hukuku Anabilim Dalı Başkanıdır. 2007'de, 1980 darbesinin takiben yürürlüğe giren 1982 darbe anayasasını değiştirmek üzere kurulan yeni anayasa hazırlama komisyonunda yer almıştır. Erdem, 2013'de Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir.

Prof Salomón Lerner Febres

Professor Salomón Lerner Febres holds a PhD in Philosophy from Université Catholique de Louvain. He is Executive President of the Center for Democracy and Human Rights and Professor and Rector Emeritus of Pontifical Catholic University of Peru. He is former President of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. Prof Lerner has given many talks and speeches about the role and the nature of university, the problems of scholar research in higher education and about ethics and public culture. Furthermore, he has participated in numerous conferences in Peru and other countries about violence and pacification. In addition, he has been a speaker and panellist in multiple workshops and symposiums about the work and findings of the Truth and Reconciliation Commission of Peru. He has received several honorary doctorates as well as numerous recognitions and distinctions of governments and international human rights institutions.

Prof. Professor Salomón felsefe alanındaki doktora eğitimini Belçika'daki Université Catholique de Louvain'de tamamlamıştır. Peru'daki Pontifical Catholic Üniversitesi'nin onursal rektörü sıfatını taşıyan Prof. Salomón Lerner Febres, aynı üniversite bünyesindeki Demokrasi ve İnsan Hakları Merkezi'nin de başkanlığını yapmaktadır. Peru Hakikat ve Uzlaşma Komisyonu eski başkanıdır. Üniversitenin rolü ve doğası, akademik çalışmalarda karşılaşılan zorluklar, etik ve kamu kültürü konulu çok sayıda

konuşma yapmış, şiddet ve pasifizm konusunda Peru başta olmak üzere pek çok ülkede yapılan konferanslara konuşmacı olarak katılmıştır.

Prof Mervyn Frost

Professor Mervyn Frost is teaches International Relations, and was former Head of the Department of War Studies, at King's College London, UK. He was previously Chair of Politics at the University of Natal, Durban, South Africa and was President of the South African Political Studies Association. He currently sits on the editorial boards of International Political Sociology and the Journal of International Political Theory, among others. He is an expert on human rights in international relations, humanitarian intervention, justice in world politics, democratising global governance, the just war tradition in an era of New Wars, and, ethics in a globalising world.

Londra'daki King's College'in Savaş Çalışmaları bölümünün başkanlığını yapmaktadır. Daha önce Güney Afrika'nın Durban şehrindeki Natal Üniversitesi'nde Siyaset Bilimi bölümünün başkanlığını yapmıştır. Güney Afrika Siyaset Çalışmaları Enstitüsü Başkanlığı görevinde de bulunan Profesör Frost, İnsan Hakları ve Uluslararası İlişkiler, İnsancıl Müdahale, Dünya Siyasetinde Adalet, Küresel Yönetimin Demokratikleştirilmesi, Yeni Savaşlar Döneminde Adil Savaş Geleneği ve Küreselleşen Dünyada Etik gibi konularda uzman bir isimdir.

Martin Griffiths

Martin Griffiths is a senior international mediator and currently the UN's Envoy to Yemen. From 1999 to 2010 he was the founding Director of the Centre for Humanitarian Dialogue in Geneva where he specialised in developing political dialogue between governments and insurgents in a range of countries across Asia, Africa and Europe. He is a co-founder of Inter Mediate, a London based NGO devoted to conflict resolution, and has worked for international organisations including UNICEF, Save the Children, Action Aid, and the European Institute of Peace. Griffiths has also worked in the British Diplomatic Service and for the UN, including as Director of the Department of Humanitarian Affairs (Geneva), Deputy to the Emergency Relief Coordinator (New York), Regional Humanitarian Coordinator for the Great Lakes, Regional Coordinator in the Balkans and Deputy Head of the Supervisory Mission in Syria (UNSMIS).

Üst düzeyde uluslararası bir arabulucu olan Martin Griffiths, uluslararası bir arabulucudur ve yakın zamanda BM Yemen Özel Temsilcisi olarak atanmıştır. Asya, Afrika ve Avrupa kıtalarındaki çeşitli ülkelerde hükümetler ile isyancı gruplar arasında siyasi diyalog geliştirilmesi üzerine çalışan Cenevre'deki İnsani Diyalog Merkezi'nin (Centre for Humanitarian Dialogue) kurucu direktörü olan Martin Griffiths 1999-2010 yılları arasında bu görevi sürdürmüştür. Çatışma çözümü üzerine çalışan Londra merkezli Inter Mediate'in kurucuları arasında bulunan Griffiths,

UNICEF, Save the Children ve Action Aid isimli uluslararası kurumlarda da görev yapmıştır. İngiltere Diplomasi Servisi'ndeki hizmetlerinin yanı sıra Birleşmiş Milletler bünyesinde Cenevre Ofisi'nde İnsani Faaliyetler Bölümü'nde yönetici, New York ofisinde Acil Yardım Koordinatörü yardımcılığı, Büyük Göller (Great Lakes) bölgesinde İnsani Yardım Koordinatörü, Balkanlarda BM Bölgesel Koordinatörü ve BM eski Genel Sekreteri Kofi Annan'ın BM ve Arap Birliği adına Suriye özel temsilciliği yaptığı dönemde kendisine baş danışmanlık yapmıştır.

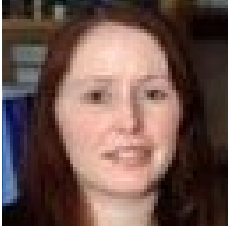

Kezban Hatemi

Kezban Hatemi holds an LL.B. from Istanbul University and is registered with the Istanbul Bar Association. She has worked as a self employed lawyer, as well as Turkey's National Commission to UNESCO and a campaigner and advocate during the Bosnian War. She was involved in drafting the Turkish Civil Code and Law of Foundations as well as in preparing the legal groundwork for the chapters on Religious Freedoms, Minorities and Community Foundations within the Framework Law of Harmonization prepared by Turkey in preparation for EU accession. She has published articles on human rights, women's rights, minority rights, children's rights, animal rights and the fight against drugs. She is a member of the former Wise Persons Commission in Turkey, established by then Prime Minister Erdoğan, and sits on the Board of Trustees of the Technical University and the Darulacaze Foundation.

İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden mezun olduktan sonra İstanbul Barosuna kayıtlı olarak avukatlık yapmaya başlamıştır. Serbest avukatlık yapmanın yanı sıra UNESCO Türkiye Milli Komisyonu'nda hukukçu olarak görev yapmış, Bosna savaşı sırasında sürdürülen savaş karşıtı kampanyalarda aktif olarak yer almıştır. Türkiye'nin Avrupa Birliği'ne üyelik süreci gereği hazırlanan Uyum Yasaları Çerçeve Yasasının Dini Özgürlükler, Azınlıklar ve Vakıflar ile ilgili bölümlerine ilişkin hukuki çalışmalarda yer almış, Türk Ceza Kanunu ve Vakıflar Kanunu'nun taslaklarının

hazırlanmasında görev almıştır. İnsan hakları, kadın hakları, azınlık hakları, çocuk hakları, hayvan hakları ve uyuşturucu ile mücadele konularında çok sayıda yazılı eseri vardır. Recep Tayyip Erdoğan'ın başbakanlığı döneminde oluşturulan Akil İnsanlar Heyetinde yer almıştır. Bunun yanı sıra İstanbul Üniversitesi ile Darülaceze Vakfı Mütevelli heyetlerinde görev yapmaktadır.

Dr Edel Hughes

Dr Edel Hughes is a Senior Lecturer in Law at Middlesex University. Prior to joining the Middlesex University, Dr Hughes was a Senior Lecturer in Law at the University of East London and a Lecturer in Law and the University of Limerick. She was awarded an LL.M. and a PhD in International Human Rights Law from the National University of Ireland, Galway, in 2003 and 2009, respectively. Her research interests are in the areas of international human rights law, public international law, and conflict transformation, with a regional interest in Turkey and the Middle East. She has published widely on these areas.

Dr. Edel Hughes, Middlesex Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde kıdemli öğretim üyesidir. Daha önce Doğu Londra Üniversitesi Hukuk Fakültesi ve Limerick Üniversitesi'nde görev yapan Hughes, doktorasını 2003-2009 yılları arasında İrlanda Ulusal Üniversitesi'nde Uluslararası İnsan Hakları Hukuku alanında tamamlamıştır. Hughes'un birçok yayınının da bulunduğu çalışma alanları içinde, Orta Doğu'yu ve Türkiye'yi de kapsayan şekilde, uluslararası insan hakları hukuku, uluslararası kamu hukuku ve çatışma çözümü yer almaktadır.

Prof Dr Ahmet İnel

Professor Ahmet İnel is a former faculty member of Galatasaray University in Istanbul, Turkey and Paris 1 Panthéon Sorbonne University, France. He is Managing Editor of the Turkish editing house İletişim and member of the editorial board of monthly review Birikim. He is a regular columnist at Cumhuriyet newspaper and an author who published several books and articles in both Turkish and French.

İletişim Yayınları Yayın Kurulu Koordinatörlüğünü yürüten Ahmet İnel, Galatasaray Üniversitesi ve Paris 1 Panthéon-Sorbonne Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmıştır. Birikim Dergisi yayın kolektifi üyesi ve Cumhuriyet Gazetesinde köşe yazarıdır. Türkçe ve Fransızca olmak üzere çok sayıda kitabı ve makalesi bulunmaktadır.

Avila Kilmurray

Avila Kilmurray is a founding member of the Northern Ireland Women's Coalition. She was part of the Coalition's negotiating team for the Good Friday Agreement and has written extensively on community action, the women's movement and conflict transformation. She serves as an adviser on the Ireland Committee of the Joseph Rowntree Charitable Trust as well as a board member of Conciliation Resources (UK) and the Institute for British Irish Studies. She was the first Women's Officer for the Transport & General Workers Union for Ireland (1990-1994) and from 1994-2014 she was Director of the Community Foundation for Northern Ireland, managing EU PEACE funding for the re-integration of political ex-prisoners in Northern Ireland as well as support for community-based peace building. She is a recipient of the Raymond Georis Prize for Innovative Philanthropy through the European Foundation Centre. Kilmurray is working as a consultant with The Social Change Initiative to support work with the Migrant Learning Exchange Programme and learning on peace building.

Avila Kilmurray, Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucusudur ve bu siyasi partinin temsilcilerinden biri olarak Hayırlı Cuma Anlaşması müzakerelerine katılmıştır. Toplumsal tepki, kadın hareketi ve çatışmanın dönüşümü gibi konularda çok sayıda yazılı eseri vardır. Birleşik Krallık ve İrlanda'da aralarında

Conciliation Resources (Uzlaşma Kaynakları), the Global Fund for Community Foundations (Toplumsal Vakıflar için Küresel Fon) , Conflict Resolution Services Ireland (İrlanda Çatışma Çözümü Hizmetleri) ve the Institute for British Irish Studies (Britanya ve İrlanda çalışmaları Enstitüsü) isimli kurumlarda yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır. 1990-94 yılları arasında Ulaşım ve Genel İşçiler Sendikası'nda Kadınlardan Sorumlu Yönetici olarak çalışmış ve bu görevi yerine getiren ilk kadın olmuştur. 1994-2014 yılları arasında Kuzey İrlanda Toplum Vakfı'nın direktörlüğünü yapmış ve bu görevi sırasında eski siyasi mahkumların yeniden entegrasyonu ile barışın toplumsal zeminde yeniden inşasına dair Avrupa Birliği fonlarının idaresini yürütmüştür. Avrupa Vakıflar Merkezi tarafından verilen Yenilikçi Hayırseverler Raymond Georis Ödülü'nün de sahibidir.

Prof. Dr. Erol Katırcioğlu

Prof. Dr. Erol Katırcioğlu is an executive board member of the Turkish Economic and Social Studies Foundation (TESEV) and one of the founding members of the Dialogue Group established in May 2016. He served as the Economic Adviser to Deputy Prime Minister Erdal İnönü between 1991 and 1993 and as the “economist member” of the drafting committee of the Competition Law. He became a professor in 1996 and was Vice Rector of Istanbul Bilgi University between 2001 and 2005, where he became the Head of the Economics Department in 2005 and was elected to the Board of Trustees in 2008. Prof. Katırcioğlu has been a columnist for various daily newspapers like Radikal, Taraf and Star since 1996. He is currently a faculty member at Marmara University’s Department of Economics (English).

TESEV yönetim kurulu üyesi ve Mayıs 2016’da kurulan Diyalog Grubu üyesidir. Ekonomi profesörü olan Erol Katırcioğlu 1991-1993 yılları arasında Başbakan Yardımcısı Erdal İnönü’nün Ekonomi Danışmanlığı’nı yaptı ve aynı yıllarda “Rekabet Yasası’nın hazırlık komisyonunda “iktisatçı üye” olarak çalıştı. 2001-2005 yılları arasında İstanbul Bilgi Üniversitesi’ne “Rektör Yardımcısı” olarak çalıştı. 2005’te aynı üniversitede “Ekonomi Bölüm Başkanlığı” yapan Katırcioğlu, 2008’de “Mütevelli Heyeti Üyeliği”ne seçildi. 2012 yılında Bilgi Üniversitesi’yle yollarını ayıran Erol Katırcioğlu, 1996’dan bu yana Radikal, Taraf ve Star

gibi çeşitli günlük gazetelerde yazılar yazdı. Marmara Üniversitesi, İktisat Fakültesi, İngilizce İktisat Bölümü'nden emekliliğe ayrıldı.

Prof Ram Manikkalingam

Professor Ram Manikkalingam is founder and director of the Dialogue Advisory Group, an independent organisation that facilitates political dialogue to reduce violence. He is a member of the Special Presidential Task Force on Reconciliation in Sri Lanka and teaches politics at the University of Amsterdam. Previously, he was a Senior Advisor on the Sri Lankan peace process to then President Kumaratunga. He has served as an advisor with Ambassador rank at the Sri Lanka Mission to the United Nations in New York and prior to that he was an advisor on International Security to the Rockefeller Foundation. He is an expert on issues pertaining to conflict, multiculturalism and democracy, and has authored multiple works on these topics. He is a founding board member of the Laksham Kadirgamar Institute for Strategic Studies and International Relations, Colombo, Sri Lanka.

Amsterdam Üniversitesi Siyaset Bilimi Bölümü'nde misafir Profesör olarak görev yapmaktadır. Sri Lanka devlet başkanına barış süreci için danışmanlık yapmıştır. Danışmanlık görevini hala sürdürmektedir. Uzmanlık alanları arasında çatışma, çokkültürlülük, demokrasi gibi konular bulunan Prof Ram Manikkalingam, Sri Lanka'daki Laksham Kadirgamar Stratejik Çalışmalar ve Uluslararası İlişkiler Enstitüsü'nün kurucu üyesi ve yönetim kurulu üyesidir.

Bejan Matur

Bejan Matur is a renowned Turkey-based author and poet. She has published ten works of poetry and prose. In her writing she focuses mainly on Kurdish politics, the Armenian issue, minority issues, prison literature and women's rights. She has won several literary prizes and her work has been translated into over 28 languages. She was formerly Director of the Diyarbakır Cultural Art Foundation (DKSV). She is a columnist for the daily Zaman, and occasionally for the English version Today's Zaman.

Türkiye'nin önde gelen şair ve yazarlarından biridir. Şiir ve gazetecilik alanında yayımlanmış 10 kitabı bulunmaktadır. 2012 yılının başına kadar yazdığı düzenli köşe yazılarında Kürt siyaseti, Ermeni sorunu, gündelik siyaset, azınlık sorunları, cezaevi yazıları ve kadın sorunu gibi konuları işlemiştir. Yapıtları 28 değişik dile çevrilen Matur, çok sayıda edebiyat ödülü sahibidir. Diyarbakır Kültür ve Sanat Vakfı Kurucu Başkanlığı görevinde bulunmuştur.

Prof Monica McWilliams

Professor Monica McWilliams teaches in the Transitional Justice Institute at Ulster University in Northern Ireland. She currently serves on a three-personal panel established by the Northern Ireland government to make recommendations on the disbandment of paramilitary organisations in Northern Ireland. During the Northern Ireland peace process, Prof McWilliams co-founded the Northern Ireland Women's Coalition political party and was elected as a delegate to the Multi-Party Peace Negotiations, which took place in 1996 to 1998. She was also elected to serve as a member of the Northern Ireland Legislative Assembly from 1998 to 2003. Prof McWilliams is a signatory of the Belfast/Good Friday Agreement and has chaired the Implementation Committee on Human Rights on behalf of the British and Irish governments. For her role in delivering the peace agreement in Northern Ireland, Prof McWilliams was one recipient of the John F. Kennedy Leadership and Courage Award.

Prof. Monica McWilliams, Ulster Üniversitesi'ndeki Geçiş Dönemi Adaleti Enstitüsü'ne bağlı Kadın Çalışmaları Bölümü'nde öğretim üyesidir. 2005- 2011 yılları arasında Kuzey İrlanda İnsan Hakları Komisyonu Komiseri olarak Kuzey İrlanda Haklar Beyannamesi için tavsiyeler hazırlamaktan sorumlu olarak görev yapmıştır. Kuzey İrlanda Kadın Koalisyonu'nun kurucularından olan prof. McWilliams 1998 yılında Belfast (Hayırlı Cuma)

Barış Anlaşması'nın imzalanmasıyla sonuçlanan Çok Partili Barış Görüşmeleri'nde yer almıştır.

Hanne Melfald

Hanne Melfald worked with the Norwegian Ministry of Foreign Affairs for eight years including as the Senior Adviser to the Secretariat of the Foreign Minister of Norway before she became a Project Manager in HD's Eurasia office in 2015. She previously worked for the United Nations for six years including two years with the United Nations Assistance Mission in Afghanistan as Special Assistant to the Special Representative of the Secretary-General. She has also worked for the United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs in Nepal and Geneva, as well as for the Norwegian Refugee Council and the Norwegian Directorate of Immigration. Melfald has a degree in International Relations from the University of Bergen and the University of California, Santa Barbara, as well as a Master's degree in Political Science from the University of Oslo.

Hanne Melfald, başkanışmanlık dahil olmak üzere 8 yıl boyunca Norveç Dışışleri Bakanlığı bünyesinde çeşitli görevlerde bulunmuş, 2015 yılından itibaren İnsani Diyalog için Merkez isimli kurumun Avrasya biriminde Proje Müdürü olarak çalışmaya başlamıştır. Geçmişte Birleşmiş Milletler bünyesinde görev almış, bu görevi sırasında 2 yıl boyunca Birleşmiş Milletler'in Afganistan Yardım Misyonunda BM Genel Sekreteri Özel Temsilcisi olarak görev yapmıştır. Ayrıca Birleşmiş Milletler Cenevre Yerleşkesi bünyesinde bulunan Nepal İnsani Yardım Koordinasyon Ofisinde de görev

almıştır. Bir dönem Norveç Sığınmacılar Konseyi ve Norveç Göçmenlik İşleri Müdürlüğünde çalışan Hanna Melfald Norveç'in Bergen ve ABD'nin Kaliforniya Üniversitelerinde aldığı Uluslararası İlişkiler eğitimini Olso Üniversitesinde aldığı Siyaset Bilimi yüksek lisans eğitimiyle tamamlamıştır.

Roelf Meyer

Meyer is currently a consultant on international peace processes having advised parties in Northern Ireland, Sri Lanka, Rwanda, Burundi, Iraq, Kosovo, the Basque Region, Guyana, Bolivia, Kenya, Madagascar, and South Sudan. Meyer's experience in international peace processes stems from his involvement in the settlement of the South African conflict in which he was the government's chief negotiator in constitutional negotiations with the ANC's chief negotiator and current South African President, Cyril Ramaphosa. Negotiating the end of apartheid and paving the way for South Africa's first democratic elections in 1994, Meyer continued his post as Minister of Constitutional Affairs in the Cabinet of the new President, Nelson Mandela. Meyer retired as a Member of Parliament and as the Gauteng leader of the National Party in 1996 and co-founded the United Democratic Movement (UDM) political party the following year. Retiring from politics in 2000, Meyer has since held a number of international positions, including membership of the Strategy Committee of the Project on Justice in Times of Transition at Harvard University.

Roelf Meyer, Güney Afrika'daki barış sürecinde iktidar partisi Ulusal Parti adına başmüzakereci olarak görev yapmıştır. O dönem Afrika Ulusal Kongresi (ANC) adına başmüzakereci olarak görev yapan ve şu an Güney Afrika devlet başkanı olan Cyril Ramaphosa ile birlikte yürüttüğü müzakereler sonrasında Güney Afrika'daki ırkçı apartheid rejim sona erdirilmiş ve 1994 yılında ülkedeki ilk

özgür seçimlerin yapılması sağlanmıştır. Yapılan seçim sonrası yeni devlet başkanı seçilen Nelson Mandela kurduğu ilk hükümette Roelf Meyer'e Anayasal İlişkilerden Sorumlu Bakan olarak görev vermiştir. Roelf Meyer 2011-2014 yılları arasında Güney Afrika Savunma Değerlendirme Komitesine başkanlık yapmış, aynı zamanda aktif olan bazı barış süreçlerine dahil olarak Kuzey İrlanda, Sri Lanka, Ruanda, Burundi, Irak, Kosova, Bask Bölgesi, Guyana, Bolivya, Kenya, Madagaskar ve Güney Sudan'da çatışan taraflara danışmanlık yapmıştır.

Mark Muller QC

Mark Muller, QC, is a senior advocate at Doughty Street Chambers (London) and the Scottish Faculty of Advocates (Edinburgh) where he specialises in public international law and human rights. Muller also currently is on the UN Department of Political Affairs Standby Team of Mediation Experts and is the UN Special Envoy to Syria in the Syrian peace talks. He also has many years' experience of advising numerous international bodies, such as Humanitarian Dialogue (Geneva) and Inter-Mediate (London) on conflict resolution, mediation, confidence-building, ceasefires, power-sharing, humanitarian law, constitution-making and dialogue processes. Muller also co-founded Beyond Borders and the Delfina Foundation.

Mark Muller Londra merkezli Doughty Street Chambers Hukuk Bürosu'na ve Edinburg'daki İskoç Avukatlar Birliği'ne bağlı olarak çalışan tecrübeli bir hukukçudur. Uluslararası kamu hukuku ve insan hakları hukuku alanında uzman olan Muller, Afganistan, Libya, Irak ve Suriye gibi çeşitli çatışma alanlarında uzun seneler çatışma çözümü, arabuluculuk, çatışmasızlık ve iktidar paylaşımı konusunda danışmanlık hizmeti vermiştir. 2005'den bu yana İnsani Diyalog için Merkez (Centre for Humanitarian Dialogue), Çatışma Ötesi (Beyond Borders) ve Inter Mediate (Arabulucu) isimli kurumlara kıdemli danışmanlık yapmaktadır. Harvard Hukuk Fakültesi üyesi olan Muller bir dönem İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu başkanlığı ve Barolar Konseyi Hukukun Üstünlüğü

Birimi başkanlığı görevlerini de yürütmüştür. Kültürel diyalog yoluyla barışı ve uluslararası anlayışı teşvik etme amacıyla İskoçya'da kurulan Sınırlar Ötesi (Beyond Borders) isimli oluşumun kurucusu olan Muller halen BM Siyasal İlişkiler Birimi bünyesindeki Arabulucular Destek Ekibinde Kıdemli Arabuluculuk Uzmanı olarak görev yapmaktadır.

Avni Özgürel

Mehmet Avni Özgürel is a Turkish journalist, author and screenwriter. Having worked in several newspapers such as daily Sabah and Radikal, Özgürel is currently the editor in chief of the daily Yeni Birlik and a TV programmer at TRT Haber. He is the screenwriter of the 2007 Turkish film Zincirbozan, on the 1980 Turkish coup d'état, Sultan Avrupa'da (2009), on Sultan Abdülaziz's 1867 trip to Europe; and of the 2010 Mahpeyker: Kösem Sultan, on Kösem Sultan. He is also the screenwriter and producer of 2014 Turkish film Darbe (Coup), on the February 07, 2012 Turkish intelligence crisis. In 2013 he was appointed a member of the Wise Persons Commission in Turkey established by then Prime Minister Erdoğan.

Gazeteci-yazar Avni Özgürel, uzun yıllar Milliyet, Akşam, Sabah ve Radikal gibi çeşitli gazetelerde haber müdürlüğü ve köşe yazarlığı yaptı. 2013 yılında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti tarafından Demokratik açılım ve çözüm süreci kapsamında oluşturulan Akil İnsanlar Heyeti üyesidir. 1980 darbesini konu eden belgesel film Zincirbozan (2007), Sultan Abdülaziz'in 1867'de Avrupa'ya yaptığı yolculuğu konu eden Sultan Avrupa'da (2009), Mahpeyker: Kösem Sultan (2010) ve 7 Şubat Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) operasyonunun anlatıldığı “Darbe” filmleri senaristliğini ve yapımcılığını üstlendiği projeler arasındadır. Özgürel, şu anda Yeni Birlik gazetesinin sahibi ve genel yayın yönetmenidir. Ayrıca TRT Haber'de program yapmaktadır.

Giles Portman

Giles Portman is an experienced British and EU diplomat, currently serving as the Head of the East Stratcon Task Force in the European External Action Service in Brussels since September 2015. Prior to this, Portman worked for 12 years on EU-Turkey relations as Chair of the EU enlargement working group that negotiated the opening of Turkey's EU accession negotiations in 2005, as deputy head of mission at the British Embassy in Ankara and as advisor, then head of division for Turkey at the European External Action Service. He has also served on diplomatic postings to the UN in New York and to Prague.

Giles Portman Birleşik Krallık ve Avrupa Birliği bünyesinde faaliyet yürütmüş tecrübeli bir diplomattır. Birleşik Krallık Dışişleri Bakanlığı bünyesinde bakanlığın Brüksel, New York ve Prag büroları ile Ankara'daki Büyükelçilik Misyon ekibinde görev yapmıştır. Avrupa Birliği'nin Dış Faaliyet Servisi Yüksek temsilcisine danışman olarak hizmet etmiş, daha sonra Avrupa Birliği'nin Türkiye ve Doğu Komşuluk Bölgeleri Birimi başkanlığına stratejik iletişim konusunda danışmanlık yapmıştır.

Jonathan Powell

Jonathan Powell is the founder and CEO of Inter Media, an NGO devoted to conflict resolution around the world. In 2014, Powell was appointed by former Prime Minister David Cameron to be the UK's Special Envoy to Libya. He also served as Tony Blair's Chief of Staff in opposition from 1995 to 1997 and again as his Chief of Staff in Downing Street from 1997 to 2007. Prior to his involvement in British politics, Powell was the British Government's chief negotiator on Northern Ireland from 1997 to 2007 and played a key part in leading the peace negotiations and its implementation.

Ortadoğu, Latin Amerika ve Asya'da yaşanan çatışmaların çözümü üzerine çalışan ve devletten bağımsız arabuluculuk kurumu olan Birleşik Krallık merkezli Inter Mediate'in kurucusudur ve İcra Kurulu Başkanıdır. 2014 yılında Birleşik Krallık Başbakanı David Cameron tarafından Libya konusunda Özel Temsilci olarak atanmıştır. 1995-2007 yılları arasında Birleşik Krallık eski Başbakanı Tony Blair kabinesinde Başbakanlık Personel Daire Başkanlığı görevinde bulunmuş, 1997 yılından itibaren Kuzey İrlanda sorununun çözümü için yapılan görüşmelere Britanya adına başmüzakereci olarak katılmıştır. 1978-79 yılları arasında BBC ve Granada TV için gazeteci olarak çalışmış, 1979-1994 yılları arasında ise Britanya adına diplomatlık yapmıştır.

Sir Kieran Prendergast

Sir Kieran Prendergast is a former British diplomat who served as the Under-Secretary General for Political Affairs at the United Nations from 1997 to 2005 and as High Commissioner to Kenya from 1992 to 1995 and to Zimbabwe from 1989 to 1992. During his time at the UN, Prendergast stressed the human rights violations and ethnic cleansing that occurred during the War in Darfur and was involved in the 2004 Cyprus reunification negotiations. Since his retirement from the UN, he has conducted research at the Belfer Center for Science and International Affairs (United States) and is a member of the Advisory Council of Independent Diplomats (United States). Prendergast also holds a number of positions, including Chairman of the Anglo-Turkish Society, a Trustee of the Beit Trust, and Senior Adviser at the Centre for Humanitarian Dialogue.

Birleşik Krallık Dışişleri Bakanlığı bünyesinde aralarında Kıbrıs, Türkiye, İsrail, Hollanda, Kenya ve ABD'de diplomat olarak çalışmıştır. Birleşik Krallık Dışişleri ve Milletler Topluluğu Bürosu'nun (Foreign and Commonwealth Office) Güney Afrika'daki Apartheid rejimi ve Namibya konularıyla ilgilenen birimine başkanlık etmiştir. Bir dönem BM Siyasal İlişkiler Biriminde Müsteşar olarak çalışmış, BM Genel Sekreteri'nin Barış ve Güvenlik konulu yönetim kurulu toplantılarının düzenleyiciliğini yapmış, Afganistan, Burundi, Kıbrıs, Demokratik

Kongo Cumhuriyeti, Doğu Timor gibi bölgelerde barış çabalarına dahil olmuştur.

Rajesh Rai

Rajesh Rai was called to the Bar in 1993 with his areas of expertise including human rights law, immigration and asylum law, and public law. He has been treasurer of 1MCB Chambers (London) since 2015 and has also been a Director of an AIM-listed investment company where he led their renewable energy portfolio. Rai is a frequent lecturer on a wide variety of legal issues, including immigration and asylum law and freedom of experience (Bar of Armenia), minority linguistic rights (European Parliament), and women's and children's rights in areas of conflict (cross-border conference to NGOs working in Kurdish regions). He is also Founder Director of HIC, a community centred NGO based in Cameroon.

1993 yılında İngiltere ve Galler Barosu'na kaydolmuştur. İnsan Hakları Hukuku, Göçmenlik ve Sığınma Hakkı hukuku ile Kamu Hukuku temel uzmanlık alanlarıdır. Kamerun'daki HIC isimli sivil toplum örgütü ile Uganda'daki Human Energy isimli şirketin kurucusudur. Bir dönem The Joint Council for the Welfare of Immigrants – JCWI – (Göçmenlerin Refahı için Ortak Konsey) direktörlüğünü yapmıştır. Başta İngiltere ve Galler Barosu İnsan Hakları Komisyonu adına olmak üzere uluslararası alanda özellikle Avrupa, Asya, Afrika, ABD ve Hindistan'da çok çeşitli hukuki konular üzerine seminerler ve dersler vermiştir.

Sir David Reddaway

Sir David Reddaway is a retired British diplomat currently serving as Chief Executive and Clark of the Goldsmiths' Company in London. During his previous career in the Foreign and Commonwealth Office, he served as Ambassador to Turkey (2009-2014), Ambassador to Ireland (2006-2009), High Commissioner to Canada (2003-2006), UK Special Representative for Afghanistan (2002), and Charge d'Affaires in Iran (1990-1993). His other assignments were to Argentina, India, Spain, and Iran, where he was first posted during the Iranian Revolution.

Halen çeşitli özel şirket ve üniversitelere danışman, yönetim kurulu üyesi ve konsültasyon uzmanı olarak hizmet etmektedir. 2016 yılının Ocak ayından bu yana Londra Üniversitesi bünyesindeki Goldsmith Koleji'nde Konsey üyesi ve Goldsmith şirketinde yönetici katip olarak görev yapmaya başlamıştır. Bir dönem Birleşik Krallık adına Türkiye ve İrlanda Cumhuriyeti Büyükelçisi olarak görev yapan Reddaway bu görevinden önce Birleşik Krallık adına Kanada'da Yüksek Misyon Temsilcisi, Afganistan'da Özel Temsilci, İran'da ise Diplomatik temsilci olarak görev yapmıştır. Bu görevlerinin yanı sıra İspanya, Arjantin, ve Hindistan'da diplomatik görevler üstlenmiştir.

Prof Naomi Roht-Arriaza

Professor Naomi Roht-Arriaza is a Distinguished Professor of Law at the Hastings College of Law, University of California (San Francisco) and is renowned globally for her expertise in transitional justice, international human rights law, and international humanitarian law. She has extensive knowledge of and experience in post-conflict procedures in Latin America and Africa. Roht-Arriaza has contributed to the defence of human rights through legal and social counselling, her position as academic chair, and her published academic works.

Prof. Naomi Roht-Arriaza Amerika Birleşik Devletleri'nin San Francisco şehrindeki UC Hastings College of the Law isimli Hukuk okulunda öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. Geçiş Dönemi Adaleti, İnsan Hakları İhlalleri, Uluslararası Ceza Hukuku ve Küresel Çevre Sorunları gibi konular uzmanlık alanına girmektedir.

Prof Dr Mithat Sancar

Professor Mithat Sancar is currently Vice President of Turkey's Parliament for Peoples' Democratic Party (HDP) for Mardin Province. Prior to his entry into Turkish politics, Sancar was a Professor of public and constitutional law at Ankara University which he has written extensively on. He also co-founded the Ankara-based Human Rights Foundation in 1990 and the Institute of Human Rights in 1999. Sancar also is a columnist for BirGün newspaper.

Uzun yıllar Ankara Üniversitesi'nde Hukuk Profesörü olarak görev yapan Prof.Dr. Sancar'ın temel uzmanlık alanları arasında Anayasal Vatandaşlık ve Geçiş Dönemi Adaleti yer almaktadır. Uzmanlık alanlarında çok sayıda yazılı eseri bulunan Sancar, Recep Tayyip Erdoğan'ın başbakanlığı döneminde oluşturulan Akil İnsanlar Heyetinde yer almıştır. 2015 yılında HDP'nin Mardin milletvekili olarak meclise girmiştir.

Mehmet Ufuk Uras

Mehmet Ufuk Uras is a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. He was previously a former leader of the now-defunct University Lecturers' Union (Öğretim Elemanları Sendikası) and was elected the chairman of Freedom and Solidarity Party in 1996. Ufuk resigned from the leadership after the 2002 general election. Ufuk ran a successful campaign as a "common candidate of the Left", standing on the independents' ticket, backed by Kurdish-based Democratic Society Party and several left-wing, environmentalist and pro-peace groups in the 2007 general election. He resigned from the Freedom and Solidarity Party on 19 June 2009. After the Democratic Society Party was dissolved in December 2009, he joined forces with the remaining Kurdish MPs in the Peace and Democracy Party group. On 25 November 2012, he became a co-founder and member of social liberal Greens and the Left Party of the Future, founded as a merger of the Greens and the Equality and Democracy Party. Ufuk is the member of the Dialogue Group and is the writer of several books on Turkish politics.

Prof. Dr. Mehmet Ufuk Uras İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi'nde lisans, yüksek lisans ve doktora öğrenimini tamamladıktan sonra, milletvekili seçilene kadar İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde yardımcı doçent doktor olarak görev yapmıştır. 22

Temmuz 2007 genel seçimlerinde İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili adayı olmuştur. Seçimlerin sonucunda %3,85 oranıyla yani 81.486 oy alarak İstanbul 1. Bölge'den bağımsız milletvekili olarak 23. dönem meclisine girmiştir. Seçimler öncesinde liderliğinden ayrıldığı Özgürlük ve Dayanışma Partisi (ÖDP) Genel başkanlığına 11 Şubat 2008'de yapılan 5. Olağan Kongresi'ni takiben geri dönmüştür. 17 Haziran 2009 tarihinde, partinin dar grupçu bir anlayışa kaydığı düşüncesi ve sol siyasetin daha geniş bir yelpazeye ulaşması iddiasıyla bir grup arkadaşıyla Özgürlük ve Dayanışma Partisi'nden istifa etmiştir. ÖDP'den ayrılışıyla birlikte Eşitlik ve Demokrasi Partisi kuruluş sürecine katılmıştır. DTP'nin 19 kişiye düşüp grupsuz kalmasından sonra, Kürt sorununun parlamentoda çözülmesi gerektiğini savunarak Barış ve Demokrasi Partisi (BDP) grubuna katılmıştır. Ufuk Uras, seçim sürecinde, kuruluş çağrısını yaptığı Eşitlik ve Demokrasi Partisi'ne üye olmuştur. 25 Kasım 2012'de kurulan Yeşiller ve Sol Gelecek Partisinin kurucularındandır ve aynı zamanda PM üyesidir. Uras'ın çok sayıdaki yayınları arasında "ÖDP Söyleşileri", "İdeolojilerin Sonu mu?" (Marksist Araştırmaları Destek Ödülü), "Sezgiciliğin Sonu mu?", "Başka Bir Siyaset Mümkün", "Kurtuluş Savaşında Sol", "Siyaset Yazıları" ve "Alternatif Siyaset Arayışları" "Sokaktan Parlamenteoya" "Söz Meclisten Dışarı" ve "Meclis Notları" adlı kitapları da bulunmaktadır.

Catherine Woollard

Catherine Woollard is the current Secretary General for ECRE, the European Council for Refugees and Exiles, a pan-European alliance of 96 NGOs protecting and advancing the rights of refugees, asylum seekers and displaced persons. Previously she served as the Director of the Brussels Office of Independent Diplomat, and from 2008 to 2014 she was the Executive Director of the European Peacebuilding Liaison Office (EPLO) – a Brussels-based network of not-for-profit organisations working on conflict prevention and peacebuilding. She also held the positions of Director of Policy, Communications and Comparative Learning at Conciliation Resources, Senior Programme Coordinator (South East Europe/CIS/Turkey) at Transparency International and Europe/Central Asia Programme Coordinator at Minority Rights Group International. Woollard has additionally worked as a consultant advising governments on anti-corruption and governance reform, as a lecturer in political science, teaching and researching on the EU and international politics, and for the UK civil service.

Catherine Woollard, Avrupa Mülteci ve Sürgünler Konseyi (ECRE) Genel Sekreteri'dir. ECRE, Avrupa ülkelerinin ittifakına dayalı ve uluslararası koruma alanında çalışan yaklaşık 96 sivil toplum kuruluşunun üye olduğu bir ağıdır. Geçmişte Bağımsız Diplomatlar Grubu'nun Brüksel Ofis Direktörü olarak çalışan Woollard 2008-2014 yılları arasında çatışmanın önlenmesi ve barışın inşası üzerine çalışan sivil toplum kuruluşlarının oluşturduğu bir ağ olan Avrupa Barış İnşası İrtibat Bürosu'nun direktörü olarak görev yapmıştır. Conciliation Resources'da Siyaset, İletişim ve Karşılaştırmalı Öğrenme Birimi Direktörü,

Transparency International'da Güneydoğu Avrupa ve Türkiye Kıdemli Program Koordinatörü, Minority Rights Group'da Avrupa ve Orta Asya Program Koordinatörü olarak görev yapmıştır. Hükümetlere yolsuzluk konusunda danışmanlık hizmeti vermiş, akademisyen olarak Birleşik Krallık'taki kamu kurumu çalışanlarına siyaset bilimi, AB üzerine eğitim ve araştırma ve uluslararası politika alanlarında dersler vermiştir.

Prof Dr Sevtap Yokuş

Professor Dr Sevtap Yokuş is a Professor of Law at the University of Kemerburgaz, Istanbul, Turkey. She holds a PhD in Public Law from the Faculty of Law, Istanbul University, awarded in 1995 for her thesis which assessed the state of emergency regime in Turkey with reference to the European Convention on Human Rights. She is a widely published expert in the areas of Constitutional Law and Human Rights and has multiple years' experience of working as a university lecturer at undergraduate, postgraduate and doctoral level. She also has experience of working as a lawyer in the European Court of Human Rights. Since 2009 she has been contributing to the ongoing work to prepare a new constitution in Turkey.

Halen İstanbul Kemerburgaz Üniversitesi'nde öğretim üyesi olarak görev yapmaktadır. İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Kamu Hukuku Doktora Programı bünyesinde başladığı doktorasını "Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin Türkiye'de Olağanüstü Hal Rejimine Etkisi" başlıklı tezle 1995 yılında tamamlamıştır. Akademik görevi sırasında lisans, yüksek lisans ve doktora aşamasında dersler veren Prof. Yokuş özellikle Anayasa Hukuku ve İnsan hakları Hukuk alanında uzmanlaşmıştır. Ayrıca Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuruda pratik avukatlık deneyimi de bulunmaktadır. 2009 yılından bu yana Türkiye çapında gerçekleşen yeni Anayasa çalışmalarına dair toplantılara katılmış, bu konuda hazırlanan taslak ve raporlara katkıda bulunmuştur.

11 Guilford Street
London WC1N 1DH
United Kingdom

+44 (0) 207 405 3835

info@democraticprogress.org

www.democraticprogress.org

Twitter: @DPI_UK